

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

25 août 2021

**LE CONTRAT DE GESTION
ENTRE L'ÉTAT BELGE ET
LA LOTERIE NATIONALE,
SOCIÉTÉ ANONYME
DE DROIT PUBLIC**

**Échange de vues
avec le secrétaire d'État à l'Asile et
la Migration, chargé de la Loterie nationale,
adjoint à la ministre de l'Intérieur,
des Réformes institutionnelles et
du Renouveau démocratique et
avec M. Jannie Haek,
administrateur délégué
de la Loterie Nationale**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA MOBILITÉ, DES ENTREPRISES PUBLIQUES ET
DES INSTITUTIONS FÉDÉRALES
PAR
M. Jef VAN DEN BERGH

SOMMAIRE

Pages

I. Exposé introductif du secrétaire d'État	3
II. Questions et observations des membres.....	3
III. Réponses	10
IV. Répliques des membres.....	14
Annexes:.....	15

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

25 augustus 2021

**HET BEHEERSCONTRACT
TUSSEN DE BELGISCHE STAAT
EN DE NATIONALE LOTERIJ,
NAAMLOZE VENNOOTSCHAP
VAN PUBLIEK RECHT**

**Gedachtewisseling
met de staatssecretaris voor Asiel en
Migratie, belast met de Nationale Loterij,
toegevoegd aan de minister van Binnenlandse
Zaken, Institutionele Hervormingen en
Democratische Vernieuwing en
met de heer Jannie Haek,
gedelegeerd bestuurder
van de Nationale Loterij**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR MOBILITEIT, OVERHEIDSBEDRIJVEN EN
FEDERALE INSTELLINGEN
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Jef VAN DEN BERGH**

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting door de staatssecretaris	3
II. Vragen en opmerkingen van de leden	3
III. Antwoorden	10
IV. Replieken van de leden	14
Bijlagen:.....	15

05214

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: Jean-Marc Delizée

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Frieda Gijbels, Wouter Raskin, Tomas Roggeman
Ecolo-Groen	Kim Buyst, Nicolas Parent, Cécile Thibaut
PS	Jean-Marc Delizée, Mélissa Hanus, Laurence Zanchetta
VB	Pieter De Spiegeleer, Frank Troosters
MR	Emmanuel Burton, Vincent Scourneau
CD&V	Jef Van den Bergh
PVDA-PTB	Maria Vindevoghel
Open Vld	Marianne Verhaert
Vooruit	Joris Vandenbroucke

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Michael Freilich, Sigrid Goethals, Yoleen Van Camp, Bert Wollants
N ., Cécile Cornet, Guillaume Defossé, Eva Platteau
Malik Ben Achour, André Flahaut, Daniel Senesael, Sophie Thémont
Steven Creyelman, Nathalie Dewulf, Erik Gilissen
Christophe Bombled, Katrin Jadin, Florence Reuter
Jan Briers, Franky Demon
Gaby Colebunders, Roberto D'Amico
Jasper Pillen, Tim Vandenput
Melissa Depraetere, Anja Vanrobaeys

C. — Membres sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigde leden:

cdH	Josy Arens
DéFI	Sophie Rohonyi

N-VA	: <i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
Ecolo-Groen	: <i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>
PS	: <i>Parti Socialiste</i>
VB	: <i>Vlaams Belang</i>
MR	: <i>Mouvement Réformateur</i>
CD&V	: <i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
PVDA-PTB	: <i>Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique</i>
Open Vld	: <i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>
Vooruit	: <i>Vooruit</i>
cdH	: <i>centre démocrate Humaniste</i>
DéFI	: <i>Démocrate Fédéraliste Indépendant</i>
INDEP-ONAFH	: <i>Indépendant - Onafhankelijk</i>

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de numerering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigegekleurd papier)

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a organisé un échange de vues avec le secrétaire d'État à l'Asile et la Migration, chargé de la Loterie nationale, adjoint à la ministre de l'Intérieur, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique, M. Sammy Mahdi, et avec M. Jannie Haek, administrateur délégué de la Loterie Nationale, le 25 mai 2021.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DU SECRÉTAIRE D'ÉTAT

En vue de la réunion, le secrétaire d'État a transmis aux membres de la commission un projet de contrat de gestion, joint en annexe du présent rapport.

Pour l'exposé introductif du secrétaire d'État, il est renvoyé à la présentation joint en annexe du présent rapport.

II. — QUESTIONS ET RÉPONSES DES MEMBRES

M. Tomas Roggeman (N-VA) est assez sceptique par rapport au texte proposé.

Il s'interroge questionne tout d'abord sur la transparence. En effet, plusieurs obligations de faire rapport ont été raccourcies ou supprimées. L'orateur cite l'article 11 du projet de contrat de gestion qui ne fait plus référence à un rapport annuel, mais d'un communiqué annuel adressé au ministre. Il en va de même pour la coopération avec la commission des jeux de hasard qui devait être reprise dans un rapport annuel mais ne figure plus dans le texte. L'orateur demande donc pourquoi ces responsabilités publiques sont supprimées, cela ne va-t-il pas à l'encontre des ambitions de transparence?

Le texte prévoit aussi un ensemble de dispositions afin d'établir des filiales. Il se demande quels sont les plans de la Loterie Nationale par rapport à ces filiales: certaines compétences vont-elles être déléguées vers d'autres instances?

L'orateur rappelle que les libraires sont les partenaires historiques de la Loterie Nationale. Il cite l'article 20 du projet de contrat de gestion qui salue leurs activités, mais où aucun nouvel engagement n'est annoncé ou approfondi. De plus, de nombreux articles concernant

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft op 25 mei 2021 een gedachtewisseling gehouden met de heer Sammy Mahdi, staatssecretaris voor Asiel en Migratie, belast met de Nationale Loterij, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing en met de heer Jannie Haek, gedelegeerd bestuurder van de Nationale Loterij.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE STAATSSECRETARIS

Met het oog op de vergadering heeft de staatssecretaris de commissieleden een ontwerp van beheerscontract bezorgd, dat als bijlage bij dit verslag is gevoegd.

Voor de inleidende uiteenzetting van de staatssecretaris wordt verwezen naar de presentatie die als bijlage bij dit verslag gaat.

II. — VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

De heer Tomas Roggeman (N-VA) staat behoorlijk sceptisch tegenover de voorgestelde overeenkomst.

Hij stelt zich in de eerste plaats vragen bij de transparantie. Meerdere rapporteringsverplichtingen werden immers versoepeld of geschrapt. De spreker verwijst naar artikel 11 van het ontwerp van beheerscontract, waarin niet langer naar een jaarverslag wordt verwezen, maar naar een jaarlijkse mededeling aan de minister. Hetzelfde geldt voor de samenwerking met de Kansspelcommissie die in een jaarverslag zou moeten worden besproken, maar die in de ontworpen overeenkomst niet langer aan bod komt. De spreker vraagt dus waarom die publieke verantwoordelijkheden worden weggelaten. Druist dit niet in tegen het streven naar meer transparantie?

Het ontwerp van beheerscontract bevat tevens een aantal bepalingen inzake de oprichting van dochterondernemingen. De spreker vraagt zich af wat de Nationale Loterij daarmee van plan is; is het de bedoeling dat bepaalde bevoegdheden naar die andere instanties zullen worden overgeheveld?

De spreker wijst erop dat de dagbladhandelaars historische partners van de Nationale Loterij zijn. Hij verwijst naar artikel 20 van het ontwerp van beheerscontract, waarin de activiteiten van die dagbladhandelaars worden geprezen, maar waarin geen enkel nieuwe verbintenis

les activités et les dispositions relatives aux libraires ont été supprimés.

L'article 26 du contrat de gestion de 2016 mentionnait la commission de vente avec un incitant variable à la vente. Cet article a disparu dans l'actuel projet de contrat de gestion et l'orateur demande quelles en sont les raisons.

Il demande aussi comment la Loterie Nationale prévoit la concertation avec les représentants du secteur des libraires.

Le texte indique également que la Loterie Nationale ne fournira plus de formations aux canaux de ventes physiques (article 21, contrat de gestion 2016). L'orateur désire plus d'informations à ce sujet et demande s'il y a une volonté de déléguer cela à une autre instance.

La référence à la sensibilisation des vendeurs sur les comportements de jeux responsables a aussi été supprimée (article 10 contrat de gestion de 2016). L'orateur demande plus d'informations à ce sujet.

L'intervenant souligne que l'aide au vendeur a aussi été affaiblie (article 17 contrat de gestion de 2016). Auparavant, un "helpdesk" devait se mettre en place, mais le présent projet de contrat de gestion n'en fait aucune référence.

L'article 14 du présent contrat de gestion règle la question du contact avec le public. Le contrat de gestion de 2016 prévoyait que chaque plainte devait être traitée dans un délai d'un mois. Cette disposition est supprimée dans le présent projet de texte.

Ce point de contact devait aussi rédiger un rapport annuel au conseil d'administration ainsi qu'au ministre. Cette obligation a aussi été supprimée.

L'orateur demande plus d'explications à ce sujet.

L'article 44*bis* du projet du contrat de gestion stipule la création d'une nouvelle fondation "Loterie Nationale". Il s'agit donc d'un autre système parallèle qui se rajoute à l'éventail de subsides dont dispose la Loterie Nationale. La création de ce nouveau système est-il pertinent, n'y a-t-il pas un risque d'overlap entre les différents mécanismes de subsides et qui décide de la distribution de ces moyens?

L'orateur relève que l'article 59 du contrat de gestion de 2016 qui concerne le contrôle de la qualité et de la sécurité interne a été modifié. Toutes les obligations

wordt aangekondigd of uitgediept. Bovendien zijn tal van artikelen over de activiteiten en de regelingen van de dagbladhandelaars weggevallen.

In artikel 26 van het beheerscontract van 2016 was sprake van een commissie op de verkoop met een variabele verkoopstimulans. Dat artikel staat niet meer in het huidige ontwerp van beheersovereenkomst; de spreker vraagt zich af waarom.

Hij vraagt ook hoe de Nationale Loterij van plan is het overleg met de vertegenwoordigers van de sector van de dagbladhandelaars te organiseren.

Uit het ontwerpcontract blijkt tevens dat de Nationale Loterij niet langer opleidingen voor de fysieke verkoopkanalen zal verstrekken (artikel 21 van de beheersovereenkomst van 2016). De spreker wil hierover meer informatie en vraagt of men die opleidingen aan een andere instantie wil uitbesteden.

Ook de verwijzing naar het sensibiliseren van de verkopers voor verantwoord speelgedrag (artikel 10 van het beheerscontract van 2016) is weggevallen. De spreker vraagt hierover meer informatie.

De spreker benadrukt dat er daarenboven minder steun voor de verkoper komt (artikel 17 van het beheerscontract van 2016). In het verleden was er sprake van het oprichten van een helpdesk, maar daarvan wordt in het voorliggende ontwerpcontract met geen woord gerept.

Artikel 14 van dit ontwerpcontract heeft betrekking op het contact met het publiek. Het beheerscontract van 2016 bepaalde dat elke klacht binnen een termijn van een maand moest worden behandeld. Die bepaling werd in het huidige ontwerp weggelaten.

Dat contactpunt werd tevens geacht een jaarverslag ten behoeve van de raad van bestuur en de minister op te stellen. Ook die verplichting wordt achterwege gelaten.

De spreker vraagt meer toelichting hierover.

Artikel 44*bis* van het ontwerp van beheerscontract voorziet in de oprichting van een nieuwe stichting "Nationale Loterij". Het gaat dus om een ander, parallel stelsel bovenop de waaier aan subsidies waarover de Nationale Loterij beschikt. Is het werkelijk zinvol een dergelijk nieuw stelsel tot stand te brengen? Is er geen risico van overlapping met de diverse subsidieregelingen? Wie beslist over de verdeling van die middelen?

De spreker merkt op dat artikel 59 van het beheerscontract van 2016, dat betrekking heeft op het toezicht op de kwaliteit en de interne veiligheid, werd gewijzigd.

concernant la sécurité et les risques de fraude ne figurent plus dans l'actuel projet de contrat de gestion. L'orateur se demande pourquoi ces obligations éthiques ne figurent plus dans le projet de contrat de gestion. Or dans son exposé, le Secrétaire d'État affirme que la Loterie Nationale devrait sur le plan éthique donner sur le marché. Le texte actuel du projet stipule que la Loterie Nationale pourra elle-même déterminer le type de contrôle qui peut s'opérer sur ses activités.

De plus, l'intervenant relève que le devoir de signalement d'infractions aux obligations de sécurité a lui aussi été retiré du texte, ce qui est étrange. Le membre se demande pourquoi cette suppression de ces obligations ainsi que du contrôle interne a été décidée.

Selon M. Roggeman, le texte du contrat de gestion vise à un élargissement des pouvoirs de l'entité publique. L'article 2 du projet de contrat de gestion stipule que la Loterie Nationale aurait la préséance administrative pour l'évaluation des loteries organisées selon la loi de 1851. Dans ce cas-ci, la Loterie Nationale pourrait écrire des arrêtés royaux. Il se demande si cette disposition est légale et si c'est raisonnable de déléguer une telle compétence ministérielle.

Ensuite, l'orateur relève que le comité de jeu responsable disparaît et devient le Conseil supérieur d'éthique des jeux de loterie et de hasard. Ce comité avait un rôle incontournable dans le comité de direction de la Loterie Nationale et devait rendre un rapport pour chaque nouveau jeu de loterie. Toutes les informations devaient être envoyées à ce comité or cela ne figure plus dans le présent texte. Le comité de jeu responsable devait examiner les potentiels risques d'addiction pour chaque nouveau jeu lancé sur le marché. Selon l'orateur, le Conseil supérieur d'éthique des jeux de loterie et de hasard, n'a plus aucune tâche obligatoire (article 7 du projet de contrat de gestion). Il se dit préoccupé car l'organe d'avis est reformé en un conseil libre. Il reste aussi dubitatif quant au caractère indépendant du conseil car il fait partie du service interne de la Loterie Nationale.

En conclusion, M. Roggeman soulève plusieurs préoccupations. Il estime que la transparence diminue, le lien historique avec les libraires n'est pas optimal, le fait de faire rapport, le comité de jeu responsable est supprimé, la Loterie Nationale peut choisir ce sur quoi elle est contrôlée et le contrôle interne est facultatif. Ce projet de contrat de gestion sert donc la Loterie Nationale en tant qu'entreprise.

De verplichtingen inzake veiligheid en frauderisico's staan niet langer in het huidige ontwerp van beheerscontract. De spreker vraagt zich af waarom die ethische verplichtingen niet langer in het ontwerp voorkomen, terwijl de staatssecretaris in zijn uiteenzetting nochtans aangeeft dat de Nationale Loterij op ethisch vlak de toon zou moeten zetten op de markt. Het huidige ontwerp stelt dat de Nationale Loterij zelf zou kunnen bepalen welke vorm van toezicht op haar activiteiten kunnen worden uitgeoefend.

Daarenboven stipt de spreker aan dat de verplichting tot het melden van inbreuken op de veiligheid eveneens uit het ontwerpcontract is weggelaten, wat vreemd is. De spreker vraagt zich af waarom men heeft beslist die verplichtingen en het interne toezicht te schrappen.

Volgens de heer Roggeman beoogt het beheerscontract een verruiming van de bevoegdheden van de overheidsinstantie. Artikel 2 van het ontwerpbeheerscontract strekt ertoe te bepalen dat de Nationale Loterij administratieve voorrang zou hebben bij de beoordeling van de volgens de wet van 1851 georganiseerde loterijen. In dit geval zou de Nationale Loterij koninklijke besluiten kunnen schrijven. Hij vraagt zich af of die bepaling wetmatig is, alsook of het redelijk is een dergelijke ministeriële bevoegdheid te delegeren.

Vervolgens wijst de spreker erop dat het Comité voor Verantwoord Spel verdwijnt en wordt omgevormd tot de Hoge Raad voor Ethiek van de Loterij- en Kansspelen. Dat Comité was de spil van het Directiecomité van de Nationale Loterij en moest inzake elk nieuw loterijspel rapporteren. Alle informatie moest aan dat Comité worden bezorgd, maar dat staat niet langer in de huidige tekst. Het Comité voor Verantwoord Spel moest de potentiële verslavingsrisico's nagaan voor elk nieuw spel dat op de markt werd gebracht. Volgens de spreker heeft de Hoge Raad voor Ethiek van de Loterij- en Kansspelen geen enkele verplichte taak meer (zie artikel 7 van het ontwerpbeheerscontract). De spreker is bezorgd, aangezien het adviesorgaan wordt omgevormd tot een Raad die tot niets verplicht is. Voorts heeft hij zijn twijfels bij de onafhankelijkheid van de Raad, daar hij deel uitmaakt van de interne dienst van de Nationale Loterij.

Tot besluit wijst de heer Roggeman op meerdere bekommelingen. Volgens hem neemt de transparantie af, is de historische band met de dagbladhandelaren niet optimaal en moet er minder worden gerapporteerd; voorts wordt het Comité voor Verantwoord Spel afgeschaft, kan de Nationale Loterij kiezen waarop zij wordt gecontroleerd en is de interne controle facultatief. Dit ontwerpbeheerscontract is dus dienstig voor de Nationale Loterij als onderneming.

Selon *M. Pieter De Spiegeleer (VB)*, les inquiétudes et les réserves qu'il avait déjà exprimées au nom du groupe Vlaams Belang-fractie lors des précédentes réunions de la commission sont en grande partie toujours présentes aujourd'hui. Il pense d'ailleurs que de nombreuses questions et préoccupations sont assez largement partagées. Son intervention est divisée en trois parties.

Tout d'abord, le secrétaire d'État indique qu'il souhaite donner aux libraires des perspectives suffisantes et qu'il songe à la numérisation. Mais il n'a toujours pas de réelle ambition pour la concrétiser. Il a entendu M. Haek parler du problème de l'aide d'État déloyale. Cela peut être un problème si l'on offre un chèque en blanc, mais il existe d'autres mécanismes de soutien. L'amélioration de la qualité de l'offre profite également au secteur. Voilà qui est tout de même un peu chiche. La numérisation – et Viking Lotto est sans doute un des pires exemples symboliques à cet égard – pose problème pour le secteur, ce qui est, bien sûr, en contradiction totale avec les promesses de soutenir les points de vente de la première heure. C'est étrange. Selon le Vlaams Belang, il faudrait tout de même offrir un peu plus et un peu plus spécifique.

Les points de vente classiques, les marchands de journaux, mais aussi le classique café du village qui possède un dépôt de lotto, ont leur importance. Tout le monde connaît des exemples de groupes d'amis qui gagnent au Lotto, font la une du journal local, mais qui, après avoir partagé l'argent entre les 25 participants et fait la fête pendant une journée, se retrouvent avec presque rien. Le plus important pour eux, bien sûr, est d'avoir fait la une du journal et d'avoir fait la fête pendant une journée. Trêve de plaisanterie, mais cet exemple apparemment banal est un exemple typique du rôle social que joue la Loterie nationale dans la société.

Deuxièmement, le député est très curieux de savoir ce que donnera la recherche scientifique sur la dépendance aux jeux d'argent ou sa probabilité. Selon l'intervenant, cette numérisation aura justement pour conséquence que le seuil de la dépendance s'abaissera dans une large mesure, et que le contrôle social dans les points de vente traditionnels disparaîtra également en grande partie. Mais il a compris que les modérateurs en question surveillent déjà cela de très près.

Troisièmement, les fameuses bonnes causes. Il pense qu'au moins une bonne cause a été manquée: un soutien plus approfondi aux points de vente traditionnels et donc un soutien au rôle social et, d'autre part, cette fameuse recherche scientifique sur la dépendance au jeu ou sa probabilité, difficile à concilier avec la numérisation

Volgens *de heer Pieter De Spiegeleer (VB)* komen de bezorgdheden en bedenkingen die hij namens de Vlaams Belang-fractie reeds uitte tijdens eerdere commissievergaderingen grotendeels ook vandaag nog terug. Hij denkt trouwens dat veel vragen en bezorgdheden vrij algemeen gedeeld worden. Zijn tussenkomst is opgedeeld in drie delen.

De staatssecretaris verklaart ten eerste krantenuitbaters voldoende perspectief te willen geven en denkt aan digitalisering. Maar hij mist echter toch nog steeds echte ambitie om die te concretiseren. Hij hoorde meneer Haek spreken over het probleem van de oneerlijke staatssteun. Dat kan mogelijks een probleem zijn bij het geven van een blanco cheque, maar er zijn wel andere mechanismen tot steun. Het kwaliteitsaanbod verhogen, komt ook ten goede van de sector. Nu ja, dat is toch wat povertjes. En de digitalisering – en Viking Lotto bijvoorbeeld is hier misschien een pijnlijk symbolisch dieptepunt van – is een probleem voor de sector, dat staat natuurlijk helemaal haaks op de beloftes om de verkooppunten van het eerste uur te steunen. Dit is vreemd. Voor het Vlaams Belang zou het dus toch iets meer mogen zijn, en iets specifieker.

De klassieke verkooppunten, de krantenwinkels, maar ook het klassieke dorpscafé dat een lottodepot heeft, hebben hun belang. Iedereen kent voorbeelden van vriendengroepen die de lotto winnen, daarmee de lokale krant halen, maar die dan na het te delen door de 25 deelnemers en een dagje feesten bijna niets overhouden. Het belangrijkste voor hen is natuurlijk dat ze de krant gehaald hebben en een dagje gefeest hebben. Alle gekheid op een stokje, maar dit schijnbaar banaal voorbeeld, is wel een typisch voorbeeld van de sociale rol die de Nationale Loterij in de maatschappij speelt.

Ten tweede is het lid zeer benieuwd wat het wetenschappelijk onderzoek naar gokverslaving of de kans erop gaat opleveren. Volgens de spreker gaat die digitalisering er net voor zorgen dat die drempel tot verslaving voor een aanzienlijk deel wegvalt, én dat door diezelfde digitalisering ook de sociale controle in klassieke verkooppunten grotendeels wegvalt. Maar hij heeft begrepen dat die bewuste moderatoren dat allemaal al zeer goed opvolgen.

Ten derde, de fameuze goede doelen. Hij denkt dat op zijn minst één goed doel gemist werd: diepgaandere ondersteuning van de klassieke verkooppunten en dus ondersteuning van de sociale rol én ten tweede dus dat famous wetenschappelijk onderzoek naar gokverslaving of de kans erop dat moeilijk te rijmen valt met

croissante. Mais en l'occurrence, le député souhaite accorder encore un peu le bénéfice du doute.

M. De Spiegeleer lui-même préférerait donc voir la Loterie Nationale apporter un soutien supplémentaire à ses points de vente de la première heure, aux marchands de journaux et à certains établissements HORECA, plutôt que de s'associer, par exemple, à BOZAR pour faire du 21 juillet une fête inoubliable. Les avis seront donc souvent divergents sur ces bonnes causes.

M. Jef Van den Bergh (CD&V) considère que l'objectif général est d'être leader sur le marché des jeux de hasard. Il demande si cela ne peut se faire par secteur partiel et si on peut réaliser des recherches afin de voir où se situe la Loterie Nationale par rapport à la concurrence.

L'orateur attire aussi l'attention sur le lien particulier entre la Loterie Nationale et les libraires indépendants qui font face à une numérisation accrue. Le projet de contrat de gestion ne mentionne pas le nombre de points de vente repartis sur le territoire, ce qui pose certaines inquiétudes sur leur densité. Concernant "l'acheteur mystère" ou *mystery shopper*, l'intervenant demande comment la Loterie Nationale évalue cette action pour éviter la vente aux mineurs. Est-ce efficace? La campagne de sensibilisation contre la vente de jeux de hasard est aussi un point à souligner.

Les dotations en faveur des bonnes œuvres ont augmenté pour atteindre un montant de 190 millions d'euros par an. L'orateur salue cet effort, mais souligne certaines zones d'ombres, notamment au niveau des dépenses publicitaires et du sponsoring.

Il souligne, par la même occasion, que le sponsoring a beaucoup de succès auprès des clubs de sport. Cette question doit être étudiée de manière plus approfondie.

Concernant les rapports avec le Jury d'Ethique Publicitaire (JEP), la Loterie Nationale a reçu quelques avis défavorables de la part de cet organisme. Ces avis sont, certes, bien acceptés mais cela indique aussi qu'il faut adopter une certaine prudence éthique en ce qui concerne la publicité.

L'orateur conclut son propos en saluant la mise en place de la commission éthique, car il estime nécessaire d'avoir des normes éthiques élevées par rapport au marché.

die toenemende digitalisering. Maar hier wil het lid dus nog even het voordeel van de twijfel voorrang geven.

De heer De Spiegeleer zelf ziet dus liever dat de Nationale Loterij haar verkooppunten van het eerste uur, de krantenwinkels en bepaalde HORECA-aangelegenheden, extra steun biedt dan dat ze bijvoorbeeld samen met BOZAR de handen in mekaar slaan om van 21 juli een onvergetelijke feestdag te maken. Over die goede doelen zullen de meningen dus wel vaker verschillen.

De heer Jef Van den Bergh (CD&V) meent dat de Nationale Loterij ernaar streeft zich als leider op de kansspelenmarkt op te werpen. Hij vraagt of dat per deelsector kan gebeuren en of kan worden nagegaan welke concurrentiële positie de Nationale Loterij bekleedt.

Voorts vestigt de spreker de aandacht op de bijzondere band tussen de Nationale Loterij en de onafhankelijke dagbladhandelaren die met een toenemende digitalisering worden geconfronteerd. In het ontwerpbeheerscontract wordt geen melding gemaakt van het aantal over het grondgebied verspreide verkooppunten; dat wekt enige bezorgdheid omtrent de dichtheid daarvan. In verband met de *mystery shopper*, een methode om de verkoop aan minderjarigen te voorkomen, vraagt de spreker hoe de Nationale Loterij die handelwijze evalueert. Is ze doeltreffend? De sensibiliseringscampagne om de verkoop van kansspelen tegen te gaan, is eveneens een aandachtspunt.

De subsidies voor het goede doel zijn gestegen tot 190 miljoen euro per jaar. De spreker juicht die inspanning toe, maar wijst wel op enkele schemerzones, onder meer inzake reclame-uitgaven en inzake sponsoring.

Tegelijk benadrukt hij dat sponsoring erg in trek is bij de sportclubs. Dat onderwerp moet grondiger worden uitgezocht.

Vervolgens gaat het lid in op de betrekkingen tussen de Nationale Loterij en de Jury voor Ethische Praktijken (JEP). In dat verband heeft de Nationale Loterij van die instantie enkele ongunstige adviezen ontvangen. Die adviezen vallen weliswaar in goede aarde, maar zulks geeft ook aan dat inzake reclame enige ethische behoedzaamheid aan de orde is.

Tot slot van zijn betoog juicht de spreker de oprichting van de ethische commissie toe, omdat hij vindt dat de markt hoogstaande ethische normen moeten worden opgelegd.

Mme Maria Vindevoghel (PVDA-PTB) salue les efforts fournis par la Loterie Nationale et se dit satisfaite de constater que l'entreprise entend davantage protéger les personnes vulnérables.

Concernant les bonnes causes et le comité de subventionnement, l'oratrice demande comment se passe la prise de décision et comment sont attribués les projets? Est-il possible d'impliquer la population dans le processus de décision?

L'intervenante demande également plus d'explications sur la constitution de filiales. Quelle est l'approche, comment l'entreprise compte-elle s'y prendre, quel est l'objectif, est-ce pertinent?

L'oratrice revient aussi sur le soutien aux librairies et demande plus d'explications à ce sujet.

Mme Marianne Verhaert (Open Vld) estime important de maintenir le soutien des librairies, car elles sont le partenaire de prédilection de la Loterie Nationale. Elles sont sous pression et subissent des contrôles beaucoup plus sévères de la Loterie Nationale. En même temps, la Loterie Nationale mise aussi sur la vente en ligne, sur des points de vente alternatifs et l'organisation de ses propres points de vente. L'oratrice insiste qu'il faut traiter ces libraires comme des partenaires préférentiels et demande comment la Loterie Nationale va les soutenir. Concernant la problématique des "faux-libraires", l'oratrice demande également plus de clarifications.

Les revenus de la Loterie Nationale seront utilisés pour les subsides dédiés aux bonnes causes. Le secrétaire d'État envisage plus de transparence. L'oratrice demande plus d'informations à ce sujet.

Mme Melissa Depraetere (Vooruit) revient tout d'abord sur le rôle du Conseil supérieur d'éthique des jeux de loterie et de hasard, qui fournira un soutien plus scientifique dans l'évaluation de certains jeux. Elle estime qu'il s'agit d'un point important, car il a été constaté qu'il y a très peu de données scientifiques sur les risques de certains jeux et que les consommateurs ne sont souvent pas bien informés sur l'addiction. Néanmoins, la Loterie Nationale a affirmé qu'elle disposait d'assez de données pour réaliser des analyses sur le comportement des joueurs et de faire les mêmes analyses pour le marché privé. Est-ce vraiment l'objectif de ce Conseil supérieur?

L'oratrice constate également que ce Conseil supérieur d'éthique des jeux de loterie et de hasard, sera présent lors des réunions de la commission des jeux de hasards.

Mevrouw Maria Vindevoghel (PVDA-PTB) is ingenomen met de inspanningen van de Nationale Loterij. Ze stelt met tevredenheid vast dat de onderneming voornemens is de kwetsbare personen meer te beschermen.

Aangaande de goede doelen en het subsidiecomité vraagt de spreekster hoe de besluitvorming verloopt en hoe de projecten worden toegewezen. Is het mogelijk de bevolking bij het besluitvormingsproces te betrekken?

Voorts vraagt de spreekster meer uitleg over de oprichting van dochtervennootschappen. Hoe zal zulks worden aangepakt, hoe wil het bedrijf te werk gaan, wat is het doel, en is dat relevant?

Tevens komt het lid terug op de steun aan de dagbladhandelaars en verzoekt zij ter zake om nadere toelichtingen.

Mevrouw Marianne Verhaert (Open Vld) vindt het belangrijk de steun voor de dagbladhandelaars te handhaven, daar zij de partner bij uitstek van de Nationale Loterij zijn. Zij staan onder druk en worden door de Nationale Loterij veel strenger gecontroleerd. Tegelijk zet de Nationale Loterij ook in op de onlineverkoop, op alternatieve verkooppunten en op de organisatie van haar eigen verkooppunten. De spreekster benadrukt dat die dagbladhandelaars als preferentiële partners moeten worden behandeld, en vraagt hoe de Nationale Loterij hen zal steunen. Ook inzake de zogenoemde "schijndagbladhandels" vraagt zij om meer duidelijkheid.

De inkomsten van de Nationale Loterij zullen worden gebruikt voor de subsidies ten behoeve van het goede doel. De staatssecretaris streeft naar meer transparantie. De spreekster verzoekt dienaangaande om meer informatie.

Mevrouw Melissa Depraetere (Vooruit) komt allereerst terug op de rol van de Hoge Raad voor Ethiek van de Loterij- en Kansspelen, die een meer wetenschappelijke ondersteuning zal bieden bij de evaluatie van sommige spelen. Volgens haar is dat een belangrijk punt, aangezien is vastgesteld dat over de risico's van bepaalde spelen zeer weinig wetenschappelijke gegevens voorhanden zijn en dat consumenten vaak niet echt grondig over verslaving zijn voorgelicht. Niettemin heeft de Nationale Loterij bevestigd dat zij over voldoende gegevens beschikt om het spelersgedrag te analyseren en om dezelfde analyses voor de privémarkt uit te voeren. Is dat werkelijk het opzet van deze Hoge Raad?

Tevens constateert de spreekster dat die Hoge Raad voor Ethiek van de Loterij- en Kansspelen de vergaderingen van de Kansspelcommissie zal bijwonen. Wat zou

Quelle serait donc la distribution des tâches? Est-ce que l'objectif du Conseil supérieur est d'émettre des avis à la commission? Ces avis seraient-ils contraignants? Elle demande plus de clarifications à ce sujet.

M. Josy Arens (cdH) porte une attention particulière sur l'addiction aux jeux. Lors de réunions de groupes de réflexion sur les jeux de hasard, il a été constaté que, souvent, les personnes aux revenus les plus faibles étaient plus intéressées à jouer à ces jeux de hasard. La Loterie Nationale affirme "connaître" ces joueurs. À ce sujet, l'orateur demande quelle est la répartition de leurs clients selon leurs revenus.

Dans la politique de répartition des bénéfices, l'orateur se demande pourquoi la Loterie Nationale n'aide pas davantage des associations à but social, les personnes les plus pauvres et le monde culturel?

L'orateur demande aussi si la loterie suit les engagements des clubs et des fédérations qu'elle sponsorise. Des sanctions sont-elles prévues ou appliquées? Est-ce qu'elle sponsorise une équipe cycliste?

L'intervenant demande également que tout le nécessaire soit réalisé afin de garantir une certaine éthique et de faire en sorte de ne pas mettre dans la pauvreté des personnes addictives aux jeux de hasard.

M. Jean-Marc Delizée (PS) estime que le contrat de gestion doit s'inscrire dans une politique responsable et éthique du jeu de hasard. Il affirme que ces jeux représentent un risque pour les citoyens et cela doit faire aussi l'enjeu du débat au sein de cette commission. Il est illusoire d'interdire les jeux de hasard car ils se dérouleront de toute façon dans la clandestinité.

L'intervenant attend d'une entreprise publique une gestion saine portée sur le long terme. La croissance du chiffre d'affaires pour ce type d'entreprise n'a pas vocation d'être exponentielle et la Loterie Nationale ne doit pas s'aligner sur des mauvaises pratiques commerciales empruntées au secteur privé. Elle doit, au contraire, entretenir ces bonnes pratiques qui doivent être la norme pour mieux réguler le secteur.

Le projet de contrat de gestion ne mentionne pas spécifiquement le jeu en ligne. L'orateur se demande pourquoi.

M. Delizée revient ensuite sur le rôle central des librairies. Elles représentent un revenu important et constituent un réseau partenaire sur l'ensemble du territoire. Ce sont aussi des lieux de vie où se rencontrent des personnes de différents horizons. Cependant,

derhalve de taakverdeling zijn? Is het de bedoeling dat de Hoge Raad adviezen ten behoeve van de Commissie uitbrengt? Zouden die adviezen bindend zijn? Zij vraagt dienaangaande om nadere toelichting.

De heer Josy Arens (cdH) heeft bijzondere aandacht voor gokverslaving. Tijdens de vergaderingen van de reflectiegroepen over kansspelen is geconstateerd dat de mensen met de laagste inkomens vaak het sterkst geneigd zijn aan die kansspelen deel te nemen. De Nationale Loterij stelt dat zij die spelers "kent". In dat verband vraagt de spreker hoe haar klantenbestand is opgedeeld uit het oogpunt van het respectieve inkomen.

In verband met het winstverdelingsbeleid vraagt de spreker zich af waarom de Nationale Loterij niet meer steun verleent aan verenigingen met een sociaal oogmerk, aan de allerarmsten en aan de culturele wereld.

Voorts vroeg de spreker zich ook af of de Nationale Loterij nagaat of de door haar gesponsorde clubs en federaties hun verbintenissen nakomen. Is er in sancties voorzien en zo ja, worden die toegepast? Sponsort de Nationale Loterij een wielerspeler?

Bovendien vraagt het lid dat al het nodige in het werk wordt gesteld om een zekere ethiek te waarborgen en om ervoor te zorgen dat aan kansspelen verslaafde mensen niet in armoede verzeilen.

Volgens *de heer Jean-Marc Delizée (PS)* moet het beheerscontract sporen met een verantwoord en ethisch kansspelbeleid. Hij geeft aan dat die spelen een risico voor de burgers inhouden en dat dit debat in commissie ook daarover moet gaan. Het is een illusie te denken dat kansspelen kunnen worden verboden, aangezien de aanbieders dan hoe dan ook ondergronds gaan.

De spreker verwacht van een overheidsonderneming dat ze een langetermijngericht en gezond beheer voert. Dergelijke ondernemingen hoeven geen exponentiële groeicijfers te kunnen voorleggen. De Nationale Loterij mag zich dan ook niet spiegelen aan slechte commerciële praktijken in de privésector, maar moet integendeel doorgaan met die goede praktijken, zodat die de norm worden waarmee de sector beter kan worden gereguleerd.

Het ontwerp van beheerscontract zegt niets specifiek van onlinekansspelen. De spreker vraagt zich af waarom.

De heer Delizée komt vervolgens terug op de belangrijke rol van de dagbladhandels. Ze zijn een belangrijke bron van inkomsten en vormen een partnernetwerk dat het hele grondgebied bestrijkt. Het zijn tevens ankerplaatsen waar mensen met uiteenlopende achtergronden

elles font face à une diminution du nombre. Le contrat de gestion le mentionne, mais l'orateur préconise à la Loterie Nationale de venir avec des mesures concrètes. Comment soutenir ce secteur, surtout après la période du COVID-19. Le projet de contrat de gestion ne contient pas d'indicateurs qui permettent d'évaluer l'attitude de la Loterie Nationale à l'égard de ces libraires. L'orateur demande si des chiffres évaluent ces rapports.

Pour conclure, l'intervenant rappelle que le projet de contrat de gestion permettra à la Loterie Nationale de créer une fondation. Celle-ci aura comme objectif de consolider les liens entre les services publics de la loterie, les joueurs et le tissu socio-culturel au sens large. Cette initiative semble intéressante et il est important que le citoyen sache quels sont les rôles de la Loterie Nationale. Cependant, il se demande en quoi la création d'une nouvelle fondation permettra d'atteindre des objectifs et n'y a-t-il pas des risques que la fondation ne prenne en considération que les causes consensuelles, alors que les besoins peuvent être ailleurs.

III. — RÉPONSES

Le secrétaire d'État répond tout d'abord que les valeurs défendues par tous les membres de la commission doivent être représentées dans le contrat de gestion de la Loterie Nationale.

Le partenariat avec les librairies doit être renforcé. Le nombre de points de vente ne va pas s'étendre dans les années à venir, car il y a une réelle volonté de travailler sur la qualité de la relation.

La création d'une fondation de la Loterie Nationale permettra d'avoir un engagement de longue durée et approfondi avec plusieurs organisations. Cette fondation donnera aussi une plus grande liberté et plus de perspectives sur plusieurs années.

Il faut établir une distinction entre le sponsoring et les subsides. Les bonnes causes peuvent bénéficier des moyens de la Loterie Nationale. Ces organisations contribuent à la société.

Concernant la relation avec les joueurs, la note politique y répond déjà. Il y a tout d'abord des appels à projets qui doivent permettre à des organisations de souscrire aux moyens existants de la Loterie Nationale. Il faut aussi donner la possibilité aux organisations de

elkaar ontmoeten. Hun aantal slinkt evenwel. Hoewel het beheerscontract er melding van maakt, had de spreker liever gezien dat de Nationale Loterij concrete maatregelen naar voren zou schuiven. Hoe kan die sector worden gesteund, inzonderheid post-COVID-19? Het ontwerp van beheerscontract bevat geen indicatoren waarmee de houding van de Nationale Loterij ten opzichte van die dagbladhandelaars kan worden beoordeeld. De spreker vraagt of er cijfers voorhanden zijn waaruit blijkt hoe het is gesteld met de relatie tussen de beide partijen.

Tot besluit wijst de spreker erop dat de Nationale Loterij op basis van het ontwerp van beheerscontract een stichting zal kunnen opzetten, teneinde de banden tussen de openbare dienstverlening van de Nationale Loterij, de spelers en het sociaalculturele weefsel in ruime zin aan te halen. Dit lijkt een interessant initiatief. Het is dan ook belangrijk dat de burger kennis heeft van de taken die de Nationale Loterij vervult. Niettemin vraagt de spreker zich af hoe de oprichting van een nieuwe stichting zal kunnen bijdragen aan het verwezenlijken van doelstellingen. Bestaat niet het risico dat de stichting zich alleen zal bezighouden met de doelen waarover een consensus bestaat, terwijl de behoeften elders kunnen liggen?

III. — ANTWOORDEN

De staatssecretaris geeft eerst en vooral mee dat het beheerscontract van de Nationale Loterij een weerspiegeling moet zijn van de waarden die door alle commissieleden worden verdedigd.

Het partnerschap met de dagbladhandels moet worden versterkt. Er zullen in de komende jaren geen verkooppunten bij komen, aangezien echt de bereidheid bestaat om de kwaliteit van de relatie te verbeteren.

Door het oprichten van een stichting binnen de Nationale Loterij zal men met meerdere organisaties een langdurige en hechtere verbintenis kunnen aangaan. Tevens zal die stichting jarenlang voor meer armslag en perspectieven zorgen.

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen sponsoring en subsidies. Goede doelen kunnen rekenen op de middelen van de Nationale Loterij. Die organisaties dragen immers bij tot de samenleving.

De vraag met betrekking tot de relatie met de spelers wordt al in de beleidsnota beantwoord. Eerst en vooral zijn er de projectoproepen, via dewelke organisaties kunnen intekenen op de bestaande middelen van de Nationale Loterij. Men moet de organisaties tevens de

travailler par thème et de réagir. Ces appels à projets doivent également s'adresser à des organisations autres que celles qui connaissent déjà bien les canaux de la Loterie Nationale.

L'acheteur mystère ou le "mystery shopping" a fait ses preuves dans le passé et il continue de démontrer son efficacité. Cela permet de contrôler l'achat de jeux de hasard par les mineurs. Il est important de signaler que la vente aux mineurs n'est pas autorisée et que les contrôles se poursuivront.

Concernant la problématique des "faux libraires", l'orateur affirme que le dossier est traité par le ministre de la Justice, qui travaille justement sur un projet de loi à cet égard.

Compte tenu que les jeux de hasard peuvent être addictifs, certaines mesures doivent être prises pour lutter contre ces formes d'addiction qui sont néfastes pour la société. Le ministre de la Justice a déjà déclaré qu'il s'y attelait.

Le rôle le plus important du conseil supérieur d'éthique est de rendre des avis, disponibles aussi pour le grand public. Ces avis doivent aider les ministres à bien contrôler la validité et la pertinence scientifique de certaines actions ou mesures.

M. Jannie Haek, Administrateur-délégué de la Loterie Nationale, estime que le libraire reste le point de vente le plus qualitatif et il y a une réelle volonté de travailler avec lui. Il précise que les revenus du libraire découlent de la vente de tabac, de cartes de téléphone, de journaux et de billets de loterie. Ces quatre produits définissent les activités des libraires. Or, le chiffre d'affaires de la Loterie Nationale dans les libraires n'a pas baissé, mais reste stable depuis 10 ans, par rapport aux autres produits. Les produits de l'entreprise sont aussi présents dans plus de 90 % des libraires de Belgique et ce pourcentage est au maximum.

Concernant les "faux libraires", il s'agit la plupart du temps de bureaux de paris qui fonctionnent comme des librairies. Compte tenu qu'ils génèrent un chiffre d'affaires de 20 à 30 000 euros découlant des paris, l'intervenant estime qu'ils peuvent difficilement être considérés comme des librairies.

L'intervenant admet que plusieurs outils de transparence ne sont plus présents dans certains articles, mais ils se retrouvent ailleurs plus renforcés dans le projet de contrat de gestion.

possibilité de donner per thema te werken en te reageren. Die projectoproepen moeten het ook mogelijk maken nog andere organisaties aan te spreken dan die welke al goed vertrouwd zijn met de kanalen van de Nationale Loterij.

Het inzetten van *mystery shoppers* heeft in het verleden zijn nut bewezen en blijft ook vandaag efficiënt. Aldus kan men controle uitoefenen op de aankoop van kansspelen door minderjarigen. Het is belangrijk erop te wijzen dat de verkoop van kansspelproducten aan minderjarigen verboden is en dat het toezicht ter zake zal doorgaan.

Wat het probleem van de "schijndagbladhandels" betreft, geeft de spreker mee dat het dossier in handen is van de minister van Justitie, die ter zake aan een wetsontwerp werkt.

Aangezien kansspelen verslavend kunnen zijn, moet men bepaalde maatregelen nemen om die vormen van verslaving tegen te gaan; ze doen de samenleving immers geen goed. De minister van Justitie heeft al aangegeven dat hij daar werk van zal maken.

De belangrijkste taak van de Hoge Raad voor Ethiek bestaat erin adviezen te geven en die ook ter beschikking te stellen van het publiek. Die adviezen moeten de ministers helpen de geldigheid en de wetenschappelijke relevantie van sommige acties of maatregelen naar behoren na te gaan.

Volgens de heer Jannie Haek, gedelegeerd bestuurder van de Nationale Loterij, blijft de dagbladhandel het meest kwaliteitsvolle verkooppunt en wil de Nationale Loterij echt graag met de dagbladhandels samenwerken. Hij verduidelijkt dat de dagbladhandelaar zijn inkomen haalt uit de verkoop van tabaksproducten, telefoonkaarten, kranten en loterijbiljetten. De activiteiten van de dagbladhandels draaien om die vier producten. De omzet van de Nationale Loterij-producten in de dagbladhandels is niet gedaald, en blijft al tien jaar stabiel ten aanzien van andere producten. De producten van de Nationale Loterij worden in meer dan 90 % van de dagbladhandels in België verkocht; het aanbod zit daarmee aan zijn limiet.

De "schijndagbladhandels" zijn doorgaans gokkantoren die ook als dagbladhandel fungeren. Aangezien ze een omzet van 20 000 tot 30 000 euro uit hun weddenschappen halen, vindt de spreker dat men ze bezwaarlijk als dagbladhandels kan beschouwen.

De spreker geeft toe dat meerdere instrumenten ter bevordering van de transparantie in bepaalde artikelen zijn weggefallen, maar dat die dan weer elders in het ontwerp van beheerscontract wordt aangescherpt.

De plus, de nouvelles dispositions plus fortes sont présentes dans le texte, notamment à l'article 11 qui stipule qu'un rapport sur la transparence sera rendu au ministre. L'article en question a donc simplement été reformulé dans un langage plus moderne et correct.

L'article 18 du projet de contrat de gestion stipule aussi que la Loterie Nationale doit mettre tout en œuvre pour aider les vendeurs en cas de problèmes. Ces dispositions étaient présentes dans le contrat de gestion de 2016.

L'article 51 porte sur le rôle du nouveau Conseil supérieur d'éthique qui remplace le comité de jeu responsable. En effet, certains articles ont été supprimés pour laisser la place à un autre article clarifiant les pouvoirs et les tâches plus larges de ce Conseil.

Dans la même lignée, l'article 59 stipule ce que la Loterie Nationale met en œuvre pour obtenir la certification du respect des normes internationales. Un des objectifs porte sur le fait que le personnel doit avoir un point de contact pour signaler chaque infraction à la sécurité du système. Cette disposition est mise en place à la Loterie Nationale depuis plus de 10 ans et fait l'objet d'un audit standardisé tous les deux ans.

Concernant les subsides, le sponsoring et la création de la fondation, M. Haek affirme que cela fera l'objet de discussions dans les mois à venir. Il précise que les subsides sont comme un avantage fiscal. Le sponsoring, quant à lui, correspond à la vente de lots en utilisant des méthodes commerciales cadrées par la loi. En d'autres termes, le sponsoring sert aussi comme vitrine publicitaire de la Loterie Nationale. Il rappelle que beaucoup de concurrents du secteur sponsorisent plusieurs équipes cyclistes et pourtant cela ne fait pas débat au parlement. La méthode de sponsoring a pour but aussi de prendre une part de marché et cela fonctionne en tout cas pour la Loterie Nationale. Il rappelle que les dotations données à différentes institutions et entreprises publiques touchent malheureusement un public limité, alors que le sponsoring permet d'atteindre un public plus large.

L'orateur affirme également que la Loterie Nationale pose des mesures très strictes concernant les jeux en ligne. En effet, l'identité et l'âge du joueur sont vérifiés avant qu'il ne commence à jouer. De plus, l'intervenant signale qu'il est impossible de vendre des produits de la Loterie Nationale à un joueur résidant en dehors du territoire belge.

Bovendien bevat het ontwerp nieuwe en krachtiger bepalingen, met name artikel 11, waarin wordt aangegeven dat een verslag inzake de transparantie aan de minister zal worden bezorgd. Het betreffende artikel werd dus gewoon moderner en correcter geformuleerd.

Artikel 18 van het ontwerp van beheerscontract bepaalt tevens dat de Nationale Loterij alles in het werk moet stellen om verkopers met problemen te helpen. Die bepalingen stonden al in het beheerscontract van 2016.

Artikel 51 gaat over de rol van de nieuwe Hoge Raad voor Ethiek, die in de plaats komt van het Comité voor Verantwoord Spel. Bepaalde artikelen werden inderdaad geschrapt en vervangen door een artikel waarin de ruimere bevoegdheden en taken van die Raad worden verduidelijkt.

Tegelijk bepaalt artikel 59 wat de Nationale Loterij onderneemt om de certificering te verkrijgen dat ze de internationale normen naleeft. Een van de doelstellingen is te bewerkstelligen dat het personeel beschikt over een meldpunt om elke inbreuk op de veiligheid van het systeem te melden. Aan die vereiste voldoet de Nationale Loterij al meer dan tien jaar; de regeling wordt tweejaarlijks doorgelicht in een gestandaardiseerde audit.

Wat de subsidies, de sponsoring en de oprichting van de stichting betreft, geeft de heer Haek aan dat die de komende maanden zullen worden besproken. Hij specificeert dat de subsidies met een belastingvoordeel kunnen worden vergeleken. De sponsoring gebeurt dan weer door de verkoop van loterijbiljetten, waarbij wettelijk gereguleerde handelsmethoden worden aangewend. Sponsoring is dus ook een middel om reclame te maken voor de Nationale Loterij. De spreker wijst erop dat veel sectorconcurrenten meerdere wielersporen sponsoren en dat het Parlement het nochtans niet nodig vindt daarover te debatteren. De sponsoringmethode beoogt tevens marktaandeel te winnen – en dat lukt, in ieder geval wat de Nationale Loterij betreft. De spreker wijst erop dat de subsidies van de Nationale Loterij aan diverse instellingen en overheidsbedrijven jammer genoeg slechts een beperkt publiek bereiken, terwijl via sponsoring een ruimer publiek wordt bereikt.

Voorts wijst de spreker erop dat de Nationale Loterij voor de onlinespelen zeer strikte normen hanteert. Voordat de speler kan beginnen te spelen, worden immers zijn identiteit en leeftijd geverifieerd. Daarnaast wijst de spreker erop dat de producten van de Nationale Loterij niet kunnen worden verkocht aan spelers die niet in België verblijven.

Une convention pour les subsides existe et fonctionne bien, mais il est exact qu'elle n'est pas très connue.

L'orateur insiste également sur le fait que la Loterie Nationale n'a aucune intention de créer de nouvelles filiales et que même certaines risquent de disparaître. La loi oblige l'entreprise de créer inutilement une filiale qui participe au jeu de "EuroMillions" au nom de la Loterie Nationale. Il estime qu'il s'agit d'une situation inhabituelle et il désire donc une loi permettant de faire disparaître certaines filiales jugées comme non pertinentes. Il souligne qu'il y a une volonté de séparer d'un côté les jeux de loterie plus traditionnels et de l'autre les paris sportifs mais il n'y a aucune stratégie cachée.

Concernant les statistiques des joueurs, l'intervenant indique que le nombre de joueurs colle bien à la répartition de la population selon les revenus.

L'intervenant affirme également que le conseil supérieur de l'éthique a accès à certaines données, mais le but est qu'il utilise aussi les mêmes données que le comité de jeu responsable.

Sur le maintien du leadership sur le marché, M. Haek rappelle que le but n'est pas d'exclure des secteurs partiels mais d'avoir une gestion moderne d'entreprise. La Loterie Nationale doit essayer d'être présente partout, cela fait partie de sa mission de canalisation. L'entreprise se concentre principalement sur les jeux de loterie et moins sur les paris.

Les avis du JEP permettent d'avoir un organe indépendant qui corrige certaines actions de la Loterie Nationale. De plus, cela permet d'avoir une jurisprudence.

Concernant la numérisation, l'orateur estime que la Loterie Nationale aide à numériser les ventes dans les librairies. Il remarque qu'avec le *Lottery Club*, la Loterie Nationale connaît l'identité du joueur ainsi que son adresse mail quand celui-ci joue en librairie. Ceci permet aussi à l'entreprise de contacter ces joueurs au nom de la librairie et d'organiser le *customer relation management*. Certains points de vente soulèvent des questions concernant la vie privée des joueurs. L'orateur répond qu'il s'agit simplement d'une aide et d'un instrument complémentaire, car l'accès aux données est finalement très limité.

Er bestaat wel degelijk een (naar behoren werkende) subsidie-overeenkomst, maar dat is inderdaad nauwelijks geweten.

De spreker benadrukt ook dat de Nationale Loterij niet zinnens is nieuwe dochterondernemingen op te richten, en dat er zelfs enkele zouden kunnen verdwijnen. De wet verplicht het overheidsbedrijf ertoe onnodig een dochteronderneming op te richten die namens de Nationale Loterij aan de Europese lottotrekking *EuroMillions* deelneemt. Dit is volgens hem een ongebruikelijke situatie; zodoende dringt hij aan op een wet die ervoor zorgt dat irrelevant geachte dochterondernemingen kunnen worden opgedoekt. Hij geeft aan dat ernaar wordt gestreefd de meer traditionele loterijspelen en de sportwedenschappen van elkaar te scheiden, maar dat er geen verborgen agenda is.

Wat de spelersstatistiek betreft, wijst de spreker erop dat het aantal spelers een treffende weergave is van de verdeling van de bevolking naar inkomen.

De spreker stipt tevens aan dat de Hoge Raad voor Ethiek toegang heeft tot bepaalde gegevens, maar dat het de bedoeling is dat die Raad ook dezelfde gegevens gebruikt als het Comité voor Verantwoord Spel.

Inzake het behoud van het marktleiderschap wijst de heer Haek erop dat niet wordt beoogd deelsectoren uit te sluiten, maar wel te streven naar een modern bedrijfsbeheer. De Nationale Loterij moet proberen alomtegenwoordig te zijn; dat is een onderdeel van haar kanalisatieopdracht. Het bedrijf legt zich vooral toe op de loterijspelen, en minder op de wedenschappen.

Dankzij de adviezen van de JEP corrigeert een onafhankelijke instantie bepaalde acties van de Nationale Loterij. Bovendien wordt aldus rechtspraak tot stand gebracht.

Met betrekking tot de digitalisering geeft de spreker aan dat de Nationale Loterij bijdraagt aan de digitalisering van de verkoop in de dagbladhandels. Hij wijst erop dat de Nationale Loterij dankzij de *Lottery Club* zowel de identiteit van de speler als diens e-mailadres kent wanneer hij in de dagbladhandel speelt. Zo kan het overheidsbedrijf ook namens de dagbladhandel contact opnemen met die spelers en een *customer relation management* uitbouwen. Bepaalde verkooppunten hebben vragen bij de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de spelers. De spreker antwoordt dat het louter een hulpmiddel en een aanvullend instrument betreft, daar de toegang tot de gegevens uiteindelijk erg beperkt is.

IV. — RÉPLIQUES DES MEMBRES

M. Tomas Roggeman (N-VA) souligne que beaucoup de questions sont restées sans réponse et espère que le texte sera corrigé ultérieurement. Il insiste que l'intérêt commun soit pris en compte et pas seulement celui de l'entreprise.

M. Josy Arens (cdH) reste surpris par les statistiques car cela ne colle pas exactement avec l'idée qu'il en avait.

Concernant la numérisation, il considère qu'il sera difficile pour la Loterie Nationale de respecter tous les critères sur la vie privée et aussi d'échanger directement avec les joueurs.

Le rapporteur,

Jef VAN DEN BERGH

Le président,

Jean-Marc DELIZÉE

IV. — REPLIEKEN VAN DE LEDEN

De heer Tomas Roggeman (N-VA) benadrukt dat veel vragen onbeantwoord zijn gebleven en hoopt dat de tekst later zal worden bijgestuurd. Hij dringt erop aan rekening te houden met het algemeen belang, en niet alleen met de belangen van het overheidsbedrijf.

De heer Josy Arens (cdH) is nog altijd verbaasd over de statistieken, aangezien die niet echt stroken met wat hij had gedacht.

Met betrekking tot de digitalisering meent hij dat de Nationale Loterij moeilijk aan alle criteria inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zal kunnen voldoen en tegelijk rechtstreeks met de spelers te communiceren.

De rapporteur,

Jef VAN DEN BERGH

De voorzitter,

Jean-Marc DELIZÉE

**Staatssecretaris voor Asiel en
Migratie, belast met de
Nationale Loterij,
toegevoegd aan de minister
van Binnenlandse Zaken en
van Institutionele
Hervormingen**

Brussel, 21 mei 2021

Afz. : Lambermontstraat 2, 1000 Brussel

Aan de Secretaris van de commissie voor Mobiliteit,
Overheidsbedrijven en Federale Instellingen
Natieplein 2
1008 Brussel

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk
KAB/SMi/NL

bijlage(n)

Betreft: Bespreking ontwerp van nieuw beheerscontract overeenkomstig artikel 14 van de wet van 19 april 2002 tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij tegen de achtergrond van een gewijzigde kansspelmarkt.

Geachte Heer,

Het huidige beheerscontract tussen de Belgische Staat en de Nationale Loterij loopt af in september van dit jaar.

Artikel 14 § 2 van de wet 19 april 2002 tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij voorziet in een presentatie en gedachtenwisseling van deze ontwerp teksten in het parlement.

Gelieve in bijlage het ontwerp van nieuw beheerscontract te willen terugvinden zoals dit werd opgemaakt door het Directiecomité van de Nationale Loterij.

Met vriendelijke groeten,

Sammy Mahdi

.be

Nouvelle proposition	Nieuw voorstel
CHAPITRE I - Définitions	HOOFDSTUK I. - Definities
Article 1er. Pour l'application du présent contrat de gestion, on entend par : 1° Le ministre : le ministre qui a la Loterie Nationale dans ses attributions; 2° La loi : la loi du 19 avril 2002 relative à la rationalisation du fonctionnement et de la gestion de la Loterie Nationale; 3° Loteries : Les jeux organisés par la Société Anonyme de Droit public Loterie Nationale en vertu de l'article 3§1er al1. de la loi du 19 avril 2002 relative à la rationalisation du fonctionnement et de la gestion de la Loterie Nationale ; 4° Subsidies: subsidies de la Loterie Nationale tels que définis à l'article 22 de la loi, à savoir les contributions spéciales et le pourcentage des bénéfices avant impôts prélevé annuellement et destinés aux fins définies au premier alinéa de l'article 22 de la loi; 5° Contributions spéciales : les subsidies alloués aux associations et institutions désignées par le Roi; 6° Plan d'entreprise : plan dans lequel sont fixés les objectifs et la stratégie à moyen terme; 7° Marché de la Loterie Nationale : l'ensemble des jeux de hasard, loteries, paris et concours offerts par la Loterie Nationale ou tout autre intervenant sur le marché entrant directement en concurrence avec celle-ci; 8° WLA : World Lottery Association : association professionnelle mondiale de loteries d'état et d'organiseurs de jeux, de plus de 80 pays, créée en août 1999. Cette organisation poursuit des objectifs clairs de standardisation en termes de responsabilité sociale, de jeu responsable, d'intégrité, de sécurité et de gestion des risques. L'ambition de l'organisation est d'être reconnue comme l'autorité mondiale sur les questions de loterie et des principes éthiques; 9° EL : European Lotteries est une organisation créée en 1983 (nom actuel depuis 1999), qui est composée de loteries nationales et d'opérateurs privés disposant de droits exclusifs. Les principaux champs d'activité sont le jeu durable et les bénéfices pour la société, basés sur les valeurs de subsidiarité, précaution, intégrité et solidarité; 10° Sponsoring : une activité commerciale de la Loterie Nationale, faisant l'objet d'une convention entre la Loterie et les partenaires, qui a pour objectif de promouvoir la Loterie Nationale, la réputation de l'entreprise, son image, ses produits et ses marques et de renforcer le lien avec le public; 11° Business continuity : la non-interruption du service public ;	Artikel 1. Voor de toepassing van dit beheerscontract wordt verstaan onder : 1° De minister : de minister tot wiens bevoegdheden de Nationale Loterij behoort; 2° De wet : de wet van 19 april 2002 tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij; 3° Loterijen: de spelen die door de naamloze vennootschap van publiek recht Nationale Loterij worden georganiseerd krachtens artikel 3, §1, eerste lid van de wet van 19 april 2002 tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij; 4° Subsidies van de Nationale Loterij : zo genoemd in artikel 22 van de wet, zijnde de bijzondere bijdragen en het percentage van de winst vóór belastingen dat jaarlijks wordt ingehouden welke bestemd zijn voor de doeleinden omschreven in artikel 22, eerste lid, van de wet; 5° Bijzondere bijdragen : de subsidies die worden toegekend aan de verenigingen en instellingen die de Koning aanwijst; 6° Ondernemingsplan : plan dat de doelstellingen en de strategie op middellange termijn vastlegt; 7° Markt van de Nationale Loterij : het geheel van kansspelen, loterijen, weddenschappen en wedstrijden, aangeboden door de Nationale Loterij of iedere andere marktdeelnemer die rechtstreeks met haar in concurrentie treedt; 8° WLA : World Lottery Association : mondiale vereniging van staatsloterijen en spelorganisatoren uit meer dan 80 landen, opgericht in augustus 1999. Deze organisatie streeft duidelijke standaardiseringsdoelstellingen na op het vlak van maatschappelijke verantwoordelijkheid, verantwoord spel, integriteit, veiligheid en risicobeheersing. De ambitie van de organisatie is erkend te worden als wereldwijde autoriteit op het vlak van loterijgerelateerde kwesties en ethische principes; 9° EL : European Lotteries is een in 1983 opgerichte organisatie (huidige naam pas vanaf 1999) die bestaat uit nationale loterijen en over exclusieve rechten beschikkende privéoperatoren. De voornaamste werkterreinen zijn het duurzaam spel en de voordelen voor de maatschappij, gebaseerd op waarden als subsidiariteit, voorzorg, integriteit en solidariteit; 10° Sponsoring : een commerciële activiteit van de Nationale Loterij die het voorwerp uitmaakt van een overeenkomst tussen de Loterij en de partners, die de promotie van de Nationale Loterij, van de goede faam van het bedrijf, haar imago, haar producten en haar merken beoogt, evenals het versterken van de band met het publiek;

12° Charte des subsides : la charte des subsides, proposée et adoptée par le ministre définit la relation entre la Loterie Nationale et les bénéficiaires dans le cadre de la politique de reconnaissance et de visibilité des subsides ; 13° Convention d'approfondissement : convention conclue entre la Loterie Nationale et une entité ou une autorité visant à définir les modalités d'exploitation de certaines tâches confiées à la Loterie Nationale.	11° Business continuity : het niet-onderbreken van de openbare dienst ; 12° Subsidiecharter: het subsidiecharter, voorgesteld en door de minister goedgekeurd, dat de relatie bepaalt tussen de Nationale Loterij en de begunstigen in het kader van het beleid rond erkenning en zichtbaarheid van de subsidies; 13° Uitdiepingsovereenkomst: overeenkomst gesloten tussen de Nationale Loterij en een entiteit of overheid met het oog op de bepaling van de uitbatingsvoorwaarden van bepaalde taken die aan de Nationale Loterij zijn toevertrouwd.
CHAPITRE II - Tâches de service public de la Loterie Nationale	HOOFDSTUK II. - Taken van openbare dienst van de Nationale Loterij
Section 1re. - Mission	Afdeling 1. - Opdracht
Art. 2. La Loterie Nationale est chargée des tâches de service public suivantes : (1) L'organisation, dans l'intérêt général et selon des méthodes commerciales, des loteries publiques, paris, concours et jeux de hasard, conformément aux dispositions de la loi. Dans le cadre de l'exécution de cette tâche, la Loterie Nationale agit comme un fournisseur socialement responsable et professionnel de plaisir de jeu. (2) La gestion administrative des opérations relatives à la répartition et à l'affectation des subsides de la Loterie Nationale. (3) La gestion administrative des autorisations accordées par le gouvernement en application de l'article 7 de la loi du 31 décembre 1851 sur les loteries. La manière dont cette gestion administrative est organisée fait l'objet d'un protocole qui sera conclu à cette fin entre le ministre compétent et la Loterie Nationale.	Art. 2. De Nationale Loterij wordt belast met de volgende taken van openbare dienst: (1) In het algemeen belang en volgens handelsmethodes, de openbare loterijen, weddenschappen, wedstrijden en kansspelen organiseren, overeenkomstig de bepalingen van de wet. Bij de uitvoering van deze taak handelt de Nationale Loterij als een maatschappelijk verantwoordelijke en professionele aanbieder van spelplezier. (2) Het administratief beheer van de verrichtingen betreffende de verdeling en de bestemming van subsidies van de Nationale Loterij (3) Het administratief beheer van de toelatingen die worden gegeven door de Regering in het kader van artikel 7 van de wet van 31 december 1851 op de loterijen. De wijze waarop dit administratief beheer wordt georganiseerd maakt het voorwerp uit van een protocol dat daartoe zal worden afgesloten tussen de daartoe bevoegde minister en de Nationale Loterij.
Art. 3. La Loterie Nationale mène une politique durable basée sur une gestion économique et entrepreneuriale solide qui vise, dans le cadre de sa mission de canalisation, à accroître la part des produits de loterie dans le marché total des jeux de hasard, et ce dans un contexte concurrentiel national et international en constante évolution. La Loterie Nationale est tenue de canaliser de façon ciblée le comportement de jeu en Belgique et de prodiguer du plaisir de jeu à un large groupe de personnes en proposant des jeux divertissants. C'est pourquoi elle doit maintenir la position de leader du marché en termes de nombre de joueurs. Elle doit avoir pour principe éthique un grand nombre de joueurs jouant pour de petits montants.	Art. 3. De Nationale Loterij voert een duurzaam beleid gebaseerd op een economische en ondernemingsgerichte solide bedrijfsvoering, die erop gericht is in het kader van haar kanalisatieopdracht het aandeel van loterijproducten in de totale kansspelmarkt te laten groeien en dit in een snel evoluerende nationale en internationale concurrentiële context. De Nationale Loterij dient het spelgedrag in België doelgericht te kanaliseren en spelplezier te verschaffen aan een brede groep mensen door recreatieve spelen aan te bieden. Om die reden dient de Nationale Loterij het marktleiderschap inzake aantal spelers te behouden. Veel spelers die spelen voor kleine bedragen dient het ethisch uitgangspunt voor de Nationale Loterij te zijn.

La Loterie Nationale s'engage à contribuer activement et d'une manière autonome à la prévention et à la lutte contre l'assuétude au jeu et au traitement de la dépendance au jeu au travers des actions suivantes : 1° Dans un marché concurrentiel, la Loterie Nationale continue de promouvoir ses produits de loterie à risque limité de dépendance au jeu. Pour ses produits de paris, la Loterie Nationale veillera toujours à agir dans le respect strict des principes du jeu responsable 2° De plus, la Loterie Nationale est chargée d'élaborer une méthode rigoureuse et scientifique établissant les relations de causes à effets entre caractéristiques de jeux et risque d'assuétude. Dans ce cadre, la Loterie Nationale développe des pratiques adéquates prenant en considération les recherches pertinentes, permettant notamment de comprendre l'impact social du jeu ; 3° La Loterie Nationale veille également à incorporer l'application de pratiques de jeu responsable dans tous les aspects de son exploitation et dans les activités de ses points de vente. Elle doit contribuer au travers de l'ensemble de ses activités à la réalisation d'une stratégie de jeu responsable.	De Nationale Loterij verbindt zich ertoe actief en autonoom bij te dragen tot de preventie en bestrijding van gokverslaving en tot de behandeling van gokverslaving door middel van de volgende handelingen : 1° Op een concurrentiële markt blijft de Nationale Loterij haar loterijproducten met laag verslavingsrisico promoten. Voor haar weddenschapsproducten zal de Nationale Loterij er altijd op letten te handelen volgens de strikte principes van verantwoord spel . 2° De Nationale Loterij is er daarenboven mee belast om een strikte en wetenschappelijke methode uit te werken die de oorzakelijke verbanden bepaalt tussen spelkenmerken en verslavingsrisico. In dit kader ontwikkelt de Nationale Loterij doeltreffende praktijken met inachtneming van relevant onderzoek dat met name toelaat om de maatschappelijke impact van het spel te begrijpen ; 3° De Nationale Loterij zorgt er ook voor dat ze de toepassing van praktijken inzake verantwoord spel inbouwt in alle aspecten van haar bedrijfsvoering en in de activiteiten van haar verkooppunten. Ze dient via al haar activiteiten bij te dragen aan de realisatie van een strategie voor verantwoord spelgedrag.
Section 2. Disponibilité du service public	Afdeling 2. - Beschikbaarheid van de openbare dienst
Art. 4. La Loterie Nationale s'engage à proposer tout au long de l'année les tâches de service public, visées à l'article 6, § 1er, 1° à 4°, de la loi, sur l'ensemble du territoire belge à tous les habitants du Royaume et ce, en conformité avec les règles des jeux telles qu'elles ont été promulguées et utilise à cet effet les moyens technologiques les plus récents. La Loterie Nationale détermine en toute liberté ses méthodes et canaux de distribution et est libre de les modifier et de les élargir ou de recourir à de nouvelles méthodes et de nouveaux canaux de distribution, en ce compris les canaux directs et les nouveaux canaux technologiques, dans le but de rapprocher son offre des joueurs. Le présent engagement n'implique toutefois pas que la Loterie Nationale soit contrainte de proposer tous ses produits dans chaque point de vente ou via chaque canal de distribution. La Loterie Nationale doit rechercher des canaux et des instruments pour maintenir son niveau de pénétration du marché. Le défi consiste à faire progresser la part de marché de la Loterie Nationale – sans élargir la taille du marché - là où elle est en concours avec des opérateurs de jeux de hasard caractérisés par un	Art. 4. De Nationale Loterij verbindt zich ertoe het hele jaar door de in artikel 6, § 1, 1° tot 4°, van de wet voorziene taken van openbare dienst aan te bieden op het volledige Belgische grondgebied aan alle rijksinwoners, en conform de afgekondigde spelregels, en wendt hiervoor de recentste technologische middelen aan. De Nationale Loterij bepaalt in alle vrijheid haar distributiemethodes en -kanalen en is vrij om die te wijzigen en uit te breiden of om van nieuwe distributiemethodes en -kanalen gebruik te maken, met inbegrip van de directe kanalen en de nieuwe technologische kanalen, met als doel haar aanbod dichter bij de spelers te brengen. Deze verbintenis houdt evenwel niet in dat de Nationale Loterij verplicht is om al haar producten in elk verkooppunt of via elk distributiekanaal aan te bieden. De Nationale Loterij dient te zoeken naar kanalen en instrumenten om haar marktpenetratie op peil te houden. De uitdaging is het marktaandeel te laten stijgen – zonder marktverruimend te zijn - daar waar de Nationale Loterij wedijvert met de aanbieders van kansspelen die gekenmerkt worden door een hoog

niveau de risque élevé, afin de canaliser les joueurs vers ses jeux à faible risque.	risiconiveau om spelers te kanaliseren naar haar spelen met een laag risiconiveau.
Section 3. - Obligation de canalisation	Afdeling 3. – Kanalisatieplicht
Art. 5. La Loterie Nationale a, au moyen d'une offre moderne et attrayante, l'obligation d'attirer les joueurs existants de loteries, paris, concours et jeux de hasard vers des jeux à faible risque sans élargir la taille du marché. Le faible risque d'un jeu (assuétude, attrait, pertes, etc.) est évalué à l'aide d'une méthode objective. Pour répondre à l'obligation précitée, la Loterie Nationale : 1° évalue régulièrement la part de marché de ses jeux au sein du marché total des jeux de hasard ainsi que sa part de marché en termes de nombre de joueurs ; 2° s'adresse à tous les joueurs ; 3° développe de nouveaux produits et, le cas échéant, adaptera ses produits aux évolutions du marché ; 4° utilise les techniques les plus récentes pour offrir des produits modernes et d'en améliorer la qualité ; 5° fait connaître ses produits au public au moyen de campagnes publicitaires adéquates ; 6° s'assure à tout moment de son image positive ; 7° veille à ce que la notoriété de ses produits demeure toujours optimale ; 8° veille à ce que ses produits soient toujours reconnaissables par le grand public comme étant des jeux de la Loterie Nationale, laquelle constitue un gage de qualité, de sécurité et de jeu responsable. 9° est transparente quant à la destination des revenus de ses activités.	Art. 5. De Nationale Loterij heeft de verplichting om, door middel van een modern en attractief aanbod, de bestaande spelers van loterijen, weddenschappen, wedstrijden en kansspelen aan te trekken tot spelen met laag risico, zonder marktverruimend op te treden. Het laag risico van een spel (verslaving, aantrekkingskracht, verliezen, enz.) wordt geëvalueerd door middel van een objectieve methode. Om aan voornoemde verplichting te voldoen, stelt de Nationale Loterij de volgende handelingen:: 1° ze evalueert regelmatig het marktaandeel van haar spelen binnen de totale kansspelmarkt, alsook haar marktaandeel inzake aantal spelers; 2° ze richt zich tot alle spelers; 3° ze ontwikkelt nieuwe producten en past zo nodig haar producten aan volgens de ontwikkelingen op de markt; 4° ze maakt gebruik van de recentste technieken om moderne producten aan te bieden en de kwaliteit ervan te verbeteren; 5° ze maakt haar producten kenbaar aan het publiek door middel van adequate reclamecampagnes; 6° ze verzekert zich te allen tijde van haar positief imago; 7° ze waakt erover dat de naambekendheid van haar producten te allen tijde optimaal blijft; 8° ze zorgt ervoor dat haar producten steeds herkenbaar zijn voor het grote publiek als spelen van de Nationale Loterij, die garant staat voor kwaliteit, veiligheid en verantwoord spel. 9° ze is transparant omtrent de bestemming van de opbrengsten van haar activiteiten.
Section 4. - Obligation de comportement de jeu responsable	Afdeling 4. - Plicht van verantwoord spelgedrag
Art. 6. En tant que fournisseur socialement responsable et professionnel de plaisir de jeu, la Loterie Nationale est consciente que le jeu peut générer des risques et des dangers s'il est pratiqué de façon trop intensive et/ou non maîtrisée. Si la Loterie Nationale a pour mission d'offrir des jeux divertissants aux joueurs, elle a également pour rôle de protéger les groupes vulnérables. La Loterie Nationale s'engage à mettre tout en œuvre afin de conserver la certification Jeu Responsable de European Lotteries (standards EL).	Art. 6. Als maatschappelijk verantwoordelijke en professionele aanbieder van spelplezier is de Nationale Loterij zich ervan bewust dat overdadig en/of onbeheerst spelen risico's en gevaren kan inhouden. De opdracht van de Nationale Loterij is niet alleen om de spelers recreatieve spelen aan te bieden, maar ook om de kwetsbare groepen te beschermen. De Nationale Loterij verbindt zich ertoe alles in het werk te stellen om de Verantwoord spelcertificering van European Lotteries (EL-normen) te behouden.
Art. 7. Les jeux de hasard en général sont des activités de nature particulière qui font l'objet d'une réglementation spécifique destinée à protéger à la fois la société et l'individu. Cette réglementation est	Art. 7. Kansspelen in het algemeen zijn activiteiten van een bijzondere aard die onderworpen zijn aan specifieke regulering die zowel de maatschappij als het individu dient te beschermen. Die regulering is

fondée sur de vastes considérations de nature éthique, sociologique, criminologique, économique et psychologique, entre autres. Compte tenu de la mission de canalisation de la Loterie Nationale, il est important que les activités de la Loterie Nationale soient toujours soigneusement mises en balance avec les tendances sociales plus larges en matière de jeux de hasard et les évolutions du marché légal, et même les tendances et évolutions de nature illégale, si celles-ci existent. Afin d'aider la Loterie Nationale et l'État à suivre ces tendances et évolutions, et de permettre à la Loterie Nationale d'adapter en fonction de celles-ci sa politique de jeu éthique et responsable, son offre et le développement de nouveaux jeux de manière éthique et durable avec le soin et la retenue nécessaires, et dans le respect du principe de prudence, un organe indépendant, appelé Conseil supérieur d'éthique des jeux de loterie et de hasard, est créé. Le Conseil supérieur peut : - formuler en toute indépendance, de sa propre initiative ou sur demande, des avis en matière de jeu responsable au conseil d'administration de la Loterie Nationale et au ministre en tenant compte des tendances et évolutions sociales plus larges qui doivent en permanence être suivies de près ; - vérifier si la stratégie de la Loterie Nationale est conforme aux règles communément acceptées par EL (European Lotteries) en matière de jeu responsable et rend des avis au conseil d'administration à ce sujet ; - prendre part en tant qu'organe de référence et centre de connaissances à tout débat public en matière de jeu responsable et de protection des joueurs au sein du marché plus large des jeux de hasard ; - être consulté avant toute modification réglementaire ou législative touchant à l'organisation ou à la réglementation des jeux de loterie et de hasard ; - réaliser et diffuser des études en matière de jeu responsable, de protection des joueurs et d'éthique dans le secteur des jeux de loterie et de hasard ; - surveiller la problématique des jeux de hasard illégaux et des jeux de loterie illégaux et y sensibiliser le public. Les règles relatives à l'examen par le Conseil supérieur des nouveaux jeux et des modifications de jeux existants avant leur mise sur le marché sont reprises dans un protocole conclu entre le comité de direction	gebaseerd op brede overwegingen van o.a. ethische, sociologische, criminologische, economische en psychologische aard. Gelet op de kanalisatieopdracht van de Nationale Loterij is het belangrijk om de activiteiten van de Nationale Loterij steeds goed af te wegen aan de bredere maatschappelijke tendensen inzake kansspelen en de evoluties op de legale markt, en zelfs indien die er zouden zijn de tendensen en evoluties die zich in de illegaliteit bevinden. Om de Nationale Loterij en de Staat bij te staan bij het opvolgen van deze tendensen en evoluties teneinde op een ethische en duurzame wijze met de nodige zorg en terughoudendheid, en met respect voor het voorzichtigheidsbeginsel de Nationale Loterij toe te laten haar ethisch en verantwoord spelbeleid, aanbod en de ontwikkeling van nieuwe spelen hierop af te stemmen, wordt een onafhankelijk orgaan opgericht, genaamd de Hoge Raad voor de Ethiek van de loterij- en kansspelen. De Hoge Raad kan: - in alle onafhankelijkheid, op eigen initiatief of op verzoek, adviezen verstrekken op het vlak van verantwoord spel aan de raad van bestuur van de Nationale Loterij en aan de minister rekening houdend met de bredere maatschappelijke tendensen en evoluties die ten allen tijde van nabij dienen te worden opgevolgd; - nagaan of de strategie van de Nationale Loterij overeenstemt met de algemeen door EL (European Lotteries) aanvaarde regels op het vlak van verantwoord spel en hierover adviezen verstrekken aan de raad van bestuur; - als referentieorgaan en kenniscentrum deelnemen aan elk publiek debat over verantwoord spel en bescherming van spelers binnen de ruimere kansspelmarkt; - geraadpleegd worden voorafgaand aan elke wijziging aan regelgeving of wetgeving die een incidentie heeft op de organisatie of de reglementering van loterijspelen, en kansspelen; - studies op het vlak van verantwoord spel, bescherming van spelers en ethiek in de sector van loterijspelen en kansspelen uitvoeren en verspreiden; - de problematiek van illegale kansspelen en illegale loterijspelen monitoren en onder de publieke aandacht brengen De regels met betrekking tot het onderzoek door de Hoge Raad van de nieuwe spelen en van de wijzigingen aan bestaande spelen, vóór ze op de markt gebracht worden, worden opgenomen in een
--	---

et le Conseil supérieur. Le Conseil supérieur est composé d'autant de spécialistes internes à la Loterie Nationale que d'experts externes et est présidé par un président indépendant. La Loterie Nationale est chargée de fournir le soutien administratif nécessaire au fonctionnement du Conseil supérieur. La Loterie Nationale mettra chaque année à disposition un montant fixé de commun accord pour financer le fonctionnement du Conseil supérieur suivant les besoins qui lui sont notifiés. Conformément à l'article 24/1, §1 de la loi du 7 mai 1999 sur les jeux de hasard, les paris, les établissements de jeux de hasard et la protection des joueurs, le Conseil supérieur participera aux rencontres organisées par la Commission des jeux de hasard.	protocol gesloten tussen het directiecomité en de Hoge Raad. De Hoge Raad bestaat uit evenveel interne specialisten van de Nationale Loterij als externe experts en wordt voorgezeten door een onafhankelijke voorzitter De Nationale Loterij wordt ermee belast om de nodige administratieve ondersteuning te leveren voor de functionering van de Hoge Raad. De Nationale Loterij zal jaarlijks in gemeenschappelijk overleg een bedrag ter beschikking stellen om de werking van de Hoge Raad te financieren in functie van de behoeften die de Hoge Raad worden kenbaar gemaakt. Overeenkomstig artikel 24/1, §1 van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers, zal de Hoge Raad deelnemen aan de ontmoetingen die door de Kansspelcommissie worden georganiseerd.
Art. 8. La Loterie Nationale veille à ce que sa politique en matière de publicité soit toujours en accord avec la jurisprudence développée à ce sujet par la Cour de justice de l'UE, laquelle fait une distinction entre les jeux en fonction de leur niveau de risque inhérent. Compte tenu de sa mission de canaliser les joueurs des jeux à haut niveau de risque vers les jeux à faible niveau de risque, il est justifié, et même nécessaire, dans le cadre d'une politique d'expansion contrôlée, de faire de la publicité à une certaine échelle. En ce sens, la Loterie Nationale continue à améliorer régulièrement son Code de publicité éthique et responsable, et prévoit des dispositions plus strictes en fonction du niveau de risque plus élevé des jeux dont elle fait la promotion. Le Code constitue un cadre de référence pour l'élaboration des campagnes publicitaires et respecte les directives internationales en la matière, notamment celles émises par la World Lottery Association et European Lotteries (The European Lotteries Antwerp Resolution on the societal role of lotteries, The need to channel gambling desire and to advertise lottery products, May 29th 2019). Ce code constitue l'engagement que prend la Loterie Nationale et qu'elle exige dans ce domaine de ses partenaires aussi. Ces engagements portent sur la conception, la réalisation et la diffusion de messages et d'actions qui ont vocation à faire connaître, expliquer et promouvoir ses jeux auprès d'un public de consommateurs adultes.	Art. 8. De Nationale Loterij waakt erover dat haar beleid inzake reclame ten allen tijde in lijn is met de rechtspraak die daaromtrent ontwikkeld is door het EU Hof van Justitie, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen spelen naargelang hun inherente risiconiveau. Gelet op haar opdracht om spelers te kanaliseren van spelen met een hoog risiconiveau naar spelen met een laag risiconiveau is het in het kader van een gecontroleerd expansiebeleid gerechtvaardigd en zelfs noodzakelijk om reclame te maken van een zekere omvang. De Nationale Loterij blijft in die zin haar Code voor ethische en verantwoorde reclame regelmatig verbeteren en voorziet strengere bepalingen in functie van het hoger risiconiveau van de spelen waarvoor reclame wordt gemaakt. De Code vormt een referentiekader voor de ontwikkeling van reclamecampagnes en voldoet aan de internationale richtlijnen ter zake, waaronder deze uitgevaardigd door de World Lottery Association en European Lotteries (The European Lotteries Antwerp Resolution on the societal role of lotteries, The need to channel gambling desire and to advertise lottery products, May 29th 2019). Deze code is de verbintenis die de Nationale Loterij aangaat en die ze ook van haar partners op dit gebied eist. Deze verbintenissen hebben betrekking op de creatie, realisatie en verspreiding van boodschappen en acties die haar spelen bij een publiek van volwassen gebruikers willen bekendmaken, uitleggen en promoten.

La Loterie Nationale ne cible pas directement des groupes vulnérables dans sa publicité. Le code assure notamment que la publicité et le marketing présentent la possibilité de gagner comme une pure question de hasard, présentent correctement les chances de gain et n'énoncent pas ou ne suggèrent pas que le jeu constituerait une alternative au travail ou un moyen de sortir de difficultés financières.	De Nationale Loterij richt zich in haar reclame niet rechtstreeks tot kwetsbare groepen. Met de code wordt in het bijzonder verzekerd dat reclame en marketing de kans op winst als een loutere kwestie van toeval voorstellen, de winstkansen correct voorstellen en niet vermelden of de indruk wekken dat spelen een alternatief zou zijn voor werken of een manier om uit financiële moeilijkheden te geraken.
Art. 9. L'encadrement des jeux d'argent répondant notamment au souci de protéger les mineurs, la Loterie Nationale s'interdit de concevoir ou de commercialiser des jeux susceptibles de viser directement les mineurs et veille également à ne pas montrer dans ses publicités de mineurs associés à la pratique de jeux d'argent. A cet effet, elle s'interdit également de promouvoir ses jeux à travers tout achat d'espace publicitaire dans les médias spécifiquement destinés aux enfants et aux adolescents.	Art. 9. Aangezien de regulering van de geldspelen onder meer tot doel heeft minderjarigen te beschermen, wil de Nationale Loterij zeker geen spelen ontwikkelen of op de markt brengen die rechtstreeks op minderjarigen gericht zijn, maar waakt ze er ook over dat ze in haar reclame geen minderjarigen toont die met de praktijk van geldspelen worden geassocieerd. Daartoe onthoudt ze zich er ook van haar spelen te promoten door reclameruimte aan te kopen in de media die specifiek voor kinderen en adolescenten bestemd zijn.
Art. 10. La Loterie Nationale fournit à ses employés et réseaux de vente toutes les informations relatives au jeu responsable via un canal de communication approprié. La Loterie Nationale s'assure ainsi qu'un niveau adéquat de conscience du jeu responsable prévaut auprès des membres de son organisation et de son réseau de vente afin que le jeu responsable fasse partie intégrante de leurs opérations quotidiennes.	Art. 10. De Nationale Loterij verstrekt haar werknemers en verkoopnetwerken via een geschikt communicatiekanaal alle gegevens over verantwoord spelgedrag. Op die manier vergewist de Nationale Loterij zich ervan dat de leden van haar organisatie en verkoopnetwerk zich voldoende bewust zijn van verantwoord spelgedrag zodat dit integraal deel gaat uitmaken van hun dagelijkse handelingen.
Art. 10bis. Loterie Nationale prévoit une procédure pour l'interdiction d'accès d'un joueur, qui a un compte joueur sur e-lotto, à une partie ou à la totalité des jeux à distance proposés sur e-lotto à la demande du joueur, d'un tiers intéressé ou désigné en justice. La Loterie Nationale prévoit également une procédure pour lever l'interdiction d'accès.	Art. 10bis. De Nationale Loterij voorziet een procedure voor de ontzegging van de toegang van een speler, die een spelersrekening op e-lotto heeft, tot een deel of het geheel aan voorgestelde spelen op e-lotto op vraag van de speler, een belanghebbende derde of een derde in rechte aangeduid. De Nationale Loterij voorziet eveneens een procedure voor de opheffing van de ontzegging van de toegang.
Art. 11. Dans le cadre de la politique de transparence qu'entend mener la Loterie Nationale sur ce plan, un rapport est établi en la matière et est également communiqué chaque année au ministre.	Art. 11. In het kader van het transparantiebeleid dat de Nationale Loterij op dit vlak wil voeren, wordt hierover een verslag opgesteld dat ook elk jaar aan de minister wordt bezorgd.
Section 5. - Règles de comportement vis-à-vis des utilisateurs du service public	Afdeling 5. - Gedragsregels ten opzichte van de gebruikers van de openbare dienst
Art. 12. Les règlements des jeux de loterie organisés par la Loterie Nationale fixés par arrêté royal contiennent des règles de comportement vis-à-vis des joueurs. La Loterie Nationale fixe et rend publique toute règle de comportement supplémentaire ou complémentaire si cela s'avère nécessaire en vue de	Art. 12. De reglementen van de door de Nationale Loterij georganiseerde loterijspelen die bij koninklijk besluit zijn vastgesteld, bevatten gedragsregels ten opzichte van de spelers. De Nationale Loterij zal zo nodig alle bijkomende of aanvullende gedragsregels vaststellen of openbaar

fournir à l'utilisateur une information correcte, transparente et complète.	maken teneinde de gebruiker correcte, transparante en volledige informatie te verstrekken.
Art. 14. La Loterie Nationale met en place une politique d'information et d'accompagnement des joueurs (players' care) et du grand public, couvrant au moins les activités suivantes: - Informations complètes sur les produits (accessibilité, règlements, plan des lots, chances de gain, etc.) ; - Informations complètes sur le rôle de la Loterie Nationale dans la société (canalisation, bonnes causes, etc.) ; - Informations en matière de jeu responsable et mesures d'aide aux joueurs ; - Informations sur les différents canaux de vente ; - Mise en place d'un point de contact disponible pour toute plainte ou toute question.	Art. 14. De Nationale Loterij voert een beleid in van informatie en begeleiding van de spelers (players' care) en het brede publiek dat minstens volgende activiteiten betreft: - volledige informatie over de producten (verkrijgbaarheid, reglementen, lotenplannen, winstkansen, enz.); - volledige informatie over de maatschappelijke rol van de Nationale Loterij (kanalisering, goede doelen, enz.); - informatie over verantwoord spel en hulpverlening aan de spelers; - informatie over de verschillende verkoopkanalen; - oprichting van een contactpunt voor alle klachten of vragen.
Art. 15. La Loterie Nationale veille à ce que les gagnants de montants importants puissent faire appel durant les mois suivant la réception du gain à une cellule qui, d'une part, offre un accompagnement des grands gagnants et, d'autre part, peut fournir en toute neutralité des premiers conseils de base en vue d'éviter une utilisation irresponsable et risquée des sommes gagnées. Conformément au code de publicité éthique et responsable, sauf accord préalable et écrit de l'intéressé, la Loterie Nationale s'engage à mettre tout en œuvre pour préserver la confidentialité des données liées à l'identité des gagnants et au paiement de lots. Moyennant l'approbation écrite préalable du gagnant en conformité au Code de publicité éthique et responsable, la Loterie Nationale pourra donc utiliser les données en sa possession à des fins de publicité, de communication et à des activités de promotion, sans préjudice de la protection des données personnelles, tout en respectant les règles de concurrence.	Art. 15. De Nationale Loterij waakt ervoor dat de winnaars van grote bedragen in de maanden na de winstontvangst een beroep kunnen doen op een cel die enerzijds begeleiding aanbiedt aan de grote winnaars en anderzijds in volledige neutraliteit een eerste basisadvies kan verstrekken om onverantwoord en riskant gebruik van de gewonnen bedragen te vermijden. Overeenkomstig de code voor ethische en verantwoorde reclame van de Nationale Loterij, en behalve bij voorafgaand schriftelijk akkoord van de betrokkene, verbindt de Nationale Loterij zich ertoe alles in het werk te stellen om de vertrouwelijkheid van de gegevens met betrekking tot de identiteit van de winnaars en tot de uitbetaling van loten te waarborgen. Mits voorafgaande schriftelijke goedkeuring door de winnaar overeenkomstig de Code voor Ethische en Verantwoorde Reclame mag de Nationale Loterij dus de gegevens in haar bezit gebruiken voor reclame-, communicatie- en promotiedoeleinden, onverminderd de bescherming van de persoonlijke gegevens en met respect voor de regels van de concurrentie.
Section 6. - Droits et obligations envers les points de vente	Afdeling 6. - Rechten en plichten ten opzichte van de verkooppunten
Art. 16. La Loterie Nationale est tenue de mettre les règlements des jeux à la disposition des vendeurs afin que ceux-ci soient en mesure de fournir des informations claires aux joueurs au sujet de tous les concepts de jeux, des plans des lots et de toutes les autres dispositions réglementaires y afférentes.	Art. 16. De Nationale Loterij dient de spelreglementen ter beschikking van de verkopers te stellen zodat die in staat zijn de spelers duidelijke informatie te verstrekken over alle spelconcepten, lotenplannen en alle andere reglementaire bepalingen ter zake.
Art. 18 La Loterie Nationale doit avoir une politique qui permet - De fournir aide et assistance aux revendeurs - D'avertir les points de vente en cas de problème d'impression	Art. 18. De Nationale Loterij moet een beleid voeren dat toelaat om - hulp en bijstand te bieden aan de verkopers - de verkooppunten te waarschuwen in geval van problemen bij het drukken

- De rémunérer de manière équitable les points de vente, approuvée par le conseil d'administration, après concertation avec les parties prenantes du secteur.	- aan de verkooppunten een billijke, door de raad van bestuur goedgekeurde vergoeding te geven, na overleg met de stakeholders in de sector.
Art. 19. La Loterie Nationale optimise l'attractivité de son offre et l'identification du point de vente en tant que point de vente de la Loterie Nationale, en fonction de la valeur ajoutée de chaque point de vente individuel.	Art. 19. De Nationale Loterij optimaliseert de attractiviteit van haar aanbod en de identificatie van het verkooppunt als verkooppunt van de Nationale Loterij, in verhouding tot de toegevoegde waarde van elk individueel verkooppunt
Art. 20. Étant donné le principe de base d'un jeu de loterie, qui est de pouvoir toucher de nombreux participants jouant pour de petites mises, il est essentiel pour la Loterie Nationale de fournir aux joueurs un accès facile à ses jeux mais aussi suffisamment diversifié pour pouvoir toucher tous les joueurs. La Loterie Nationale s'engage à accorder une attention particulière à son canal de distribution privilégié et le plus performant, qui reste son réseau de points de vente de proximité historique. Il est important pour la Loterie Nationale de préserver cette relation de proximité et de confiance tant avec ses partenaires du réseau de distribution qu'avec ses joueurs. Les libraires, en particulier, constituent une partie importante de ce réseau de points de vente de proximité. Les libraires sont en effet les ambassadeurs par excellence de la Loterie Nationale. Ils garantissent une vente de qualité des produits de loterie et assurent également un important ancrage social et local dans la société. Dans le même temps, la Loterie Nationale veut apporter une réponse à l'importance croissante que prennent les opérateurs privés dans le chiffre d'affaires des libraires. Aussi s'investira-t-elle grandement/au maximum pour soutenir les libraires dans la vente de ses produits. Compte tenu de la diminution du nombre de libraires et de la baisse de fréquentation de ceux qui restent, outre les libraires, la Loterie Nationale doit également accorder une attention suffisante à la diversification de son réseau. L'approche de base de celle-ci consiste à ne pas mener une politique commerciale qui accroît la concurrence, mais qui a pour effet de compléter et de renforcer, de sorte que le joueur puisse à tout moment recourir à un point de vente qualitatif et proche. Il est important que tout nouveau point de vente corresponde suffisamment aux nouvelles tendances de consommation (la Loterie Nationale doit être là où le joueur l'attend). Concrètement, cela signifie que la sélection et le démarrage de nouveaux points de vente seront principalement dictés par deux angles d'approche.	Art. 20. Gelet op het uitgangspunt van een loterijspel dat erin bestaat om veel deelnemers te kunnen bereiken die met kleine inzetten spelen, is het essentieel voor de Nationale Loterij om de spelers een laagdrempelige toegang te verschaffen tot haar spelen die bovendien voldoende divers is om alle spelers te kunnen bereiken. De Nationale Loterij engageert zich om bijzondere aandacht te besteden aan haar bevoorrecht en krachtigste distributiekanaal dat nog steeds gevormd wordt door haar historisch net van buurtverkooppunten. Het is voor de Nationale Loterij belangrijk deze nabijheids- en vertrouwensrelatie zowel met haar partners van het distributienet als met haar spelers te vrijwaren. Krantenwinkels in het bijzonder vormen een belangrijk onderdeel van dit net van buurtverkooppunten. Krantenwinkels zijn immers bij uitstek de ambassadeurs van de Nationale Loterij. Zij staan garant voor een kwalitatieve verkoop van Loterij producten en vervullen daarnaast ook een belangrijke sociale en lokale verankering in de maatschappij. Tegelijkertijd wil de Loterij een antwoord bieden op het stijgend belang in de omzet van krantenwinkels die privé operatoren innemen. De Nationale Loterij zal zich dan ook sterk/maximaal inzetten om krantenwinkels te ondersteunen bij de verkoop van haar producten. Gezien het teruglopend aantal krantenwinkels en het lagere bezoekersaantal bij de resterende krantenwinkels dient de Nationale Loterij, naast aandacht voor de krantenwinkels, ook voldoende aandacht te hebben voor de diversificatie van haar netwerk. Als basis insteek daarvoor geldt dat het niet de bedoeling is een commercieel beleid te voeren dat concurrentie verhogend is maar wel één dat complementair en versterkend werkt zodat de speler ten allen tijde kan beroep doen op een kwalitatief en nabij gelegen verkooppunt. Belangrijk daarbij is dat eventuele nieuwe verkooppunten voldoende aansluiten bij nieuwe consumptie tendensen (De Nationale Loterij moet daar zijn waar de speler haar verwacht) Concreet betekent dit dat de selectie en opstart van nieuwe verkooppunten vooral wordt ingegeven vanuit twee invalshoeken.

Le premier est qu'une croissance nette limitée sera recherchée. Les nouveaux points de vente compenseront principalement les fermetures de points de vente existants. Le second point d'attention pour le démarrage de nouveaux points de vente sera la (plus) grande importance de la qualité du point de vente. La qualité constituera un critère de sélection primordial pour tout nouveau point de vente. Cette approche s'appliquera tant aux points de vente indépendants qu'aux points de vente appartenant à un réseau. Cette approche garantit une croissance durable dans le cadre de la mission de canalisation de la Loterie Nationale.	Een eerste is dat er zal gestreefd worden naar een beperkte netto groei. Nieuwe verkooppunten zullen voornamelijk sluitingen van bestaande verkooppunten compenseren. Een tweede aandachtspunt bij de opstart van nieuwe verkooppunten is het grote(re) belang van kwaliteit van het verkooppunt. Kwaliteit zal bij selectie van eventuele nieuwe verkooppunten een primair selectie criteria worden. . Deze aanpak zal zowel gelden voor onafhankelijke verkooppunten als voor verkooppunten behorend tot een netwerk. Deze aanpak garandeert een duurzame groei binnen het kader van de kanalisatie opdracht van de Nationale Loterij.
Art. 21. La Loterie Nationale conclut avec ses points de vente des contrats pour la vente de ses produits. Ces contrats, conclus soit avec des points de vente uniques soit des points de vente en réseau (key accounts) reposent sur des conditions générales et des conditions particulières. Les points de vente key accounts peuvent se voir proposer des contrats particuliers. Les conditions générales sont approuvées par le Conseil d'administration après consultation des parties prenantes. La Loterie Nationale détermine en toute liberté quels produits un point de vente peut contractuellement vendre. La Loterie Nationale conclut tout contrat après avoir effectué une analyse détaillée de candidature. Cette analyse portera entre autres, étant donné qu'un réseau de vente optimal comporte de préférence un point de vente pour 1.200 joueurs majeurs potentiels : - Sur la moralité du vendeur ; - Sur le respect des exigences de formation par la Loterie Nationale ; - Sur la satisfaction de critères économiques objectifs en fonction du potentiel de marché (évaluation à l'aide entre autres d'une étude géomarketing) ; - Sur la qualité du vendeur ; - Sur la place des produits de la Loterie Nationale dans l'assortiment du candidat point de vente ; - Sur la visibilité disponible pour la Loterie Nationale chez le candidat point de vente ;	Art. 21. De Nationale Loterij sluit met haar verkooppunten overeenkomsten af voor de verkoop van haar producten. Deze overeenkomsten, die zijn afgesloten hetzij met individuele verkooppunten, hetzij met verkooppunten behorend tot een netwerk (key accounts), berusten op algemene voorwaarden en bijzondere voorwaarden. De key account-verkooppunten kunnen bijzondere overeenkomsten voorgelegd krijgen. De algemene voorwaarden worden goedgekeurd door de raad van bestuur na raadpleging van de stakeholders. De Nationale Loterij bepaalt in alle vrijheid de producten die een verkooppunt mag verkopen. De Nationale Loterij sluit elke overeenkomst pas na een gedetailleerde analyse van de kandidatuur te hebben uitgevoerd. Rekening houdend met het feit dat een optimaal verkoopnet bij voorkeur één verkooppunt per 1.200 meerderjarige potentiële spelers telt, zal deze analyse onder meer betrekking hebben op: - de moraliteit van de verkoper; - het nakomen van de vereisten qua vorming door de Nationale Loterij; - het voldoen aan objectieve economische criteria naargelang het marktpotentieel (evaluatie onder meer aan de hand van een geomarketingstudie); - de kwaliteit van de verkoper; - de plaats van de producten van de Nationale Loterij in het assortiment van het kandidaat-verkooppunt; - de zichtbaarheid die voor de Nationale Loterij beschikbaar is in het kandidaat-

- Sur la capacité du point de vente à agir comme ambassadeur de la Loterie Nationale auprès du public afin, entre autres, de promouvoir le Club de la Loterie Nationale ; - La diversité existante de l'offre de produits dans le point de vente. La Loterie Nationale continue d'entretenir et de développer son réseau de distribution d'une façon rentable afin de répondre aux nouvelles tendances de consommation et d'assurer la plus grande proximité avec l'ensemble de ses joueurs. La Loterie Nationale continue de prêter une attention particulière à son canal de distribution privilégié et le plus performant, qui reste son réseau « retail de proximité » historique. Il est important pour la Loterie Nationale de préserver cette relation de proximité et de confiance, tant avec ses partenaires de distribution qu'avec ses joueurs.	verkooppunt; - de bekwaamheid van het verkooppunt om t.a.v. het publiek op te treden als ambassadeur van de Nationale Loterij teneinde, onder meer, de Club van de Nationale Loterij te promoten; - de bestaande diversiteit van productaanbod in het verkooppunt. De Nationale Loterij gaat door met het op een rendabele manier onderhouden en uitbreiden van haar distributienet teneinde in te spelen op de nieuwe consumptietendensen en te zorgen voor de grootste mogelijke nabijheid tot al haar spelers. De Nationale Loterij blijft bijzondere aandacht besteden aan haar bevoorrecht en krachtigste distributiekanaal dat nog steeds gevormd wordt door haar historisch net van buurtverkooppunten. Het is voor de Nationale Loterij belangrijk deze nabijheids- en vertrouwensrelatie zowel met haar partners van het distributienet als met haar spelers te vrijwaren.
Art. 22. La Loterie Nationale fixe dans les conditions générales contractuelles les cas dans lesquels elle pourra mettre fin à toute collaboration, imposer des sanctions financières, ainsi que les procédures permettant aux points de vente de vérifier, s'il y a doute, l'âge du joueur. La Loterie Nationale pourra entre autres mettre fin au contrat dans les cas suivants : - Lorsqu'un ou plusieurs des critères définis plus haut pour conclure un contrat ne sont plus remplis; - En cas d'altération de l'image et de la réputation de la Loterie Nationale; - En cas de mise en danger des joueurs face à une offre de produits plus addictifs; - Lorsqu'un point de vente commet une infraction contre la foi publique ou ne respecte plus la législation. La Loterie Nationale définit de manière autonome toutes les procédures nécessaires pour réaliser ces objectifs.	Art. 22. De Nationale Loterij bepaalt in de algemene contractuele voorwaarden de gevallen waarin ze een einde kan stellen aan alle samenwerking, financiële sancties kan opleggen, alsook de procedures die de verkooppunten kunnen aanwenden om de leeftijd van een speler te controleren als daarover twijfel bestaat. De Nationale Loterij kan onder meer in de volgende gevallen een einde stellen aan de overeenkomst: - wanneer een of meer hoger gedefinieerde criteria om een overeenkomst af te sluiten niet langer vervuld zijn; - in geval van aantasting van het imago en de goede faam van de Nationale Loterij; - als de spelers in gevaar worden gebracht door het aanbod van meer verslavende producten; - wanneer een verkooppunt een inbreuk begaat tegen de openbare trouw of wanneer het de wetgeving niet meer respecteert. De Nationale Loterij stelt autonoom alle procedures vast die nodig zijn om deze doelstellingen te bereiken.
Section 7. - Organisation des tirages, détermination des numéros gagnants et paiements aux gagnants	Afdeling 7. - Organisatie van de trekkingen, bepaling van de winnende nummers en uitbetaling aan de winnaars
Art. 24. Pour chaque loterie dont l'attribution des lots repose en tout ou en partie sur un tirage, ce mode de tirage est déterminé au préalable dans le règlement du jeu en question, décrivant les modalités concrètes du jeu. La Loterie Nationale décrit de façon détaillée en interne la procédure de tirage. Cette procédure	Art. 24. Voor elke loterij waarvan de toewijzing van de loten geheel of deels op een trekking berust, wordt deze trekkingswijze op voorhand vastgelegd in het desbetreffende spelreglement, dat de concrete spelvoorwaarden beschrijft. De Nationale Loterij beschrijft de trekkingsprocedure uitvoerig. Dankzij

permet de veiller à ce que les opérations de tirage se déroulent toujours de manière uniforme, transparente et correcte, en conformité avec les directives WLA en matière de tirages, afin de prévenir en tout temps toute irrégularité. Les tirages effectués par la Loterie Nationale ont lieu sous la surveillance ou sont certifiés par un huissier de justice ou un auditeur indépendant et sous la direction de l'administrateur délégué de la Loterie Nationale ou de son représentant. Si toutefois dans le cadre d'une coopération plurilatérale pour l'organisation d'une loterie, un tirage est effectué par des tiers, la Loterie Nationale exige de ces tiers que ces tirages répondent aux mêmes conditions de qualité élevée que celles auxquelles répondent les tirages qu'elle effectue elle-même. La Loterie Nationale veille à ce que les tiers répondent à cette exigence.	deze procedure wordt erover gewaakt dat de trekkingsverrichtingen altijd uniform, transparant en correct verlopen, conform de WLA-richtlijnen inzake trekkingen, zodat onregelmatigheden altijd worden vermeden. De trekkingen uitgevoerd door de Nationale Loterij vinden plaats onder toezicht of met certificatie van een gerechtsdeurwaarder of een onafhankelijke auditor en onder leiding van de gedelegeerd bestuurder van de Nationale Loterij of zijn afgevaardigde. Indien echter in het kader van een multilaterale samenwerking voor de inrichting van een loterij, een trekking door derden wordt uitgevoerd, eist de Nationale Loterij van die derden dat deze trekkingen aan dezelfde hoge kwaliteitsvoorwaarden voldoen als deze die gelden voor de trekkingen die ze zelf uitvoert. De Nationale Loterij waakt erover dat de derden aan deze vereiste voldoen.
Art. 25 La Loterie Nationale rend disponible les résultats des tirages sur Internet et à travers les moyens de communication qu'elle juge adéquats, entre autres numériques. Sauf exception, les résultats sont disponibles gratuitement dans les points de vente. Dans tous les cas les résultats de tous les tirages sont consultables sur le site internet de la Loterie Nationale, de même que les images des tirages lorsqu'elles sont disponibles. Les tirages physiques de la Loterie Nationale sont publics et, dans un souci de transparence, sont visibles en direct par toute personne qui le souhaite et ce, entre autres, depuis l'extérieur du lieu de tirage.	Art. 25. De Nationale Loterij stelt de trekkingsresultaten ter beschikking op het internet en via de communicatiemiddelen die ze adequaat acht, onder meer digitale communicatiemiddelen. Behalve bij uitzondering zijn de resultaten gratis beschikbaar in de verkooppunten. Hoe dan ook zijn de resultaten van alle trekkingen te raadplegen op de internetsite van de Nationale Loterij, net als de beelden van de trekkingen wanneer die beschikbaar zijn. De fysieke trekkingen van de Nationale Loterij zijn openbaar en zijn, uit zorg voor transparantie, live zichtbaar voor eenieder die het wenst, en dit onder meer vanop de stoep van de plaats waar de trekking plaatsvindt.
Art. 26. La Loterie Nationale doit avoir une politique qui garantit que : - l'attribution des lots sans tirage est uniquement déterminée par le hasard, - toute forme de systématisme est évitée lors de l'impression des mentions se rapportant à ces lots, - les billets ne peuvent présenter la moindre différence visible permettant de révéler un élément quelconque, - il est impossible de connaître la localisation dans le réseau de vente des billets octroyant des lots importants, - elle peut toutefois appliquer un procédé assurant la répartition équilibrée des billets octroyant de petits lots dans toutes les unités d'emballage originales de billets imprimés,	Art. 26. De Nationale Loterij moet een beleid voeren dat volgende waarborgen biedt: - dat de toewijzing van de loten zonder trekking uitsluitend door het toeval wordt bepaald, - dat elke vorm van stelselmatigheid wordt vermeden bij het drukken van de vermeldingen over die loten, - dat de biljetten uiterlijk geen enkel verschil vertonen waarmee eender welk element kan worden onthuld, - dat het onmogelijk is om te weten waar er zich in het verkoopnet biljetten bevinden die grote loten toewijzen, - dat ze kan niettemin een procedé toepassen waarmee er wordt gezorgd voor een evenwichtige verdeling van de biljetten die kleine loten toewijzen over alle originele verpakkingseenheden van gedrukte

- chaque unité d'emballage originale de billets contient un nombre de billets gagnants et que tous les billets gagnants du plan des lots figurent dans la série imprimée.	biljetten, - dat er zich in elke originele verpakkingseenheid van biljetten een aantal winnende biljetten bevinden en dat alle winnende biljetten van het lotenplan in de gedrukte reeks zitten.
Art. 27. Sans préjudice des dispositions de l'arrêté royal du 24 novembre 2009 relatif aux modalités générales de la participation aux loteries publiques et concours organisés par la Loterie Nationale au moyen des outils de la société de l'information, les joueurs sont responsables de la sécurité de leur titre de participation aux jeux et paris de la Loterie Nationale. Le porteur d'un titre de participation est présumé en être le propriétaire et le cas échéant le gagnant légitime. Tant pour les loteries dont l'attribution des lots repose en tout ou en partie sur un tirage que pour les loteries instantanées, la Loterie Nationale est dans l'obligation de reconnaître le porteur d'un titre de participation comme son propriétaire. Elle peut toutefois demander la preuve de l'identité du porteur dans les cas définis par les règlements de jeu. Pour les jeux et paris vendus par la Loterie Nationale par un canal de distribution physique, la possession physique du titre de participation sera exigée et conditionne le paiement de tout gain qui y serait lié.	Art. 27. Onverminderd de bepalingen van het koninklijk besluit van 24 november 2009 tot bepaling van de algemene deelnemingsvoorschriften aan de openbare loterijen en wedstrijden georganiseerd door de Nationale Loterij met behulp van de instrumenten van de informatiemaatschappij, zijn de spelers verantwoordelijk voor de veiligheid van hun deelnemingstitel aan de spelen en weddenschappen van de Nationale Loterij. De drager van een deelnemingstitel wordt geacht er de eigenaar en in voorkomend geval de rechtmatige winnaar van te zijn. Zowel voor de loterijen waarvan de toewijzing van de loten geheel of ten dele op een trekking berust als voor de instantloterijen, moet de Nationale Loterij de drager van een deelnemingstitel als eigenaar erkennen. Ze mag evenwel naar een bewijs van de identiteit van de drager vragen in de gevallen bepaald in de spelreglementen. Voor de spelen en weddenschappen die door de Nationale Loterij zijn verkocht via een fysiek distributiekanaal, zal het bezit van een fysiek deelnemingstitel worden geëist en vormt dit laatste de voorwaarde voor de betaling van elke winst die eraan verbonden zou zijn.
Art. 28 La Loterie Nationale procède, lorsque le paiement n'est pas directement effectué par le point de vente, au paiement des lots dans un délai de 15 jours à compter du jour que le gagnant légitime s'est manifesté, conformément aux modalités définies par arrêté royal, sauf dispositions contraires.	Art. 28 Wanneer de uitbetaling niet rechtstreeks door het verkooppunt wordt verricht, gaat de Nationale Loterij over tot uitbetaling van de loten binnen een termijn van 15 dagen te rekenen vanaf de dag waarop de rechtmatige winnaar zich kenbaar heeft gemaakt, overeenkomstig de bij koninklijk besluit bepaalde voorwaarden, behoudens andersluidende bepalingen.
Art. 29. Sauf lorsqu'ils sont effectués par les points de vente, les paiements effectués par la Loterie Nationale sont nominatifs et se font par versement électronique sur un compte bancaire ou sur le compte joueur.	Art. 29. De uitbetalingen door de Nationale Loterij staan op naam en gebeuren via een elektronische storting op een bankrekening of de spelersrekening, tenzij ze door de verkooppunten worden verricht.
Section 8. - Les subsides de la Loterie Nationale	Afdeling 8. - De subsidies van de Nationale Loterij
Art. 30.§1. La Loterie Nationale est chargée, à ses frais, de la gestion administrative des opérations relatives à la distribution et l'affectation des subsides, visée à l'article 6, § 1er, 4°, de la loi, et selon les modalités décrites ci-dessous. §2 Les budgets pour les subsides de la Loterie Nationale sont, en toute logique, créés par la Loterie	Art. 30. §1. De Nationale Loterij is belast, op haar kosten, met het administratief beheer van de verrichtingen betreffende de verdeling en de bestemming van de subsidies bedoeld in artikel 6, §1, 4°, van de wet en volgens de hieronder beschreven modaliteiten. §2. De budgetten voor de subsidies van de Nationale Loterij worden, logischerwijze, gecreëerd door de

Nationale. La Loterie Nationale existe en premier lieu en tant qu'instrument de la politique belge plus large des jeux de hasard. Elle propose des jeux relativement sûrs et contrôlés, et peut ainsi détourner les gens des alternatives plus dangereuses. À titre subsidiaire – toujours en fonction de ses objectifs politiques primaires – la Loterie Nationale crée des revenus pour des bonnes causes.	Nationale Loterij. De Nationale Loterij bestaat in de eerste plaats als instrument binnen het bredere Belgische kansspelbeleid. Het biedt relatief veilige en gecontroleerde spelen aan en kan mensen op die manier afhouden van gevaarlijker alternatieven. In ondergeschikte orde – steeds in functie van haar primaire beleidsdoelstellingen – creëert de Nationale Loterij inkomsten voor goede doelen.
Ces flux financiers vers les bonnes causes peuvent être répartis comme suit : 1) Rente de monopole (premier volet) 2) Contributions spéciales à des associations et institutions (deuxième volet) 3) Pourcentage du bénéfice avant impôts à des fins de financement d'interventions d'aide à et de sécurité alimentaire dans des pays en voie de développement et à des fins d'utilité publique (troisième volet) Les deuxième et troisième volets forment ensemble les « subsides de la Loterie Nationale ».	De financiële stromen naar goede doelen kunnen aldus worden ingedeeld als volgt: 1) Monopolierente (eerste luik) 2) Bijzondere bijdragen aan verenigingen en instellingen (tweede luik) 3) Percentage van de winst voor belastingen voor de financiering van interventies voor hulpverlening aan en voedselzekerheid in ontwikkelingslanden en voor de doeleinden van openbaar nut (derde luik) Het tweede en derde luik vormen samen de “subsidiën van de Nationale Loterij”.
§3. Tant le troisième volet des subsides (la partie du bénéfice avant impôts) que le deuxième volet (les contributions spéciales) sont définies par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres. Le deuxième volet, spécifiquement, est défini sur proposition du ministre compétent. Le ministre procède, conformément au plan de répartition, à l'affectation des subsides. Avant que ce plan de répartition soit établi, le Roi fixe les contributions spéciales.	§3. Zowel het derde luik van de subsidies (het deel van de winst voor belastingen) als het tweede luik (de bijzondere bijdragen) worden bepaald door de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad. Het tweede luik specifiek wordt bepaald op voorstel van de bevoegde minister. De minister zorgt conform het verdeelplan voor de bestemming van de subsidies. Voor dit verdeelplan wordt vastgesteld, bepaalt de Koning de bijzondere bijdragen.
§4. Les subsides sont d'abord octroyés dans un plan de répartition provisoire qui porte sur l'année en cours, puis dans un plan de répartition définitif, qui porte sur l'année précédente.	§4. De subsidies worden toegekend eerst in een voorlopig verdelingsplan dat betrekking heeft op het lopende jaar, en vervolgens in een definitief verdelingsplan, dat betrekking heeft op het vorige jaar.
Le fait de travailler avec un budget provisoire et un budget définitif permet de commencer à verser les subsides dans le courant de l'exercice durant lequel la Loterie Nationale génère les rentrées pour ces budgets.	Door te werken met een voorlopig en definitief budget, kunnen subsidies beginnen uitbetaald worden in de loop van het dienstjaar waarbinnen de Nationale Loterij de inkomsten voor deze budgetten genereert.
Le plan de répartition définitif d'un exercice donné est établi avant que la Loterie Nationale ne clôture ses comptes annuels pour l'année en question.	Het definitieve verdelingsplan van een bepaald jaar wordt opgemaakt voordat de Nationale Loterij haar jaarrekeningen m.b.t. dat jaar afsluit.
Sous-section 1re. - Comité des subsides de la Loterie Nationale	Onderafdeling 1. - Subsidiecomité van de Nationale Loterij
Art. 31. Il est constitué un Comité des subsides de la Loterie Nationale qui se compose : - D'un représentant du ministre ayant la Loterie Nationale dans ses attributions, désigné comme président ; - Du président du conseil d'administration de la Loterie Nationale ;	Art. 31. Er wordt een subsidiecomité van de Nationale Loterij opgericht bestaande uit: - een vertegenwoordiger van de voor de Nationale Loterij bevoegde minister, aangewezen als voorzitter; - de voorzitter van de raad van bestuur van de Nationale Loterij;

- De l'administrateur délégué de la Loterie Nationale; - De trois membres d'expression française et de 3 membres d'expression néerlandaise du conseil d'administration, désignés par celui-ci. Le comité des subsides se réunit 5 fois par an. Les commissaires du gouvernement assistent aux réunions du Comité des subsides et exercent leurs compétences conformément aux dispositions du chapitre V de la loi. Les mandats de membre du comité des subsides ne sont pas rémunérés.	- de gedelegeerd bestuurder van de Nationale Loterij; - drie Franstalige en drie Nederlandstalige leden van de raad van bestuur, aangewezen door deze laatste. Het subsidiecomité vergadert minstens 5 keer per jaar. De regeringscommissarissen wonen de vergaderingen van het subsidiecomité bij en oefenen hun bevoegdheden uit overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk V van de wet. De mandaten als lid van het subsidiecomité zijn onbezoldigd.
Art. 32. Les compétences du Comité des subsides de la Loterie Nationale sont les suivantes : 1° il délibère au sujet des demandes de subsides introduites à la Loterie Nationale, visées à l'article 6, § 1er, 4°, de la loi; 2° il conseille le ministre au sujet des demandes introduites et de la répartition des subsides de la Loterie Nationale sur base de l'importance, de l'intérêt, de l'opportunité et de la valeur intrinsèque, de ces demandes, conformément aux règles fixées par le ministre; 3° il décide, par voie de délégation, laquelle lui est donnée par la présente disposition, du rejet des demandes de subsides, sur base des critères fixés par le ministre ; 4° il propose au ministre la nature et l'importance des contreparties pour la Loterie Nationale qui devront éventuellement être demandées aux organisations bénéficiaires de subsides de la Loterie Nationale ; 5° il est informé de la bonne exécution des engagements pris par les bénéficiaires dans le cadre de la Charte des subsides.	Art. 32. Het Subsidiecomité van de Nationale Loterij heeft de hierna opgesomde bevoegdheden : 1° het beraadslaagt over de in artikel 6, § 1, 4°, van de wet bedoelde subsidieaanvragen die bij de Nationale Loterij zijn ingediend; 2° het geeft advies aan de minister over de ingediende aanvragen en over de verdeling van de subsidies van de Nationale Loterij op basis van hun gewichtigheid, belang, opportuniteit en intrinsieke waarde, overeenkomstig de door de minister bepaalde regels; 3° het beslist, krachtens de door deze bepaling verleende delegatie, over de verwerping van de subsidieaanvragen, op basis van de door de minister bepaalde criteria; 4° het doet voorstellen aan de minister omtrent de aard en de grootte van de tegenprestaties voor de Nationale Loterij die eventueel moeten worden gevraagd aan de organisaties die worden begunstigd met subsidies van de Nationale Loterij. 5° het wordt geïnformeerd over de degelijke uitvoering van de verbintenissen die door de begunstigden zijn aangegaan in het kader van het Subsidiecharter.
Sous-section 2. - Traitement des demandes	Onderafdeling 2. - Behandeling van de aanvragen
Art. 33 Toutes les demandes de subsides sont introduites auprès de la Loterie Nationale par voie électronique. La Loterie Nationale publie sur son site Internet les modalités d'introduction d'une demande de subsides. Le bénéficiaire adhère à la charte des subsides lors de l'introduction de sa demande auprès de la Loterie Nationale.	Art. 33. Alle subsidieaanvragen worden ingediend bij de Nationale Loterij, via elektronische weg. De Nationale Loterij publiceert op haar internetsite de voorwaarden voor de indiening van een subsidieaanvraag. De begunstigde stemt in met het subsidiecharter op het ogenblik van indiening van zijn aanvraag bij de Nationale Loterij.
Art. 34. L'octroi de subsides par la Loterie Nationale implique une forme de partenariat entre la Loterie Nationale et le bénéficiaire, par lequel ce dernier s'engage à reconnaître la Loterie Nationale.	Art. 34. De toekenning van subsidies van de Nationale Loterij impliceert een vorm van partnership tussen de Nationale Loterij en de begunstigde, waarbij die laatste zich verbindt tot erkenning van de Nationale Loterij.

Sur proposition de la Loterie Nationale, le ministre peut décider d'adopter une charte des subsides qui définira la relation entre la Loterie Nationale et les bénéficiaires dans le cadre de la politique de reconnaissance et de visibilité des subsides. La charte est exposée et discutée au comité des subsides. Elle est publiée sur le site internet de la Loterie Nationale. La charte des subsides, d'application pour tous les subsides de la Loterie Nationale visés à l'article 1er, 4°, permet de communiquer envers la population, aux joueurs de la Loterie Nationale ainsi qu'aux bénéficiaires et leurs membres, au sujet de la politique de mécénat de la Loterie Nationale, et d'impliquer les joueurs et le public ainsi que de les convaincre de leur contribution à ces bonnes causes. Le bénéficiaire adhère à la charte des subsides lors de l'introduction de sa demande auprès de la Loterie Nationale. En cas de désaccord entre la Loterie Nationale et le bénéficiaire dans le cadre de l'application de la charte, le différend est porté devant le comité des subsides institué au sein de la Loterie Nationale. Celui-ci rend un avis au ministre. Le ministre peut fixer pour les subsides repris nominativement dans l'arrêté royal de répartition visé à l'article 23 de la loi, outre les dispositions figurant dans l'arrêté, des modalités particulières d'octroi dans une convention avec le bénéficiaire. Le ministre décide, pour les subsides non nominativement repris, de la répartition et des conditions particulières d'octroi, dans une convention avec le bénéficiaire, moyennant avis préalable d'un jury dont il a déterminé la composition dans le cadre d'un appel à projets, et moyennant avis préalable du Comité des subsides concernant les demandes visant des actions valorisant le rayonnement national ou international dans des secteurs d'activités à vocation sociale, culturelle, sportive ou scientifique. Les autres ministres sont éventuellement associés à la mise en œuvre de ce qui précède. Les subsides sont répartis de la manière suivante en fonction de la nature des bénéficiaires - Les bénéficiaires désignés par la loi - Les autres bénéficiaires, qui devront toujours fournir des pièces justificatives et être soumis au contrôle de la Loterie Nationale.	Op voorstel van de Nationale Loterij kan de minister beslissen een subsidiecharte goed te keuren dat de relatie tussen de Nationale Loterij en de begunstigten zal bepalen in het kader van het beleid rond erkenning en zichtbaarheid van de subsidies. Het charter wordt toegelicht en besproken in het subsidiecomité en bekendgemaakt op de website van de Nationale Loterij. Het subsidiecharte, dat van toepassing is op alle "subsidies van de Nationale Loterij" bedoeld in art. 1, 4°, maakt het mogelijk om tegenover de bevolking, de spelers van de Nationale Loterij, de begunstigten en hun leden te communiceren over het mecenaatsbeleid van de Nationale Loterij en om de spelers en het publiek te betrekken bij, evenals ze te overtuigen van hun bijdrage tot deze goede doelen. De begunstigde stemt in met het subsidiecharte op het ogenblik van indiening van zijn aanvraag bij de Nationale Loterij. Als er geen akkoord is tussen de Nationale Loterij en de begunstigde in het kader van de toepassing van het charter, wordt de kwestie voorgelegd aan het binnen de Nationale Loterij opgericht Subsidiecomité. Dit laatste verstrekt een advies aan de minister. Wat de subsidies betreft die bij naam zijn vermeld in het koninklijk besluit betreffende de verdeling bedoeld in artikel 23 van de wet, kan de minister, in een overeenkomst met de begunstigde, bijzondere toekenningsvoorwaarden vastleggen, bovenop de bepalingen opgenomen in het besluit. Wat de subsidies betreft die niet nominatief vermeld zijn, beslist de minister over de verdeling en over de bijzondere toekenningsvoorwaarden, ook per overeenkomst, na voorafgaand advies van een jury waarvan hij de samenstelling heeft bepaald wanneer een oproep tot projecten werd georganiseerd, en van het Subsidiecomité van de Nationale Loterij wanneer de aanvragen betrekking hebben op acties die de nationale of internationale uitstraling opwaarderen in sectoren met maatschappelijke, culturele, sportieve of wetenschappelijke roeping. De overige ministers worden eventueel betrokken bij de toepassing van het voorgaande. De subsidies worden als volgt verdeeld, afhankelijk van de aard van de begunstigten: - de begunstigten aangewezen door de wet - de overige begunstigten, die steeds bewijsstukken zullen moeten bezorgen en onderworpen zijn aan controle van de Nationale Loterij.
---	--

La prise en compte des souhaits et des attentes des joueurs dans l'affectation des subsides et une communication transparente à ce sujet sont importantes pour le maintien de la légitimité des activités de la Loterie Nationale. Dans ce cadre, une partie des subsides à allouer par le ministre sera distribuée chaque année après consultation des joueurs de la Loterie Nationale.	Bij de bestemming van de subsidies rekening houden met de wensen en verwachtingen van de spelers, en daarover transparant communiceren, is belangrijk om de legitimiteit van de activiteiten van de Nationale Loterij te bestendigen. In dat kader zal onder meer jaarlijks een deel van de door de Minister te bestemmen subsidies verdeeld worden nadat de spelers van de Nationale Loterij hierover inspraak hebben gehad.
Sous-section 3. - Liquidation des subsides de la Loterie Nationale	Onderafdeling 3. - Uitkering van de subsidies van de Nationale Loterij
Art. 35. Sans préjudice des dispositions de l'article 23 de la loi, aucune liquidation entière ou partielle des subsides de la Loterie Nationale ne peut être opérée par la Loterie Nationale avant la prise d'une mesure légale ou d'un arrêté royal ou ministériel consacrant l'octroi du subside concerné.	Art. 35. Onverminderd de bepalingen van artikel 23 van de wet, mag de Nationale Loterij niet overgaan tot de volledige of gedeeltelijke uitkering van een subsidie van de Nationale Loterij zolang er geen wettelijke maatregel werd getroffen of een koninklijk of ministerieel besluit werd genomen ter bekrachtiging van de betrokken subsidietoekenning.
Art. 36. Sous réserve des conditions visées à l'article 35, et sans préjudice des compétences en matière de contrôle telles que reprises aux articles 37 et 38, les modalités de paiement peuvent différer selon la finalité du subside . 1° les subsides au fonctionnement sont payables immédiatement, sans préjudice des dispositions de l'article 26 de la loi ; 2° les autres subsides dits « à l'investissement » (entre autres : achat d'équipement, de véhicules, de minibus, de biens meubles et immeubles, d'œuvres d'art, de matériel divers - Travaux de construction, de transformation, de protection incendie – Organisation d'expositions, de journées d'études, etc.), sont payables sur production de pièces justificatives. Pour ce type de subside, Les frais liés aux salaires et autres rémunérations assimilées ne sont pas éligibles. Ces pièces justificatives sont entre autres : 1° les factures originales acquittées ou des copies conformes avec preuve de paiement (extrait de compte); 2° la preuve du premier paiement de la subvention effectué par les pouvoirs publics lorsque les subsides de la Loterie Nationale sont octroyés à titre complémentaire ; 3° l'acte authentique d'achat avec prise d'hypothèque en faveur de la Loterie Nationale. Dans ce cas, le paiement du subside de la Loterie Nationale est opéré par chèque lors de la signature de l'acte pour l'achat de biens immeubles (sauf les subsides de la Loterie Nationale octroyés à titre complémentaire d'un subside d'un pouvoir public ; 4° une attestation délivrée par les services d'incendie de la mise en conformité des travaux aux normes d'incendie ; 5° les comptes, des expositions, journées d'études et	Art. 36. Onder voorbehoud van de in artikel 35 bedoelde voorwaarden en onverminderd de bevoegdheden inzake controle zoals vermeld in de artikelen 37 en 38, kunnen de betalingsvoorwaarden verschillen naargelang het doel van de subsidie. 1° onverminderd artikel 26 van de wet de werkingssubsidies zijn onmiddellijk betaalbaar; 2° de overige subsidies, de zogenaamde "investeringsubsidies" (waaronder : aankoop van uitrusting, voertuigen, busjes, roerende en onroerende goederen, kunstwerken, divers materieel - Bouw-, verbouwings- en brandbeveiligingswerken - Organisatie van tentoonstellingen, studiedagen, enz.), zijn betaalbaar op voorlegging van bewijsstukken. Voor dit soort van subsidie komen loonkosten niet in aanmerking. Deze bewijsstukken kunnen onder andere volgende documenten zijn : 1° de vereffende originele facturen of eensluitende afschriften ervan, met betalingsbewijs (rekeninguittreksel); 2° voor de subsidies van de Nationale Loterij die worden toegekend als aanvulling op overheidstoelagen : het bewijs van de eerste betaling van de toelage door deze overheid; 3° voor de aankoop van onroerende goederen (behalve voor toekenningen ter aanvulling van subsidies vanwege een overheid) : de authentieke aankoopakte met hypotheekname ten gunste van de Nationale Loterij. In dit geval wordt de subsidie van de Nationale Loterij uitbetaald door middel van een cheque bij de ondertekening van de akte; 4° een attest afgeleverd door de brandweerdiensten waaruit blijkt dat de werken in overeenstemming werden gebracht met de brandveiligheidsnormen; 5° de rekeningen van tentoonstellingen, studiedagen

autres manifestations ; 6° rapport moral et financier des activités menées et relatives aux subsides octroyés.	en andere manifestaties; 6° moreel en financieel verslag van de verrichte activiteiten en met betrekking tot de toegekende subsidies.
Sous-section 4. - Contrôles	Onderafdeling 4. - Controles
Art. 37. Etant juridiquement consacrée par des dispositions légales expresses et par les arrêtés royaux et ministériels pris en exécution de ces dispositions, et relevant par conséquent des compétences et de la responsabilité de l'Etat, l'affectation des subsides à charge des bénéfices de la Loterie Nationale est soumise aux dispositions des articles 121 à 124 de la loi du 22 mai 2003 portant organisation du budget et de la comptabilité de l'Etat fédéral. Tous les bénéficiaires, à l'exception de ceux désignés par la loi, sont ainsi soumis à tout contrôle concernant l'utilisation des subsides de la Loterie Nationale. La distinction suivante est par conséquent faite : • Catégorie de bénéficiaires définie par la loi (catégorie A) ; • Catégorie d'autres bénéficiaires, qui devront toujours fournir des pièces justificatives et être soumis au contrôle de la Loterie Nationale, comprenant : o ceux en faveur desquels les subsides obtenus ne dépassent pas les 50 % au 30 juin de l'année et ne dépassent pas 80 % au 31 décembre de l'année (catégorie B) ; o ceux en faveur desquels sont octroyés des subsides de projet payables sur production de factures acquittées (catégorie C).	Art. 37. Aangezien de bestemming van de subsidies ten laste van de winst van de Nationale Loterij juridisch bekrachtigd wordt door expliciete wettelijke bepalingen en door de koninklijke en ministeriële besluiten genomen ter uitvoering daarvan en aangezien dit derhalve behoort tot de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van de Staat, is deze bestemming onderworpen aan de bepalingen van de artikelen 121 tot 124 van de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat. Aldus zijn alle begunstigten, behoudens diegenen die door de wet aangeduid worden, aan elke controle inzake de aanwending van de subsidies van de Nationale Loterij onderworpen. Bijgevolg wordt het volgende onderscheid gemaakt: • Categorie begunstigten die wettelijk is bepaald (categorie A); • Categorie overige begunstigten, die steeds bewijsstukken zullen moeten voorzien en onderworpen zijn aan controle door de Nationale Loterij, met daarbij: o Zij ten aanzien van wie de verkregen subsidies op 30 juni van het jaar geen 50% en op 31 december van het jaar geen 80% overschrijden (categorie B); o Zij ten aanzien van wie projectsubsidies zijn toegekend die worden uitbetaald op voorlegging van betaalde facturen (categorie C).
Art. 38. Sans préjudice du contrôle exercé par l'Etat en application des dispositions citées à l'article 37, la Loterie Nationale peut également effectuer des contrôles sur place qu'elle juge nécessaires pour chaque dossier de subsides traité par ses soins. Ces contrôles sont effectués de manière aléatoire et ponctuelle. Toutefois, ils peuvent revêtir un caractère systématique et périodique selon les circonstances. Concrètement, ces contrôles peuvent avoir lieu avant ou après l'octroi d'un subside et, en cas d'octroi, avant et après liquidation dudit subside. Tout contrôle donne systématiquement lieu à l'établissement d'un rapport écrit circonstancié, qui est joint au dossier concerné. La Loterie Nationale communique sans délai au ministre dans un rapport écrit circonstancié, toutes les illégalités, irrégularités, tous les manquements et	Art. 38. Onverminderd de controle die de Staat uitvoert in toepassing van de bepalingen geciteerd in artikel 37, mag de Nationale Loterij eveneens alle controles ter plekke uitvoeren die ze nodig acht met betrekking tot ieder door haar behandeld dossier van subsidie. Deze controles worden willekeurig en steekproefsgewijs uitgevoerd. Naargelang van de omstandigheden kunnen ze evenwel ook systematisch en periodiek zijn. Concreet kunnen deze controles plaatshebben vóór of na de toekenning van een subsidie en, in geval van toekenning, vóór en na de uitkering van die subsidie. Van iedere controle wordt systematisch een uitvoerig schriftelijk verslag opgesteld, dat bij het betrokken dossier wordt gevoegd. In een uitvoerig schriftelijk verslag maakt de Nationale Loterij onverwijld melding aan de minister van alle onwettigheden, onregelmatigheden,

soupons d'incorrections qu'elle serait amenée à constater avant ou après l'octroi de subsides dans le chef des demandeurs ou des bénéficiaires des subsides. Sans être exhaustive, la liste ci-dessous énumère les différents aspects sur lesquels peuvent porter les contrôles : 1° vérification du statut juridique des demandeurs des subsides de la Loterie Nationale; 2° bien-fondé de la demande (entre autres : importance du montant du subside sollicité); 3° vérification de l'octroi d'un subside primaire d'un pouvoir public si une condition de complémentarité est requise pour l'octroi d'un subside de la Loterie Nationale; 4° vérification de la comptabilité des demandeurs de subsides de la Loterie Nationale ; 5° vérification de l'utilisation correcte du subside de la Loterie Nationale aux fins pour lesquelles il a été accordé ; 6° vérification du respect des conditions convenues concernant la reconnaissance du rôle sociétal de la Loterie Nationale.	tekortkomingen en vermoede onjuistheden die ze vóór of na de toekenning van subsidies zou vaststellen in hoofde van de aanvragers van subsidies of van de begunstigen. De niet uitputtende lijst hieronder geeft een opsomming van de verschillende aspecten waarop de controles betrekking kunnen hebben: 1° controle van het juridisch statuut van de aanvragers van subsidies van de Nationale Loterij; 2° gegrondheid van de aanvraag (onder andere : hoogte van het gevraagd subsidiebedrag); 3° controle van de toekenning van een primaire toelage vanwege een overheid, indien complementariteit vereist is voor de toekenning van een subsidie van de Nationale Loterij; 4° controle van de boekhouding van de aanvragers van subsidies van de Nationale Loterij; 5° controle of de subsidie van de Nationale Loterij correct is gebruikt voor de doeleinden waarvoor ze werd toegekend; 6° controle of de afgesproken voorwaarden inzake de erkenning van de maatschappelijke rol van de Nationale Loterij werden nageleefd.
Sous-section 5. - Responsabilité	Onderafdeling 5. – Verantwoordelijkheid
Art. 39. Etant, au regard des dispositions de la loi, la personne qui, d'un point de vue juridique, octroie des subsides de la Loterie Nationale à charge des bénéfices de la Loterie Nationale, conformément aux dispositions légales et aux arrêtés royaux et ministériels pris en exécution, l'Etat assume l'entière et pleine responsabilité de la répartition et de l'affectation des bénéfices avant impôts de la Loterie Nationale. L'Etat garantit la Loterie Nationale contre toute action qui serait intentée contre elle dans le cadre de l'exécution des tâches qui lui sont confiées par le présent chapitre.	Art. 39. Aangezien de Staat volgens de bepalingen van de wet de rechtspersoon is die, vanuit juridisch oogpunt, subsidies van de Nationale Loterij ten laste van de winst van de Nationale Loterij toekent overeenkomstig de wettelijke bepalingen en de koninklijke en ministeriële besluiten ter uitvoering daarvan, draagt de Staat de gehele en volle verantwoordelijkheid voor de verdeling en de bestemming van de winst vóór belastingen van de Nationale Loterij. De Staat vrijwaart de Nationale Loterij tegen elke vordering die tegen haar aanhangig zou worden gemaakt in het kader van de uitvoering van de taken die haar krachtens dit hoofdstuk worden toevertrouwd.
CHAPITRE III. - Utilisation de l'infrastructure et des systèmes, ainsi que collaboration avec des tiers	HOOFDSTUK III. - Gebruik van de infrastructuur en systemen, en samenwerking met derden
Art. 40. La Loterie Nationale est autorisée à mettre son infrastructure et ses systèmes à la disposition de tiers, qu'il s'agisse d'entreprises ou d'organisations privées ou d'institutions publiques (par ex. pour la vente de produits qui ne sont pas des loteries au moyen du réseau de terminaux). Cette mise à disposition et/ou collaboration éventuelle doit toujours se faire conformément aux conditions du marché et pour	Art. 40. Het is de Nationale Loterij toegelaten haar infrastructuur en systemen ter beschikking te stellen van derden, zowel privébedrijven en -organisaties als overheidsinstellingen (bijv. voor de verkoop van andere producten dan loterijen via het netwerk van terminals). Die eventuele terbeschikkingstelling en/of samenwerking moet steeds gebeuren tegen marktconforme voorwaarden en voor zover ze

autant qu'elle soit conciliable avec les impératifs stratégiques, de service public, financiers et opérationnels de la Loterie Nationale.	verzoenbaar is met de strategische en operationele voorschriften van de Nationale Loterij.
Art. 41 En exécution de l'article 6 de la Loi, la Loterie Nationale peut créer et utiliser des filiales ou d'autres d'organisations à but lucratif ou non et conclure des partenariats avec d'autres loteries publiques, des organisations et des sociétés privées, en vue de rendre ses opérations plus efficaces, de répondre mieux aux obligations qui lui sont imposées par la Loi ou le contrat de gestion, de mieux assurer son rôle de canalisation et de lutte contre l'assuétude au jeu, ou de répondre à de nouvelles technologies et évolutions du marché.	Art. 41. Ter uitvoering van artikel 6 van de wet kan de Nationale Loterij dochtervennootschappen of andere organisaties al dan niet met winstgevend doel oprichten en benutten en partnerships aangaan met andere openbare loterijen, privéorganisaties en privévennootschappen om haar activiteiten efficiënter te maken, beter de verplichtingen te vervullen die haar door de wet of door het beheerscontract zijn opgelegd, beter haar kanaliseringrol te vervullen, beter de strijd aan te gaan tegen spelverslaving of op nieuwe technologieën en marktevoluties in te spelen.
Les modalités pratiques de l'exécution des tâches confiées aux filiales ou des partenariats sont déterminées dans une convention d'approfondissement.	De praktische voorwaarden van de uitvoering van de taken die zijn toevertrouwd aan de dochtervennootschappen of de partnerships worden vastgelegd in een uitdiepingsovereenkomst.
La Loterie Nationale veille à ce que les filiales respectent les obligations du présent contrat de gestion mutatis mutandis dès qu'elles ont été chargées d'une mission (partielle) de service public de la Loterie Nationale.	De Nationale Loterij waakt erover dat de filialen de verplichtingen van de huidige beheersovereenkomst mutatis mutandis naleven, van zodra zij belast zijn met een (deel)taak van openbare dienst van de Nationale Loterij.
Lorsqu'une filiale propose des services d'intérêt économique général sur le marché concurrentiel, la compensation de ces services n'est autorisée que dans les conditions spécifiées dans la décision de la Commission européenne du 20 décembre 2011 relative à l'application de l'article 106, paragraphe 2, du traité sur le fonctionnement de l'Union européenne aux aides d'État sous forme de compensations de service public octroyées à certaines entreprises chargées de la gestion de services d'intérêt économique général (y compris toute modification future de cette décision).	Wanneer een filiaal diensten van algemeen economisch belang aanbiedt op de concurrentiële markt is een compensatie voor deze diensten enkel toegelaten onder de voorwaarden zoals nader bepaald in het Besluit van de Europese Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen (met inbegrip van de eventuele toekomstige wijzigingen aan dit Besluit).
L'octroi d'un montant annuel de compensation à une filiale est autorisé dans le domaine des jeux de hasard et des paris, dans la mesure où les filiales en question, outre le simple fait de leur présence sur le marché, contribuent également à la mise en œuvre d'une politique active de canalisation qui fait l'objet d'un rapport annuel au conseil d'administration de la Loterie Nationale et à son ministre de tutelle.	Het toekennen van een jaarlijks compensatiebedrag aan een filiaal is toegelaten in het domein van de kansspelen en weddenschappen, in zoverre dat de desbetreffende filialen naast het louter feit van hun aanwezigheid op de markt ook een actief beleid van kanalisatie helpen voeren, waarover jaarlijks wordt gerapporteerd aan de raad van bestuur van de Nationale Loterij en aan haar voogdijminister.
Dans la négociation d'un montant de compensation pour les filiales dans le domaine des jeux de hasard et/ou des paris, il peut dans ce cas être tenu compte, entre autres, de l'objectif de suivre délibérément de plus ou moins près les pratiques du marché dans ces secteurs, avec pour conséquence une plus faible rentabilité, afin de promouvoir la mission sociétale	Bij het onderhandelen van een compensatiebedrag voor filialen in het domein van de kansspelen of/en weddenschappen kan in dat geval onder meer rekening gehouden worden met het doel om gangbare marktpraktijken in deze sectoren bewust minder of meer te volgen, met een lagere rentabiliteit voor gevolg, ter bevordering van de

durable de la Loterie Nationale, compte tenu du présent contrat de gestion en général et de l'article 5 en particulier.	duurzame maatschappelijke opdracht van de Nationale Loterij, rekening houdende met deze beheersovereenkomst in het algemeen en het artikel 5 in het bijzonder.
CHAPITRE IV. - Obligations financières	HOOFDSTUK IV. - Financiële verplichtingen
Art. 42. Le montant de la rente de monopole et des subsides est déterminé annuellement par un arrêté délibéré en conseil des ministres, conformément aux règles plus détaillées qui sont fixées aux articles 43, 44 et 45.	Art. 42. Het bedrag van de monopolierente en subsidies wordt jaarlijks bepaald bij een in ministerraad overlegd besluit, overeenkomstig de nadere regels bepaald in de artikelen 43, 44 en 45.
Art. 43. La rente de monopole annuelle, dont la Loterie Nationale est redevable envers l'Etat, s'élève à 135 millions d'euros, précompte mobilier compris. Le montant n'est pas indexé.	Art. 43. De jaarlijkse monopolierente, die de Nationale Loterij aan de Staat verschuldigd is, bedraagt 135 miljoen euro, inclusief roerende voorheffing. Het bedrag wordt niet geïndexeerd.
Art. 44. Le montant annuel des subsides de la Loterie Nationale s'élève à 190,3 millions d'euros. Ce montant n'est pas indexé. Par dérogation à l'alinéa 1, pour l'année 2020, le montant des subsides de la Loterie Nationale est fixé à 200 millions d'euros pour autant que l'arrêté royal déterminant le plan de répartition définitif des subsides de la Loterie Nationale pour l'exercice 2020 ait été publié au Moniteur belge au plus tard le 31 mars 2021.	Art. 44. Het jaarlijks bedrag van de subsidies van de Nationale Loterij bedraagt 190,3 miljoen euro. Het bedrag wordt niet geïndexeerd. In afwijking van het eerste lid, wordt voor het jaar 2020 het bedrag van de subsidies van de Nationale Loterij vastgesteld op 200 miljoen euro op voorwaarde dat het koninklijk besluit tot bepaling van het definitief verdelingsplan van de subsidies van de Nationale Loterij voor het dienstjaar 2020, in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd uiterlijk op 31 maart 2021.
Art. 45. En dehors de la rente de monopole et des subsides, l'Etat s'engage à n'imposer à la Loterie Nationale aucune charge financière spéciale de quelque forme que ce soit, autre que les charges générale- ment applicables aux sociétés. Si le conseil d'administration de la Loterie Nationale le juge nécessaire dans l'intérêt de l'entreprise, il peut tous les ans demander à l'Etat une révision à la baisse du montant de la rente de monopole ou des subsides définis aux articles 43 et 44. Le conseil d'administration de la Loterie Nationale peut demander une augmentation des subsides tels que visés à l'article 44 à concurrence du bénéfice avant impôts d'une année comptable à charge de cette année comptable, pour autant que l'arrêté royal déterminant le plan de répartition définitif des subsides de la Loterie Nationale pour cette année comptable ait été publié au Moniteur belge au plus tard le 31 mars de l'année comptable suivante. Une demande de l'Etat pour des subsides ou une rente de monopole additionnels est uniquement possible s'il reste un bénéfice après impôt, après paiement de la rente de monopole, telle que visée à l'article 43, et des subsides, tels que visés à l'article 44, et après couverture des pertes cumulatives et constitution des réserves légales.	Art. 45. De Staat verbindt zich ertoe om aan de Nationale Loterij geen andere bijzondere financiële lasten, in eender welke vorm, op te leggen dan de monopolierente en de subsidies, behalve de lasten die gewoonlijk voor vennootschappen gelden. De raad van bestuur van de Nationale Loterij kan, als ze dat nodig acht in het belang van de onderneming, elk jaar aan de Staat een verlaging verzoeken van de monopolierente of de subsidies bepaald in de artikelen 43 en 44. De raad van bestuur van de Nationale Loterij kan ten belope van de winst voor belasting van een boekjaar ten laste van dat boekjaar een verhoging verzoeken van de subsidies bepaald in het artikel 44, op voorwaarde dat het koninklijk besluit tot bepaling van het definitief verdelingsplan van de subsidies van de Nationale Loterij voor dat boekjaar, in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd uiterlijk op 31 maart van het daaropvolgende boekjaar. Een verzoek van de Staat naar bijkomende subsidies of een bijkomende monopolierente is enkel mogelijk als er een winst overblijft na belasting, na betaling van de monopolierente, zoals bepaald in artikel 43, en van de subsidies, bedoeld in artikel 44, en na dekking van de gecumuleerde verliezen en de opbouw van de wettelijke reserves.

Un dividende sera payé l'année suivante après approbation des comptes par l'assemblée générale des actionnaires, à concurrence d'un montant maximal de 75 % du résultat à affecter de l'année en question à condition que les fonds propres de la Loterie Nationale ne soient pas inférieurs à 200 millions d'euros.	Een dividend ten bedrage van maximum 75% van het te bestemmen resultaat van het betrokken boekjaar zal het daaropvolgende jaar worden uitgekeerd na goedkeuring van de rekeningen door de algemene aandeelhoudersvergadering, op voorwaarde dat het eigen vermogen van de Nationale Loterij niet lager ligt dan 200 miljoen euro.
Art. 46. La Loterie Nationale s'engage à payer la rente de monopole en une seule fois dans le courant du mois de décembre de l'exercice pour lequel la rente est due, pour autant que l'arrêté royal fixant le montant et les modalités de paiement de la rente de monopole dont la Loterie Nationale est redevable au budget de l'Etat ait été publié au Moniteur belge.	Art. 46. De Nationale Loterij verbindt zich ertoe om de monopolierente in één keer te betalen in de loop van de maand december van het boekjaar waarvoor de rente verschuldigd is, op voorwaarde dat het koninklijk besluit dat het bedrag en de betalingsmodaliteiten van de monopolierente die de Nationale Loterij verschuldigd is aan de Rijksbegroting vastlegt, in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd.
Art. 47. La Loterie Nationale est libre de faire appel aux moyens financiers courants qui sont à la disposition de toute entreprise, notamment l'augmentation de son capital, les emprunts aux conditions du marché, l'émission d'obligations convertibles, les participations dans le capital. Dans ce contexte, la Loterie Nationale s'engage à limiter, à longue échéance, un ratio de dettes à long terme (provisions incluses) sur fonds propres de maximum 0,5/1.	Art. 47. De Nationale Loterij mag gebruik maken van de normale financiële instrumenten die elke onderneming ter beschikking heeft, zoals de kapitaalsverhoging, de leningen aan marktcondities, de uitgifte van converteerbare obligaties, de kapitaalparticipaties. In die context verbindt de Nationale Loterij zich ertoe om op lange termijn een ratio van schulden op lange termijn (inclusief provisies) op eigen vermogen van maximum 0,5/1 te beperken.
Art. 48. Tant que, et dans la mesure où les augmentations de capital autorisées par les statuts (voir article 9 des statuts) n'ont pas été entièrement effectuées, le capital est augmenté, chaque fois que les réserves disponibles de la Loterie Nationale s'élèvent à plus de 60 millions d'euros, par incorporation de ces réserves disponibles pour la partie dépassant 30 millions d'euros.	Art. 48. Zolang en voor zover de bij de statuten toegestane kapitaalsverhogingen (zie artikel 9 van de statuten) niet volledig zijn uitgevoerd, wordt het kapitaal telkens verhoogd als de beschikbare reserves van de Nationale Loterij meer dan 60 miljoen euro bedragen, door inlijving van die beschikbare reserves voor het deel hoger dan 30 miljoen euro.
Art. 48 bis. La Loterie Nationale est chargée de créer une fondation à des fins d'utilité publique portant le nom de « Fondation Loterie Nationale ».	Art. 48 bis. De Nationale Loterij wordt ermee belast een stichting voor doeleinden van openbaar nut op te richten die de naam draagt 'Stichting Nationale Loterij'.
La Fondation Loterie Nationale a pour but de consolider le lien entre, d'une part, les missions de service public de la Loterie Nationale et, d'autre part, les joueurs, le tissu socioculturel et le public au sens large.	De Stichting Nationale Loterij heeft tot doel om de band te versterken tussen enerzijds de opdrachten van openbare dienst van de Nationale Loterij en anderzijds de spelers, het socio-culturele maatschappelijke weefsel en het publiek in de brede zin.
La Loterie Nationale est tenue de verser une somme annuelle à la Fondation Loterie Nationale pour lui permettre d'atteindre son objectif. Le montant en est déterminé annuellement par le Ministre, sur avis unanime du conseil d'administration de la Loterie Nationale, en tenant compte de la marge budgétaire disponible, après déduction des obligations financières imposées à la Loterie Nationale par le contrat de gestion en matière de paiement de la rente	De Nationale Loterij is ertoe gehouden om jaarlijks een bedrag te storten aan de Stichting Nationale Loterij om deze toe te laten haar doel te realiseren. Het bedrag wordt jaarlijks vastgesteld door de Minister op eensluidend advies van de raad van bestuur van de Nationale Loterij rekening houdend met de beschikbare budgettaire ruimte, na aftrek van de financiële verplichtingen die worden opgelegd aan de Nationale Loterij ingevolge het beheerscontract met betrekking tot de betaling van de

de monopole et des « subsides de la Loterie Nationale » visés à l'article 22.	monopolierente en de "subsidiën van de Nationale Loterij" bedoeld in artikel 22.
Pour déterminer la marge budgétaire, le conseil d'administration tient compte, entre autres, du contexte économique général, des évolutions spécifiques sur le marché des jeux de hasard et des investissements imminents de la Loterie Nationale.	De Raad van bestuur houdt voor het bepalen van de budgettaire ruimte onder meer rekening met de algemene economische context, specifieke evoluties op de kansspelmarkt, en de nakende investeringen door de Nationale Loterij.
La Fondation Loterie Nationale réalise ses objectifs d'utilité publique en toute indépendance et veille à ce que ses choix stratégiques bénéficient d'un large soutien public.	De Stichting Nationale Loterij realiseert haar doeleinden van openbaar nut in volledige onafhankelijkheid, en waakt erover dat de strategische keuzes een breed maatschappelijk draagvlak hebben.
La Fondation est soumise aux dispositions légales et réglementaires applicables aux fondations d'utilité publique.	De stichting is onderworpen aan de wets- en verordeningbepalingen die op de stichtingen van openbaar nut van toepassing zijn.
CHAPITRE V. - Collaboration avec la Commission des jeux de hasard	HOOFDSTUK V. - Samenwerking met de Kansspelcommissie
Art. 49. La Loterie Nationale et la Commission des jeux de hasard s'accordent sur la mise en œuvre par l'État d'une politique cohérente en matière de jeux de hasard. La Loterie Nationale fera rapport au ministre de ses rencontres avec la Commission des jeux de hasard.	Art. 49. De Nationale Loterij en de Kansspelcommissie komen tot overeenstemming over de toepassing door de Staat van een coherent beleid inzake kansspelen. De Nationale Loterij zal over haar ontmoetingen met de Kansspelcommissie verslag uitbrengen aan de minister.
CHAPITRE VI. - Obligations économiques d'entreprise et obligations sociales	HOOFDSTUK VI. - Bedrijfseconomische en sociale verplichtingen
Section 1re. - Dispositions générales	Afdeling 1. - Algemene bepalingen
Art. 52. Au vu de l'importance de son rôle de canalisation et de lutte contre l'assuétude au jeu, la Loterie Nationale est chargée d'accroître la part des produits de loterie dans le marché total des jeux de hasard en tenant compte du principe éthique selon lequel les jeux de loterie doivent toujours être de nature divertissante et selon lequel la Loterie Nationale mène une politique basée sur un grand nombre de joueurs jouant pour de petits montants.	Art. 52. Gelet op het belang van haar kanalisatirol en van haar rol in de strijd tegen gokverslaving wordt de Nationale Loterij ermee belast het aandeel van loterijproducten in de totale kansspelmarkt te laten groeien rekening houdend met het ethisch uitgangspunt dat de loterijspelen steeds recreatief van aard moeten zijn en dat de Nationale Loterij een beleid voert dat gebaseerd op veel spelers die spelen voor kleine bedragen.
A ces fins, la Loterie Nationale met en œuvre un plan d'action permanent afin de confirmer sa position d'opérateur responsable de référence. Ce plan d'action établi par le Comité de direction et présenté au Conseil d'administration couvre au moins les aspects suivants: - Le cadre législatif et réglementaire ; - La collaboration avec d'autres loteries ; - La collaboration avec des fournisseurs du secteur ; - Les procédures et processus internes ; - La gestion/la création de filiales utiles/nécessaires au plan d'action.	Daartoe voert de Nationale Loterij een permanent actieplan uit teneinde haar positie als verantwoordelijke modeloperator te bestendigen. Dit actieplan, dat door het directiecomité is opgesteld en aan de Raad van bestuur werd voorgelegd, betreft minstens de volgende aspecten: - het wetgevend en regelgevend kader; - de samenwerking met andere loterijen; - de samenwerking met leveranciers in de sector; - de interne procedures en processen; - het beheer/de creatie van dochtervennootschappen die nodig/nuttig zijn voor het actieplan.
La situation du marché fait l'objet d'une analyse annuelle détaillée, dont est informé le Conseil	De raad van bestuur en de minister worden geïnformeerd over de gedetailleerde analyse van de

d'administration et le Ministre.	toestand op de markt die jaarlijks wordt uitgevoerd.
Section 2. - Développement de produits et procédures relatives aux jeux	Afdeling 2. - Productontwikkeling en procedures met betrekking tot de spelen
Art. 53. La Loterie Nationale soumet en permanence sa stratégie relative aux produits à un examen approfondi et adapte son portefeuille de produits en fonction des préférences des consommateurs, des nouvelles tendances et des nouvelles possibilités, et ce pour répondre aux exigences résultant de son obligation de canaliser vers elle les besoins en matière de jeux et de respecter les exigences dans le domaine du jeu responsable.	Art. 53. De Nationale Loterij onderwerpt haar productstrategie permanent aan een grondig onderzoek en past haar productenportefeuille aan de voorkeuren van de gebruikers en aan de nieuwe tendensen en mogelijkheden aan, om te voldoen aan de eisen die volgen uit haar plicht om de spelbehoeften naar zich toe te kanaliseren en de eisen op het vlak van verantwoord spelgedrag na te leven.
La Loterie Nationale soumet annuellement les résultats de cet examen au conseil d'administration.	De Nationale Loterij legt de resultaten van dit onderzoek jaarlijks voor aan de raad van bestuur.
Art. 54. § 1. Lorsqu'un nouveau type de jeu (loterie, pari) est organisé conformément à l'article 3, § 1er, alinéas 1 et 2, de la loi, cela se fait sur la base d'un plan par étapes établi par la Loterie Nationale, qui comprend entre autres les étapes suivantes : analyse d'opportunité, avis du Conseil supérieur d'éthique des jeux de loterie et de hasard sur les effets du jeu, prévisions financières en termes d'investissements nécessaires et de chiffres de vente.	Art. 54. § 1 In geval van de organisatie van een nieuw type spel (loterij, weddenschap,), overeenkomstig artikel 3, § 1, leden 1 en 2 van de wet, gebeurt dit op basis van een stappenplan uitgewerkt door de Nationale Loterij, die o.a. volgende stappen inhoudt: opportuïteitsanalyse, gokeffectenadvies van de Hoge Raad voor de Ethiek van de loterij- en kansspelen, financiële prognoses over de nodige investeringen en verkoopcijfers.
Dans le cas où les arrêtés nécessaires au lancement du jeu ne sont pas approuvés dans un délai devant permettre le lancement du nouveau produit à la date prévue, cet élément est pris en compte lors de l'évaluation annuelle du contrat de gestion, et les subsides prévus aux articles 42 et 44 pourront éventuellement être adaptés.	Indien de besluiten die nodig zijn om het spel te lanceren, niet worden goedgekeurd binnen een termijn die de lancering van het nieuwe spel op de vooropgestelde datum mogelijk moet maken, wordt daarmee rekening gehouden bij de jaarlijkse evaluatie van het beheerscontract en kunnen de in de artikelen 42 en 44 bepaalde subsidies eventueel worden aangepast.
§2. Les cas visés au §1er sont entre autres les suivants: 1° Lorsque, dans le cas d'une loterie avec tirage, la fréquence des tirages est supérieure à un par jour ; 2° Lorsque l'utilisation de nouvelles technologies est un élément de la participation au jeu ; 3° Si le nouveau produit est un pari ou un jeu de hasard; 4° S'il s'agit d'une loterie coordonnée au niveau international ; 5° Si la nature ou les modalités de participation sont telles qu'elles impliquent, compte tenu des connaissances scientifiques, des tendances et des constatations générales du moment dans ce domaine, un risque clairement plus élevé de comportement de jeu irresponsable que les loteries actuellement proposées par la Loterie Nationale.	§ 2. De in § 1 bedoelde gevallen zijn onder meer: 1° Wanneer, in het geval van een loterij met trekking, de frequentie van de trekkingen hoger is dan een per dag; 2° Wanneer het gebruik van nieuwe technologieën een element is van de speldeelname; 3° Als het nieuwe spel een weddenschap of kansspel is; 4° Als het gaat om een internationaal gecoördineerde loterij; 5° Als de aard of de deelnemingsvoorwaarden van die aard zijn dat ze, rekening houdend met de op dat ogenblik gekende wetenschappelijke kennis, tendensen en algemene vaststellingen op dat vlak, een duidelijk hoger risico van onverantwoord spelgedrag impliceren dan de loterijen die de Nationale Loterij momenteel aanbiedt.
Section 3. - Les activités de la Loterie Nationale	Afdeling 3. - De activiteiten van de Nationale Loterij
Art. 55. La Loterie Nationale doit promouvoir les produits qu'elle propose afin d'accomplir sa mission de canalisation du joueur vers une offre de jeux socialement responsable. Les produits (de tirage, de grattage, de paris, ...) sont développés sur base des	Art. 55. De Nationale Loterij moet de door haar aangeboden producten promoten om haar opdracht met betrekking tot de kanalisatie van de spelers naar een maatschappelijk verantwoord spelaanbod toe te vervullen. De producten (trekkings- en

besoins et des motivations des joueurs et sont présentés et promus de manière éthique et raisonnable. A cette fin, la Loterie Nationale utilise l'ensemble des outils promotionnels et commerciaux à sa disposition, en ce compris l'activité de sponsoring, afin de rencontrer au mieux les besoins de ses joueurs.	krasproducten, weddenschappen, ...) worden ontwikkeld op basis van de behoeften en motieven van de spelers en worden aangeboden en gepromoot op ethische en redelijke wijze. Hier toe gebruikt de Nationale Loterij alle promotionele en commerciële instrumenten die haar ter beschikking staan, met inbegrip van sponsoring, teneinde zo goed mogelijk te voldoen aan de behoeften van haar spelers.
Art. 56. La Loterie Nationale établit chaque année un plan de sponsoring, basé sur les tendances du marché afin de répondre au mieux aux attentes des joueurs. L'activité de sponsoring sert 3 grandes ambitions : 1° une connexion forte avec les joueurs, en complément à l'expérience de jeu; 2° une meilleure connaissance des joueurs grâce à une récolte d'informations ; 3° un soutien à l'activité commerciale (tant numérique que retail). L'activité de sponsoring suit une logique de rentabilité, que ce soit en termes financiers, ou en termes d'impact positif sur la notoriété et l'image de la Loterie Nationale et/ou la visibilité des produits qu'elle propose. La Loterie Nationale veille à cet égard à un équilibre suffisant dans la répartition de ses budgets de sponsoring au niveau géographique ainsi qu'au niveau des groupes-cibles, en fonction du potentiel commercial. Ce plan est validé par le comité de direction et approuvé par le conseil d'administration. Le plan de sponsoring s'inscrit dans le plan stratégique et la politique commerciale des produits de la Loterie Nationale. Ce plan déterminera au minimum : 1° les principes de la stratégie de sponsoring; 2° les objectifs; 3° les cibles visées; 4° la méthode d'évaluation. Les engagements qui découlent du plan seront exécutés en accord avec la Charte de gouvernance d'entreprise, y compris les règles de délégation. Toute décision de sponsoring fait l'objet d'une convention de sponsoring entre la Loterie Nationale et l'organisateur de l'activité sponsorisée dans laquelle sont reprises les obligations réciproques telles que	Art.56. Jaarlijks stelt de Nationale Loterij een sponsoringplan voor dat gebaseerd is op de markttendensen om zo goed mogelijk in te spelen op de verwachtingen van de spelers. De sponsoringactiviteit dient 3 belangrijke ambities : 1° een sterke band met de spelers ter aanvulling van de spelervaring; 2° betere kennis van de spelers dank zij informatiegaring; 3° ondersteuning van de handelsactiviteit (zowel digitaal als in retail). Sponsoring werkt volgens een rendabiliteitlogica, zowel financieel als in termen van positieve impact op de naambekendheid en het imago van de Nationale Loterij of de zichtbaarheid van de producten die de Nationale Loterij aanbiedt. In dit verband waakt de Nationale Loterij bij de verdeling van de sponsoringbudgetten over een voldoende evenwicht op geografisch vlak en op het niveau van de doelgroepen, afhankelijk van het commercieel potentieel. Dit plan wordt bekrachtigd door het directiecomité en goedgekeurd door de raad van bestuur. Het sponsoringplan past in het strategisch plan en in de commerciële politiek van de producten van de Nationale Loterij. Dit plan zal minstens het volgende bepalen : 1° de principes van de sponsoringstrategie; 2° de doelstellingen ; 3° de beoogde doelgroepen; 4° de evaluatiemethode. De verbintenissen die uit het plan voortvloeien, zullen worden uitgevoerd in overeenstemming met het Corporate Governance Charter, met inbegrip van de delegatieregels. Elke beslissing over sponsoring maakt het voorwerp uit van een sponsoringovereenkomst tussen de Nationale Loterij en de organisator van de gesponsorde activiteit, waarin de wederzijdse verplichtingen worden opgenomen zoals de

l'utilisation, la contrepartie, les contrôles effectués par la Loterie Nationale en la matière.	aanwending, de tegenprestatie, de door de Nationale Loterij uitgevoerde controles dienaangaande.
Chaque année un bilan d'activité est présenté au conseil d'administration.	Elk jaar wordt er aan de raad van bestuur een handelsbalans voorgelegd.
Art. 58. La Loterie Nationale garantit une politique dynamique des ressources humaines conforme aux critères du marché, garantissant la diversité sur le lieu de travail et dont l'objectif est de renforcer son image d'employeur attractif pour des profils lui permettant de remplir ses missions.	Art. 58. De Nationale Loterij garandeert een dynamisch en marktconform personeelsbeleid, waarbij diversiteit op de werkvloer verzekerd wordt en met de doelstelling dat haar imago van aantrekkelijk werkgever versterkt wordt voor profielen die haar in staat stellen haar opdrachten te vervullen.
Art. 59. La Loterie Nationale veille à toujours obtenir les certifications les plus rigoureuses, reconnues internationalement et nécessaires à la réalisation de son objet social.	Art. 59. De Nationale Loterij zorgt er voortdurend voor de strengste en internationaal erkende certificeringen te behalen die nodig zijn voor de verwezenlijking van haar maatschappelijk doel.
La Loterie Nationale opère selon des pratiques et méthodes opérationnelles conformes aux standards des loteries et visant à garantir un haut niveau de qualité et de sécurité de toutes ses opérations.	De Nationale Loterij werkt volgens operationele praktijken en methodes die in overeenstemming zijn met de loterijnormen en die het waarborgen van een hoog kwaliteits- en veiligheidsniveau van al haar activiteiten beogen.
La Loterie Nationale définit de manière autonome toutes les procédures nécessaires pour réaliser ces objectifs.	De Nationale Loterij bepaalt autonoom alle procedures die noodzakelijk zijn om deze doelstellingen te bereiken.
Afin de disposer des services et des systèmes conformes à l'évolution des technologies, la Loterie Nationale participe notamment à des forums nationaux et internationaux et prend toutes les mesures nécessaires pour rester informé des dernières innovations et évolutions technologiques.	Teneinde te beschikken over de dienstverlening en systemen die gelijke tred houden met de technologische ontwikkelingen, neemt de Nationale Loterij o.m. deel aan nationale en internationale forums en neemt ze alle maatregelen die noodzakelijk zijn om geïnformeerd te blijven over de recentste technologische innovaties en ontwikkelingen.
La Loterie Nationale définit les domaines où elle fait procéder annuellement à des contrôles de qualité de ses opérations par un organisme indépendant et soumet annuellement un rapport au ministre sur les résultats obtenus, dans un souci d'amélioration continue.	De Nationale Loterij bepaalt de domeinen waarin ze jaarlijks kwaliteitscontroles op haar activiteiten laat uitvoeren door een onafhankelijke instantie en legt jaarlijks een verslag voor aan de minister over de resultaten ervan, uit zorg voor een constante verbetering.
Art. 60.. La Loterie Nationale met en place un système de contrôle interne qui garantit - une stratégie actualisée contre les risques en vue de la protection des moyens d'exploitation et assure la réalisation d'audits internes. - un processus structurel d'amélioration continue, ainsi que l'optimisation permanente des processus en matière de qualité et de sécurité.	Art. 60. De Nationale Loterij voert een systeem in van interne controle dat garantie biedt voor - een geactualiseerde risicostrategie met het oog op de bescherming van de bedrijfsmiddelen en garandeert de uitvoering van interne audits; - een structureel proces van continue verbetering, alsook de permanente optimalisering van de kwaliteits- en veiligheidsprocessen.
La Loterie Nationale met en place une procédure qui garantit - la continuité de ses activités en toutes circonstances grâce à une stratégie de Business	De Nationale Loterij voert een procedure in die het volgende garandeert : - de continuïteit van haar activiteiten in alle omstandigheden dankzij een doeltreffende strategie van business continuity, die ze aan al

Continuity efficace qu'elle a exposée à tous ses employés et qui est testée chaque année. - dans le cas particulier d'une faute d'impression où les produits présentent des erreurs, leur retrait du commerce et leur remplacement par de nouveaux produits le plus rapidement possible. Cette procédure s'appuie sur des normes de qualité très strictes et sur un principe de tolérance zéro	haar werknemers heeft uiteengezet en die jaarlijks wordt getest; - in het specifieke geval van een drukfout waardoor de producten fouten vertonen: de ogenblikkelijke terugtrekking ervan uit de handel en de zo snel mogelijke vervanging ervan door nieuwe producten. Deze procedure steunt op zeer strikte kwaliteitsnormen en op een nultolerantieprincipe.
Art. 61. Parallèlement au système de contrôle interne, le conseil d'administration de la Loterie Nationale maintient un comité d'audit interne et un auditeur interne. Le responsable de l'audit interne rend directement compte au président du comité d'audit. L'auditeur interne exerce sa fonction en toute indépendance par rapport à la direction. A cet égard, une charte de l'auditeur interne est conclue au sein de la Loterie Nationale.	Art. 61. Parallel met het systeem voor interne controle behoudt de raad van bestuur van de Nationale Loterij een intern auditcomité en een interne auditor. De verantwoordelijke voor de interne audit brengt rechtstreeks verslag uit bij de voorzitter van het auditcomité. De interne auditor functioneert volledig onafhankelijk van de directie. Daartoe wordt binnen de Nationale Loterij een charter voor de interne auditor afgesloten.
Art. 63. Vu l'importance et la sensibilité de la mission de service public de la Loterie Nationale et vu l'importance de la contribution financière à l'Etat et aux bonnes causes, la Loterie Nationale poursuit une politique de gouvernance exemplaire. Dans ce cadre, la Loterie Nationale mène une évaluation approfondie de sa Charte de gouvernance d'entreprise en vigueur actuellement et le conseil d'administration approuvera une Charte qui fixera/rappellera au minimum les éléments suivants : 1° les valeurs de la Loterie Nationale; 2° les engagements de la Loterie Nationale vis-à-vis de ses joueurs et autres acteurs; 3° les compétences, le fonctionnement et la composition de tous ses organes de gestion, y compris le Comité de jeu responsable; 4° un inventaire transparent de toutes les délégations de pouvoir au sein de l'entreprise, en assurant des délégations assez larges et flexibles afin d'éviter lourdeur et complexité administratives à tout niveau, en assurant une transparence absolue au niveau du respect pour les délégations avec un reporting régulier vis-à-vis de la personne ou de l'organe compétent, et en veillant à ce que les décisions qui dépassent la gestion quotidienne ou qui ont des répercussions d'ordre stratégique soient toujours soumises au conseil d'administration; 5° les codes de conduite propres au personnel, aux directeurs et aux membres du conseil d'administration; 6° la méthodologie qui, outre l'assurance de « compliance management » par le comité d'audit, garantit l'efficacité et l'efficacité des dépenses et	Art. 63. Gelet op het belang en de gevoeligheid van de openbare dienstopdracht van de Nationale Loterij en gelet op de omvang van de financiële bijdrage aan de Staat en aan de goede doelen zet de Nationale Loterij een voorbeeldig governance-beleid voort. In dat kader onderwerpt de Nationale Loterij haar huidig Governance Charter aan een grondige evaluatie en zal in de raad van bestuur een Charter worden goedgekeurd dat minstens volgende elementen zal bepalen/hernemen : 1° de waarden van de Nationale Loterij; 2° de verbintenissen van de Nationale Loterij ten aanzien van haar spelers en andere actoren; 3° de bevoegdheden, werking en samenstelling van al haar bestuursorganen, met inbegrip van het Comité verantwoord spel; 4° een transparante inventaris van alle bevoegdheidsdelegaties binnen het bedrijf, waarbij voorzien wordt in delegaties die ruim en flexibel genoeg zijn om op alle niveaus zware en complexe administratieve procedures te vermijden, waarbij een absolute transparantie wordt gewaarborgd wat de eerbiediging van de delegaties betreft en er regelmatig wordt gerapporteerd aan de bevoegde persoon of het bevoegde orgaan en waarbij erover wordt gewaakt dat de beslissingen die het dagelijks beheer overstijgen of die strategische repercussies hebben, steeds aan de raad van bestuur worden voorgelegd; 5° de gedragscodes eigen aan het personeel, de directeurs en de leden van de raad van bestuur; 6° de methodologie die, bovenop het door het Auditcomité verzekerde compliance management, de doeltreffendheid en doelmatigheid van haar uitgaven en investeringen op alle niveaus binnen de

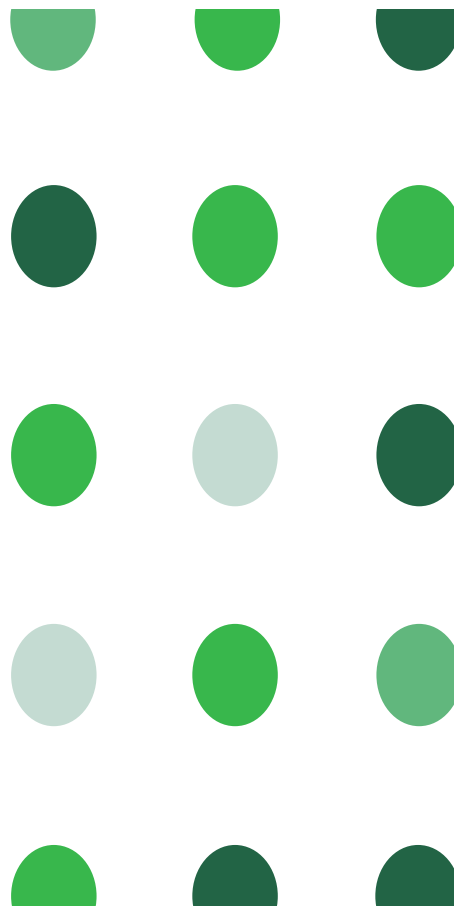
désinvestissements de la Loterie Nationale à tout niveau, entre autres par la voie d'analyses financières et de références aux meilleures pratiques; 7° la gestion des filiales de la Loterie Nationale, en garantissant la transparence et un reporting régulier vers le conseil d'administration ainsi qu'une évaluation de la contribution à l'objet social de la Loterie Nationale. Cet ensemble de principes sera assorti d'indicateurs de performance afin de pouvoir évaluer l'activité de l'entreprise, en termes d'investissements et rentabilité.	Nationale Loterij garandeert, onder meer d.m.v. financiële analyses en verwijzingen naar de best practices; 7° het beheer van de filialen van de Nationale Loterij, waarbij transparantie en geregelde reporting aan de raad van bestuur evenals evaluatie van de bijdrage aan het maatschappelijk doel van de Nationale Loterij worden gegarandeerd; Aan dit geheel aan principes zullen prestatie-indicatoren worden gekoppeld zodat de bedrijfsactiviteit geëvalueerd kan worden in termen van investeringen en rendabiliteit.
Art. 64. La Loterie Nationale tient une comptabilité analytique performante permettant un contrôle efficace et une politique des coûts intégrée.	Art. 64. De Nationale Loterij voert een performante analytische boekhouding die een efficiënte controle en een geïntegreerd kostenbeleid mogelijk maakt.
Art. 65. La Loterie Nationale décide librement, dans les limites imposées par la loi, de la gestion de ses liquidités, de sa stratégie de placement.	Art. 65. De Nationale Loterij beslist vrij, binnen de perken van de wet, over het beheer van haar liquiditeiten en over haar beleggingsstrategie.
La Loterie Nationale respecte scrupuleusement les principes de prudence, de simplicité et de diversification en mettant en œuvre les directives émises par le Comité d'audit. La gestion des placements et liquidités fait l'objet d'un reporting au Comité d'audit et au conseil d'administration, et l'application des directives est vérifiée annuellement par le Collège des commissaires de la Loterie Nationale.	De Nationale Loterij eerbiedigt nauwgezet de principes van voorzichtigheid, eenvoud en diversificatie en past hierbij de richtlijnen toe van het Auditcomité. Over het beheer van beleggingen en liquiditeiten wordt gerapporteerd aan het Auditcomité en aan de raad van bestuur en de toepassing van de richtlijnen wordt jaarlijks gecontroleerd door het College van Commissarissen van de Nationale Loterij.
Section 4. - Plan d'entreprise	Afdeling 4. – Ondernemingsplan
Art. 66. La Loterie Nationale est chargée de définir un plan d'entreprise qui définit la stratégie. Ce plan annuel proposé par le comité de direction et approuvé par le conseil d'administration de la Loterie Nationale a pour but d'aider la Loterie Nationale à mener à bien sa mission et à atteindre ses objectifs ainsi que d'identifier les axes de développement et les conditions de réussite. Le plan d'entreprise comportera au moins les éléments généraux et stratégiques suivants : 1° la description et l'évaluation du contexte général dans lequel se trouve la Loterie Nationale, ainsi que le développement du marché national et international des loteries et des jeux de hasard; 2° la stratégie générale de la Loterie Nationale, notamment au sens de ses missions de service public définies à l'article 5; 3° une analyse de rentabilité à posteriori des principales initiatives de l'exercice écoulé; 4° une description des principales initiatives et investissements liés à cette stratégie que la Loterie Nationale mettra en œuvre lors de l'année suivante; 5° le plan financier (incluant un plan pluriannuel) et le plan des investissements.	Art. 66. De Nationale Loterij wordt ermee belast een ondernemingsplan op te stellen waarin haar strategie wordt bepaald. Dit door het directiecomité voorgesteld en door de raad van bestuur van de Nationale Loterij goedgekeurd jaarlijks plan heeft tot doel de Nationale Loterij te helpen bij het vervullen van haar opdracht, het bereiken van haar doelstellingen en het identificeren van de ontwikkelingsassen en succesvoorwaarden. Het ondernemingsplan omvat minstens de volgende algemene en strategische onderdelen : 1° de beschrijving en evaluatie van de algemene context waarin de Nationale Loterij zich bevindt, evenals de ontwikkeling van de nationale en internationale markt van loterijen en kansspelen; 2° de algemene strategie van de Nationale Loterij, meer bepaald in de zin van haar opdrachten van openbare dienst, bepaald in artikel 5; 3° een a posteriori rendabiliteitsanalyse van de voornaamste initiatieven van het afgelopen jaar; 4° een beschrijving van de voornaamste initiatieven en investeringen die verband houden met die strategie die de Nationale Loterij het volgende jaar zal uitvoeren; 5° het financieel plan (waaronder een meerjarenplan) en het investeringsplan.

Au mois de novembre de chaque exercice, le comité de direction soumet pour approbation au conseil d'administration le plan d'entreprise, qui sera un document de synthèse, contenant les principaux éléments permettant de soutenir le budget. Le plan d'entreprise est communiqué au ministre. Le ministre devra, pour les éléments du plan d'entreprise ayant trait à l'exécution des tâches de service public, donner son approbation dans un délai de 30 jours. Au-delà de ce délai, l'approbation est considérée comme ayant été donnée.	In de loop van de maand november van elk boekjaar legt het directiecomité aan de raad van bestuur het ondernemingsplan ter goedkeuring voor. Dit document moet een synthese zijn en bevat de voornaamste elementen bevatten die moeten toelaten het budget te ondersteunen. Het ondernemingsplan wordt meegedeeld aan de minister. Voor de elementen van het ondernemingsplan die de uitvoering van de taken van openbare dienst betreffen, moet de minister zijn goedkeuring verlenen binnen de 30 dagen. Na die termijn wordt de goedkeuring geacht te zijn gegeven.
CHAPITRE VIBIS - Convention D'approfondissement	HOOFDSTUK VIBIS – Uitdiepingsovereenkomsten
Art. 6X Conformément à l'article 41, La Loterie Nationale peut confier une ou plusieurs de ses tâches de service public, visées à l'article 6, § 1er, 1° à 4°, de la loi, à une filiale moyennant conclusion d'une convention d'approfondissement. La convention d'approfondissement conclue dans le cadre de l'article 6§1er 2° de la Loi devra comporter au minimum les dispositions relatives à l'accessibilité des jeux de hasard et paris sur le territoire belge, la lutte contre l'assuétude aux jeux, la lutte contre la manipulation des compétitions sportives, la lutte contre la criminalité, la politique commerciale et de sponsoring, les règles de gouvernance, la compensation financière des obligations qui lui sont imposées.	Art. 6X. De Nationale Loterij mag overeenkomstig artikel 41 een of meer taken van openbare dienst bedoeld in artikel 6, §1, 1° tot 4° van de wet toevertrouwen aan een dochtervennootschap mits afsluiting van een verdiepingsovereenkomst. De verdiepingsovereenkomst die in het kader van artikel 6, §1, 2° van de wet wordt afgesloten, zal minstens de bepalingen moeten omvatten betreffende de verkrijgbaarheid van de kansspelen en weddenschappen op het Belgisch grondgebied, de strijd tegen spelverslaving, de strijd tegen vervalsing van sportwedstrijden, de strijd tegen criminaliteit, het handels- en sponsoringsbeleid, de governance-regels, de financiële compensatie van de verplichtingen die haar zijn opgelegd.
CHAPITRE VII. - Obligations de l'Etat	HOOFDSTUK VII. - Verplichtingen van de Staat
Art. 67. L'État s'engage : 1° à préserver le rôle social important que joue la Loterie Nationale en soutenant au niveau européen le maintien de la position spécifique actuelle des loteries d'Etat et en veillant à assurer un cadre réglementaire et législatif permettant à la Loterie Nationale, vu sa position et son rôle spécifiques, de réagir de façon souple à l'évolution rapide dans les secteurs des jeux, afin de ne pas faire obstacle aux objectifs définis dans le présent contrat de gestion ainsi que dans le plan d'entreprise; 2° à mener une politique cohérente sur le marché des jeux de hasard; 3° à soutenir la Loterie Nationale, à remplir ses obligations vis-à-vis de l'Etat, dans le respect des dispositions légales et réglementaires et dans la mesure du possible; 4° à continuer une politique cohérente et efficace contre les opérateurs illégaux et les pratiques irrégulières, y compris e.a. les fausses agences de paris; 5° à permettre que la Loterie Nationale puisse mettre en œuvre une politique des ressources humaines conforme au marché et puisse bénéficier des mêmes	Art. 67. De Staat verbindt zich ertoe : 1° de belangrijke maatschappelijke rol van de Nationale Loterij te vrijwaren door op Europees niveau het behoud van de huidige specifieke positie van de staatsloterijen te ondersteunen en een reglementair en wetgevend kader tot stand te brengen waarmee de Nationale Loterij, vanuit haar specifieke positie en rol, soepel kan reageren op de snelle ontwikkelingen binnen de spelsectoren, teneinde de in dit beheerscontract en in het ondernemingsplan vooropgestelde doelstellingen niet te belemmeren; 2° een coherent beleid te voeren op de kansspelenmarkt; 3° de Nationale Loterij te ondersteunen, binnen de wettelijke en reglementaire bepalingen en in de mate van het mogelijke bij het vervullen van haar verplichtingen ten aanzien van de Staat; 4° door te gaan met het voeren van een coherent en efficiënt beleid tegen illegale operatoren en onregelmatige praktijken, m.i.v. o.a. valse wedkantoren; 5° de Nationale Loterij in staat te stellen een human resources-beleid te voeren dat marktconform is en te genieten van dezelfde inzetbaarheidsvoorwaarden

conditions d'employabilité, et des mêmes avantages fiscaux et sociaux que les autres opérateurs du secteur; 6° nonobstant le fait que la Loterie Nationale s'impose des règles strictes et particulières, à veiller à ce qu'existe un réel « level playing field » sur le marché des jeux de hasard, paris,... permettant à la Loterie Nationale de remplir sa mission sociétale; 7° à continuer, via le ministre compétent, de soumettre la Loterie Nationale au contrôle direct du Gouvernement fédéral; 8° à garantir à la Loterie Nationale le maintien de son monopole en matière de loteries publiques.	en dezelfde fiscale en sociale voordelen als de andere operatoren in de sector; 6° alhoewel de Nationale Loterij zichzelf strikte en specifieke regels oplegt, ervoor te zorgen dat een "level playing field" bestaat op de markt van kansspelen, weddenschappen, ... zodat de Nationale Loterij haar maatschappelijke opdracht kan vervullen; 7° de Nationale Loterij, via de bevoegde minister, aan de rechtstreekse controle van de federale regering te blijven onderwerpen. 8° de Nationale Loterij te verzekeren van het behoud van haar monopolie op het vlak van openbare loterijen.
Art. 68. Tant sur le plan social qu'économique, la Loterie Nationale doit disposer de la liberté nécessaire pour atteindre ses objectifs. L'Etat s'abstient de toute ingérence dans la gestion journalière et dans la réalité sociale et économique de la Loterie Nationale. En vertu l'article 6, §1, 5° de la Loi, l'Etat autorise toutes les activités de quelque nature que ce soit, destinées à favoriser directement ou indirectement les services de La Loterie Nationale ou à permettre l'utilisation la plus efficace qui soit de son infrastructure.	Art. 68. Zowel op sociaal als op economisch vlak moet de Nationale Loterij over de nodige vrijheid beschikken om haar doelstellingen te bereiken. De Staat onthoudt zich van enige inmenging in het dagelijks bestuur en in de maatschappelijke en economische realiteit van de Nationale Loterij. Krachtens artikel 6, §1, 5° van de wet staat de Staat alle activiteiten, van welke aard ook, toe die bestemd zijn om rechtstreeks of onrechtstreeks de diensten van de Nationale Loterij te bevorderen of om het meest efficiënt mogelijke gebruik van haar infrastructuur mogelijk te maken.
Art. 69. Pour ce qui est des personnes devant être proposées par l'Etat, en application de la loi ou des statuts, en vue d'exercer certaines fonctions au sein du conseil d'administration, l'Etat doit veiller à ce que les personnes proposées réunissent les conditions établies par la loi ou les statuts et disposent des compétences requises pour pouvoir exercer ces fonctions de manière correcte.	Art. 69. Wat de personen betreft die overeenkomstig de wet of de statuten door de Staat moeten worden voorgedragen om bepaalde functies binnen de raad van bestuur uit te oefenen, moet de Staat erover waken dat de voorgedragen personen voldoen aan de voorwaarden die door de wet of de statuten worden gesteld en over de nodige competenties beschikken om die functies behoorlijk uit te kunnen oefenen.
CHAPITRE VIII. - Durée du contrat, sanctions, évaluation	HOOFDSTUK VIII. - Duur van de overeenkomst, sancties, evaluatie
Art. 70. Le présent contrat de gestion est conclu pour une durée 5 ans. Il entre en vigueur le jour où l'Arrêté Royal délibéré en Conseil des Ministres approuvant ce contrat est publié au Moniteur belge. Lorsqu'aucun nouveau contrat de gestion n'entre en vigueur à l'expiration du précédent, ce dernier est prolongé de plein droit, jusqu'à l'entrée en vigueur d'un nouveau contrat. Les obligations mentionnées dans le présent Contrat qui résultent d'une disposition légale ou réglementaire restent valides pour autant que la disposition légale ou réglementaire en question reste	Art. 70 Dit beheerscontract wordt afgesloten voor een duur van 5 jaar. Het treedt in werking de dag waarop het in Ministerraad overlegd koninklijk besluit houdende goedkeuring van dit contract in het Belgische Staatsblad verschijnt. Als bij het verstrijken van dit beheerscontract geen nieuw beheerscontract in werking treedt, wordt dit beheerscontract van rechtswege verlengd tot de inwerkingtreding van een nieuw beheerscontract. De verplichtingen die in dit contract zijn opgenomen en die voortvloeien uit een wettelijke of reglementaire bepaling, blijven geldig voor zover die wettelijke of reglementaire bepaling van kracht blijft.

en vigueur. Les obligations de la Loterie Nationale découlant de ce contrat de gestion seront adaptées en cas de modification substantielle de la législation belge relative au monopole de la Loterie Nationale, de la législation nationale des jeux de hasard ou l'adoption d'une législation européenne relative à une libéralisation des activités de jeux de hasard. Les obligations de la Loterie Nationale découlant de ce contrat de gestion pourront être adaptées si le chiffre d'affaires de la Loterie Nationale devait diminuer considérablement suite à l'application d'une stratégie de jeu responsable fortement poussée ou pour des motifs autres que l'inefficacité de la stratégie de la Loterie Nationale.	De verplichtingen van de Nationale Loterij die uit dit beheerscontract voortvloeien zullen worden aangepast in geval van substantiële wijziging van de Belgische wetgeving inzake het monopolie van de Nationale Loterij, de nationale wetgeving op de kansspelen of de goedkeuring van Europese wetgeving betreffende een liberalisering van de kansspelactiviteiten. De verplichtingen van de Nationale Loterij die uit dit beheerscontract voortvloeien zullen kunnen worden aangepast als de omzet van de Nationale Loterij aanzienlijk zou dalen ingevolge de toepassing van een verregaande verantwoordspelstrategie of om andere redenen dan inefficiëntie van de strategie van de Nationale Loterij.
Art. 71. Lorsqu'une des parties au présent Contrat ne respecte pas les clauses de celui-ci, l'autre partie est en droit de réclamer l'exécution de l'engagement en question. Cette dernière partie notifie à l'autre, par pli recommandé, le défaut de respect des clauses du Contrat. Cette formalité constitue mise en demeure. Cette mise en demeure inclut un délai raisonnable pour remédier au non-respect du Contrat. Sauf cas de force majeure, si à l'expiration de ce délai raisonnable, le non-respect par l'une des parties de ses engagements envers l'autre partie est toujours constaté les parties se concerteront au sujet des mesures de correction à prendre, et ce sous réserve de la possibilité de réclamer une indemnisation.	Art. 71. Wanneer een van beide partijen bij dit contract de clausules niet respecteert, dan is de andere partij gerechtigd de uitvoering te vorderen van de verbintenis waarover het gaat. Deze laatste partij meldt aan de andere de niet-naleving van de clausules van het contract per aangetekende brief. Deze formaliteit geldt als ingebrekestelling. De ingebrekestelling bevat een redelijke termijn om de niet-naleving te verhelpen. Als, tenzij overmacht, de niet-naleving door een van de partijen van diens verbintenissen jegens de andere na de vermelde redelijke termijn nog steeds wordt vastgesteld, dan zullen de partijen overleggen over te nemen corrigerende maatregelen, en dit onder voorbehoud van de mogelijkheid tot het eisen van een schadevergoeding.
Art. 72. En cas de dépassement des délais fixés pour le paiement de la rente de monopole, l'Etat est habilité, de plein droit et sans mise en demeure, à percevoir un intérêt de retard. Cet intérêt est calculé prorata temporis au taux d'intérêt légal.	Art. 72. Als de termijnen voor de betaling van de monopolierente worden overschreden, heeft de Staat van rechtswege en zonder ingebrekestelling recht op verwijlinteressen. Die rente wordt pro rata temporis berekend tegen de wettelijke interestvoet.
Art. 75 En cas d'événements exceptionnels ou indépendants de la volonté des parties, y compris la force majeure, rendant l'exécution de certaines obligations prévues dans le présent Contrat impossibles ou empêchant la réalisation de certains objectifs planifiés, aucune des parties ne sera considérée comme étant en défaut d'exécution de ses obligations ou de l'atteinte des objectifs convenus et les parties s'accorderont sur les mesures d'ajustement à adopter.	Art. 75. Wanneer uitzonderlijke gebeurtenissen of gebeurtenissen onafhankelijk van de wil van de partijen, waaronder overmacht, bepaalde verbintenissen van dit Contract onuitvoerbaar maken of verhinderen dat bepaalde geplande doelstellingen worden gehaald, dan zal geen van beide partijen geacht worden in gebreke te zijn voor de uitvoering van zijn verplichtingen of voor het bereiken van de overeengekomen doelstellingen en zullen de partijen tot overeenstemming komen over de te nemen bijsturingmaatregelen.

S'il est constaté lors de la clôture de l'exercice annuel suivant que ces mesures n'ont pas eu d'effet, les deux parties s'accorderont par avenant au présent Contrat sur les mesures additionnelles à prendre.	Als bij het afsluiten van het volgend boekjaar wordt vastgesteld dat deze maatregelen geen resultaat hebben opgeleverd, zullen beide partijen door middel van een bijvoegsel bij dit Contract tot een overeenkomst komen aangaande de bijkomend te treffen maatregelen.
CHAPITRE IX. - Dispositions finales	HOOFDSTUK IX. – Slotbepalingen
Art. 77. Les dispositions du présent contrat de gestion sont supplétives. Cependant, aucune disposition du présent contrat de gestion ne porte quelque préjudice que ce soit aux droits et obligations découlant de la loi, des arrêtés et des statuts, qui demeurent invariablement en vigueur.	Art. 77. De bepalingen van dit beheerscontract zijn aanvullend. Geen enkele bepaling van dit beheerscontract doet echter afbreuk aan de rechten en plichten die voortvloeien uit de wet, de besluiten en de statuten, die zonder verandering blijven gelden.

INHOUD

01 Een verantwoordelijke organisatie van de kansspelmarkt vereist een sterke én ondersteunde loterij.

02 Toestand van de Belgische markt.

03 Beheerscontract 2021 voor de Nationale Loterij.

Appendix: reminder 10 corrigerende maatregelen (cf hoorzitting commissie justitie 13/05/2020)

- *Sleutelementen van een coherent en verantwoordelijk spelbeleid op de Belgische markt, op basis van het Arrest van het Europese Hof van Justitie.*
- *Exponentiële groei van de privé-sector (inzetbedragen en reclame) en gevolgen voor de spelverslaving in België.*
- *Vergelijking van de « returns » aan de samenleving : « Nationale Loterij » versus « kansspelen » (proportioneel het omgekeerde van de veroorzaakte schade).*
- *Het ontwerp-Beheerscontract 2021 : de nieuwe Beheersovereenkomst wil voor alle opdrachten van de Nationale Loterij nóg ambitieuzer zijn : verantwoord spel, subsidiebeheer, veiligheid van de verrichtingen, enz. Hetzelfde geldt voor « Good Governance », transparantie en controles.*
- *Tien corrigerende maatregelen voor een kansspelbeleid dat coherenter en eerlijker is, en dat prioriteit geeft aan de bescherming van alle Belgische burgers.*

2

0 1

6

Hoe kan de kansspel- en loterijmarkt op een verantwoordelijke manier worden georganiseerd ?

3

Sinds het Schindler-arrest zijn er ruim 30 jaar rechtspraak verstreken, en vaardigde het Europese Hof van Justitie 40 arresten uit. Dit alles vormt een perfecte leidraad voor een verantwoordelijke organisatie van de loterij- en kansspelmarkt.

WAAROM WIJKT DE KANSSPELSECTOR AF VAN HET GEMEENSCHAPPELIJKE EU-RECHT ?

PRIJS

De voordelen van een geliberaliseerde markt

Neerwaartse prijsdruk.

KWALITEIT

Opwaartse kwaliteitsdruk voor een dienstverlening en/of een product.

INNOVATIE

Begunstigt vooruitgang en innovatie.

AANBOD

Verhoogt het aanbod en de beschikbaarheid van producten.

De nadelen van een geliberaliseerde kansspelmarkt

Een neerwaartse prijsdruk verhoogt de aantrekkelijkheid van de spelen en dus het risico op **spelverslaving**.

Meer kwaliteit betekent een « return » voor de speler, bonussen of grotere winstbedragen, dus een groter risico op **spelverslaving**.

Een grotere innovatie betekent een « groter gemak », « gamification », of agressieve marketingmethodes die het risico vergroten op **spelverslaving**.

Een groter aanbod en een grotere beschikbaarheid van dit aanbod vergemakkelijken de toegankelijkheid tot het aanbod en vormen dus een groter risico op **spelverslaving**.

POSITIEF VOOR DE CONSUMENT/GEbruiker
OF VOOR DE BEVOLKING IN HET ALGEMEEN.

NEGATIEF VOOR DE
CONSUMENT/SPELER/GEbruiker OF VOOR
DE BEVOLKING IN HET ALGEMEEN.

4

Sinds het Schindler-arrest zijn er ruim 30 jaar rechtspraak verstreken, en vaardigde het Europese Hof van Justitie 40 arresten uit. Dit alles vormt een perfecte leidraad voor een verantwoordelijke organisatie van de loterij- en kansspelmarkt.

KRACHTENS DE RECHTSPRAAK VAN HET EUROPESE HOF VAN JUSTITIE IS HET VERDRAG OP HET VRIJE VERKEER VAN GOEDEREN EN DIENSTEN NIET VAN TOEPASSING, MAAR MOET ELKE LIDSTAAT ZIJN MARKT ORGANISEREN OP BASIS VAN DE VOLGENDE VOORWAARDEN :

VOORWAARDE # 1

Voorrang moet worden verleend aan de belangen van de burger en aan de bescherming van de speler. De beperking van de kansspelactiviteiten – met name door het opleggen van een systeem met verplichte vergunningen of door de toekenning van een monopolie – moet gerechtvaardigd zijn door dwingende redenen van algemeen belang, zoals consumentenbescherming en fraudebestrijding.

VOORWAARDE # 2

Het kansspelbeleid moet coherent zijn.

Het nationale beleid inzake kansspelen moet er daadwerkelijk toe strekken om op een samenhangende en stelselmatige wijze de gelegenheden tot spelen te verminderen. In dat verband erkent het Europese Hof van Justitie uitdrukkelijk dat er rekening moet worden gehouden met de zwaardere risico's waarmee bepaalde kansspelen gepaard gaan.

VOORWAARDE # 3

De getroffen maatregelen moeten proportioneel zijn ten opzichte van de risico's waarmee de verschillende soorten van spelen gepaard gaan.

Een coherent beleid op het vlak van de kansspelen veronderstelt dat er aan de kansspelen striktere regels moeten worden opgelegd naarmate het type waartoe deze kansspelen behoren, een groter verslavingsrisico met zich meebrengt. De beperking van de kansspelactiviteiten mag niet disproportioneel zijn ten opzichte van het nagestreefde doel, namelijk de bescherming van de spelers.

In dat verband heeft de Regering het recht om gebruik te maken van het monopolie-model voor alle types van spelen (zie bijvoorbeeld in Finland en in Noorwegen).

Met de wetten van 1999 en 2010 heeft België evenwel geopteerd voor een zeer ruime opening van de markt, zonder veel regels.

5

Een sterke loterij staat garant voor een verantwoord kansspelbeleid

VASTE RECHTSPRAAK VAN HET EU HOF VAN JUSTITIE OMTRENT EEN MONOPOLIE INZAKE KANSPELEN:

- ✓ Garandeert een **bijzonder hoog beschermingsniveau** en is de beste manier om de gevaren verbonden aan kansspelen te beheersen en gokverslaving te vermijden.
- ✓ Biedt bijkomende mogelijkheden het kansspelaanbod **beter te beheersen** en het kansspelbeleid **doeltreffender uit te voeren**.
- ✓ Biedt een betere bescherming dan particuliere exploitanten die met elkaar in concurrentie staan, zelfs wanneer deze aan een vergunningsplicht en een controle- en sanctieregeling zijn onderworpen.

6

Een sterke loterij staat garant voor een verantwoord kansspelbeleid

MEMORIE VAN TOELICHTING BIJ DE WET VAN 19 APRIL 2002:

- ❑ *De beste oplossing is dat de overheid het «inbeddingbeleid» stuurt vanuit de Nationale Loterij door deze meer autonome slagkracht te verlenen en de taken van de Nationale Loterij uit te breiden binnen het bestaande en streng gecontroleerde wettelijke kader.*
- ❑ *Door de Nationale Loterij te verplichten de nieuwste technologieën te gebruiken om een efficiënter «algemeen» kanalisatiebeleid te voeren waarbij een competitieve en attractieve Nationale Loterij de speler aantrekt.*
- ❑ *Dit legt de activiteiten van de private operatoren van kansspelen en sportwedenschappen aan banden en laat de bestaande opbrengst in meerdere mate naar de overheid vloeien wat, volgens de Europese jurisprudentie, duidelijk de beste methode is om een «inbeddingbeleid» te voeren.*
- ❑ *Dit is conform het Europees economisch recht dat erkent dat de mededingingsregels inzake loterijen en kansspelen zonder enige relevantie zijn.*
- ❑ *Het terugdringen van «winstoogmerkende» kansspelactiviteiten ten bate van de Nationale Loterij realiseert een evenwicht in het Belgische beleid conform het Europees recht.*
- ❑ *Het Belgisch beleid kan aldus verankerd worden rond twee pijlers : de profit sector onder controle van de kansspelcommissie en de non profit sector, zijnde in overwegende orde, de Nationale Loterij, onder controle van de Regering.*

7

De 5 hefboomen van een coherent en verantwoordelijk spelbeleid

01

HET AANBOD
BEPERKEN OP BASIS
VAN HET RISICO
INHERENT AAN HET
TYPE VAN SPEL

- ❖ Het aantal operatoren op de Belgische markt beperken.
- ❖ Het spelaanbod beperken door de gevaarlijkste spelen te verbieden (proportionaliteits-principe).
- ❖ Het aantal websites en het aantal « fysieke » plaatsen beperken waar er een spelmogelijkheid bestaat.

NEXT
SLIDE

02

DE TOEGANG
BEPERKEN OP BASIS
VAN HET RISICO
INHERENT AAN HET
TYPE VAN SPEL

- ❖ Een systematische identificatie verplichten (« Epis »-controle).
- ❖ De leeftijdslimiet en de limiet voor overmatig spel verplichten en doen naleven.
- ❖ Spelmoderatoren opleggen aan alle operatoren.

NEXT
SLIDE

03

DE AANTREKKELIJKHEID
BEPERKEN OP BASIS
VAN HET RISICO
INHERENT AAN HET
TYPE VAN SPEL

- ❖ Regulering en controle van reclame.
- ❖ De fiscaliteit draagt in grote mate bij aan een beperking van het verslavend karakter van kansspelen. Hoe hoger de belasting, hoe minder verslaving een kansspel veroorzaakt.

NEXT
SLIDE

04

HANDHAVINGSBELEID

- ❖ De concrete toepassing van de wetten waarborgen via een performante regulator en via een duidelijke, transparante reglementering :
 - Wie bepaalt er de **precieze en praktische voorschriften** voor de uitvoering ?
 - Wie **verhindert er om het even welke interpretatie** die niet in overeenstemming zou zijn met de intrinsieke bedoelingen van de wet ?
 - Wie waarborgt er een efficiënte controle ?

NEXT
SLIDE

05

EEN STERKE ÉN
ONDERSTEUNDE
LOTERIJ

- ❖ Aan de Nationale Loterij meer autonomie en een ruimer takenpakket toekennen binnen het huidige wettelijke kader, om op die manier een efficiënter, « algemeen » kanalisatiebeleid te voeren, dat de speler in de richting leidt van een concurrerende en aantrekkelijke Nationale Loterij.

NEXT
SLIDE

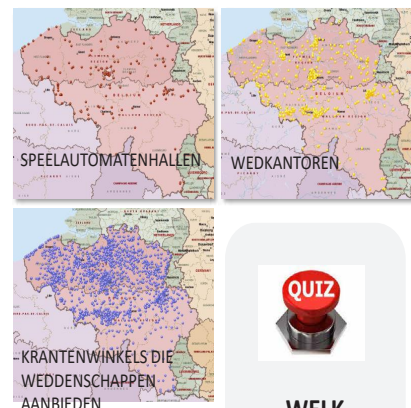
8

01

HET AANBOD
BEPERKEN OP BASIS
VAN HET RISICO
INHERENT AAN HET
TYPE VAN SPEL

Overzicht van de verschillende vergunningen voor kansspelen

KANSSPELINRICHTINGEN/FUNCTIE	VERGUNNING	GELDIGHEIDSDUUR	MAXIMUMAANTAL
• Klasse I – Casino's	A	15 jaar	9*
• Klasse I – Online-casino's	A+	15 jaar	9*
• Klasse II – Speelautomatenhallen	B	9 jaar	180
• Klasse II – Online-speelautomatenhallen	B+	9 jaar	180
• Klasse III – Drankgelegenheden	C	5 jaar	Geen enkel maximum
• Organisatoren van weddenschappen	F1	9 jaar	34
• Organisatoren van weddenschappen - website	F1+	9 jaar	34
• Klasse IV – Plaatsen die uitsluitend bestemd zijn voor het aannemen van weddenschappen voor rekening van houders van een vergunning van klasse F1	F2	3 jaar	600
• Klasse IV – Dagbladhandels	F2	3 jaar	Geen enkel maximum
• Mediaspelen – Belspelletjes	G1	5 jaar	Geen enkel maximum
• Mediaspelen – Deel van een programma of afzonderlijke rubriek	G2	1 jaar	Geen enkel maximum

**WELK
EUROPEES
LAND HEEFT
ZOVEEL
VERGUNNINGEN
ALS
BELGIË ?**

9

02

DE TOEGANG
BEPERKEN OP BASIS
VAN HET RISICO
INHERENT AAN HET
TYPE VAN SPEL

Het voorbeeld van de spelmoderatoren « Kansspelsector » versus « Nationale Loterij »

	Kansspelsector	Nationale Loterij
VERLIES	• Onbestaande	• MAXIMAAL VERLIESBEDRAG VAN 300 EUR
GELD OP DE SPELERSREKENING STORTEN	• MAXIMUMSTORTING VAN 500 EUR (kan echter onbeperkt worden verhoogd)	• MAXIMUMSTORTING VAN 500 EURO
AUTOMATISCHE TERUGSTORTING OP DE BANKREKENING	• Onbestaande	• AUTOMATISCHE STORTING VAN WINSTBEDRAGEN OP DE BANKREKENING VAN DE SPELER VANAF 500 EUR
SPEELFREQUENTIE	• Onbestaande	• MAXIMUMAANTAL E-GAMES / 24 UUR

- RESPECTEERT DIT ALLES HET WETTELIJKE KADER DAT DE EUROPESE REGELGEVING HEEFT VASTGELEGD ? [bescherming van de spelers, coherentie, proportionaliteit]
- HEEFT DIT ALLES DE NATIONALE LOTERIJ GEHOLPEN OM EEN KANALISATIE UIT TE VOEREN NAAR MINDER RISICOVOLLE SPELEN ?

NEE

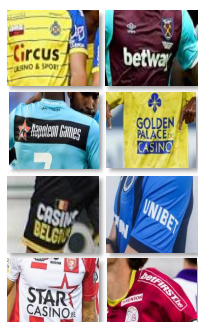
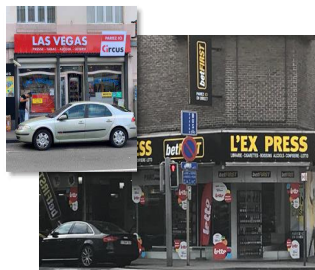
NEE

10

03

DE AANTREKKELIJKHEID
BEPERKEN OP BASIS
VAN HET RISICO
INHERENT AAN HET
TYPE VAN SPEL

- Of het nu de vorm aanneemt van **sponsoring, etalages in het straatbeeld, reclame-inlassingen of televisiespots**, er gaat geen dag voorbij of de Belgen worden geconfronteerd met de promotie voor sportwedenschappen, casinospelen en andere kansspelen.
- Afgezien van hetgeen zichtbaar is, geven de operatoren blijk van een almaar grotere creativiteit om **op een onrechtstreekse manier reclame te voeren**: bannering op gekoppelde websites, referentiëring, partnerships (influencers), talloze links, conditionering van minderjarigen, enz.

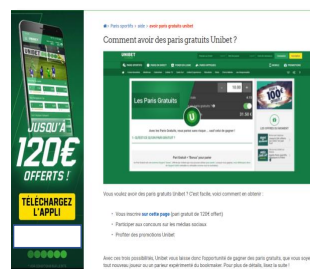

1.527 dagbladhandels zijn actief in de organisatie van concurrerende wedenschappen

Sponsoring is geneigd om een almaar belangrijkere plaats in te nemen in de sportwereld, zowel voor amateurs als voor profs.

In België zijn er 670 wedkantoren actief.

Talloze links en valse inhoud op pagina's die leiden naar officiële websites.

11

04

HANDHAVINGSBELEID

Het is onmogelijk om elk detail te regelen in een wet. We hebben nood aan een slagkrachtige Kansspelcommissie die de juiste objectieven vooropstelt. Deze kunnen eenduidig zijn, gemakkelijk toepasbaar en veel effect ressorteren, zonder bijkomende middelen:

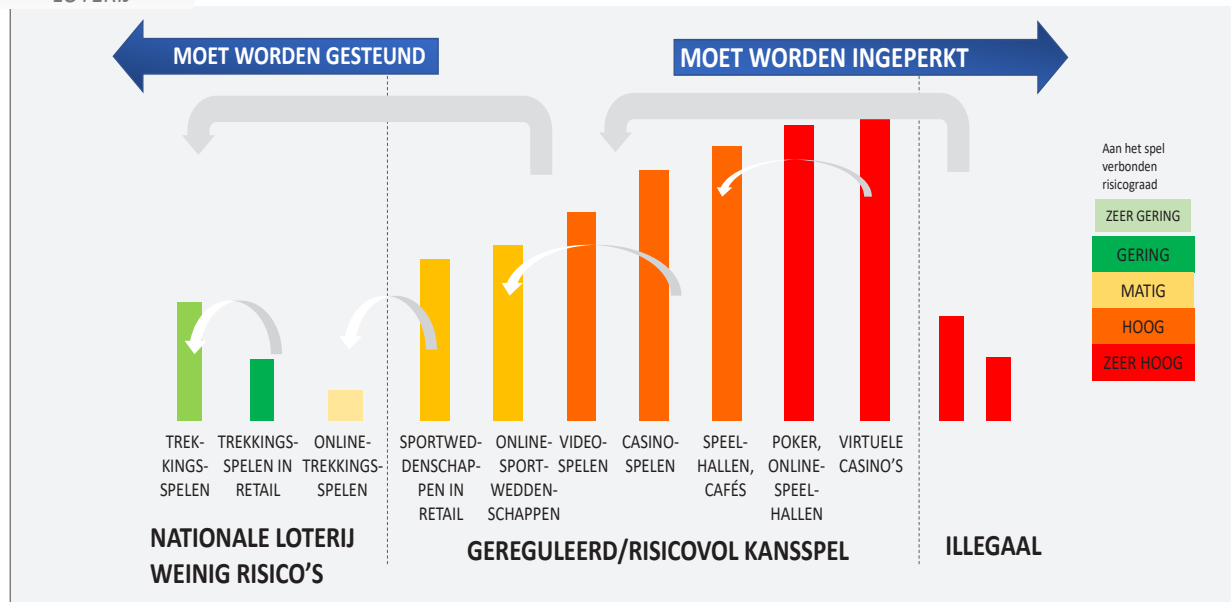
- Hoe is het mogelijk dat al verschillende maanden **de beperkingen inzake publiciteit het laagst zijn voor online-casino-gaming**, in vergelijking met gelijk welke vorm van loterij- of kansspel ?
- Hoe kunnen we verwachten dat een **wijkagent** een onderscheid maakt tussen Bingo's en toestellen 3.3. in onze drankgelegenheden ?
- Waarom moet de **KSC zich concentreren op de problematische speler** en waarom niet op de operator of de exploitant ?
- Hoe kunnen we over het beheerscontract van de Loterij spreken en haar kanalisatieplicht, als zelfs **geen enkel jaarverslag van de KSC is verschenen over de cijfers 2019** ?
- Waarom werden duidelijk **illegale spelen als "virtual betting"** toegelaten door de KSC ?
- Waarom kunnen verboden **bonussen zich plots vermommen als gegarandeerde winst** ?
- Waarom kunnen **krantenwinkels zich plots wedkantoor wanen** ?
- Is het verstandig om vanuit een misbegrepen consumentenbescherming een **"minimum pay-out" te vragen** ?
- Moeten we naast de economische leefbaarheid van de kansspeloperatoren ook niet nadenken over **consumentenbescherming en criminaliteitsbestrijding** ?
- Heeft de KSC ooit één licentie ingetrokken ? Waarom niet ? Zijn de meer dan 9.000 licenties over de afgelopen jaren, **dan altijd conform geweest** ?
- Zouden we hier ter plaatse geen inzage moeten hebben in het **reële speelgedrag** op basis van de vele gegevens van de kansspelcommissie ? Zou dat geen interessante beleidsinformatie zijn ?

12

05

EEN STERKE ÉN
ONDERSTEUNDE
LOTERIJ

Kanalisisatie van « het meest risicovolle spel » naar « het minst risicovolle spel » : hoe kan de Nationale Loterij een duwtje in de rug krijgen om haar kanalisatie-opdracht ten volle te kunnen vervullen ?

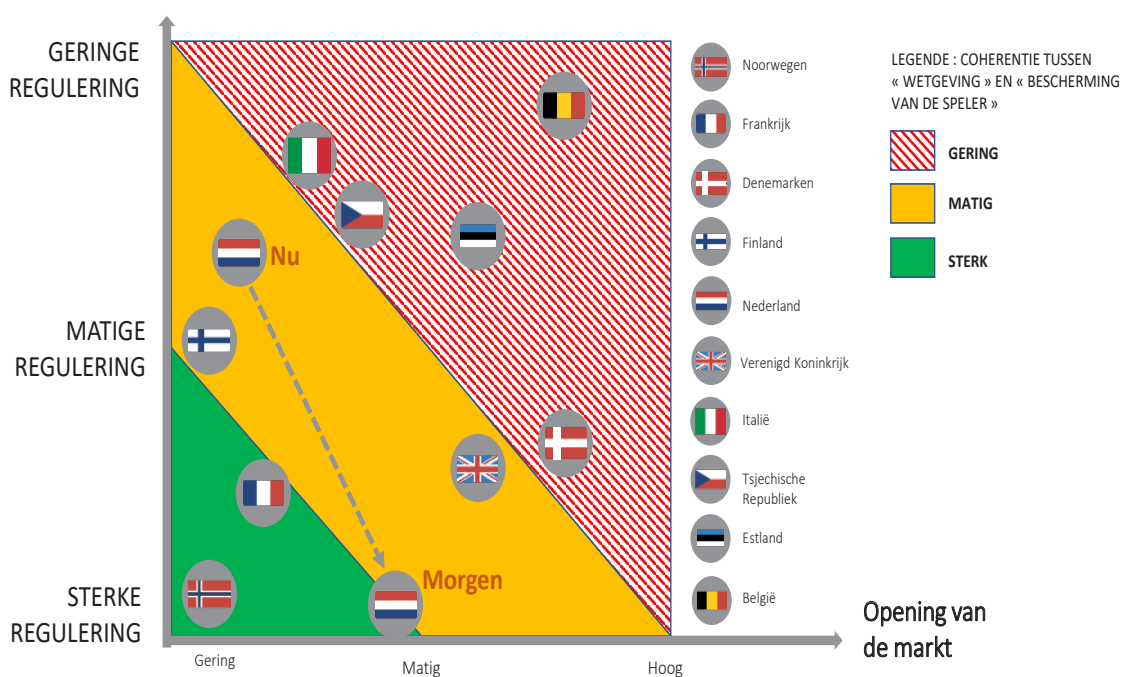

BRON : DE BRUIN, D.E. (2018). ÉTUDE ÉVALUATIVE DU POTENTIEL ADDICTIF DE L'OFFRE DE JEUX DE HASARD BELGE.

13

EN TEN SLOTTE : WAAR STAAN WE ?

« Opening van de markt » versus « Regulering van de markt »

14

02

6

Situatie van de Belgische markt

15

Exponentiële groei van de inzetten in de privésector

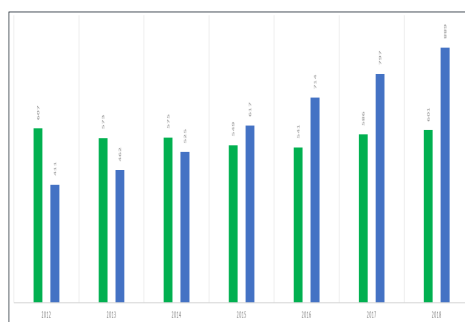

In 2018 steeg de GGR met 12% t.o.v. 2017 en bedroeg bijna 900 miljoen euro.

Sinds 2015 genereert de kansspelsector meer GGR dan de Nationale Loterij.

Op 1 jaar tijd groeiden de inzetten met 1,35 miljard euro, het equivalent van de jaaromzet van de Nationale Loterij.

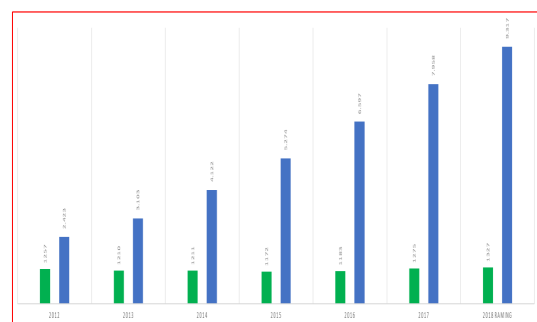
GGR 2012 -2018

GGR = wat spelers verliezen,
met mogelijke socio-economische impact

■ Nationale Loterij
■ Kansspelensector

INZETTEN 2012 -2018

Inzetten = wat spelers riskeren,
met mogelijke socio-economische impact

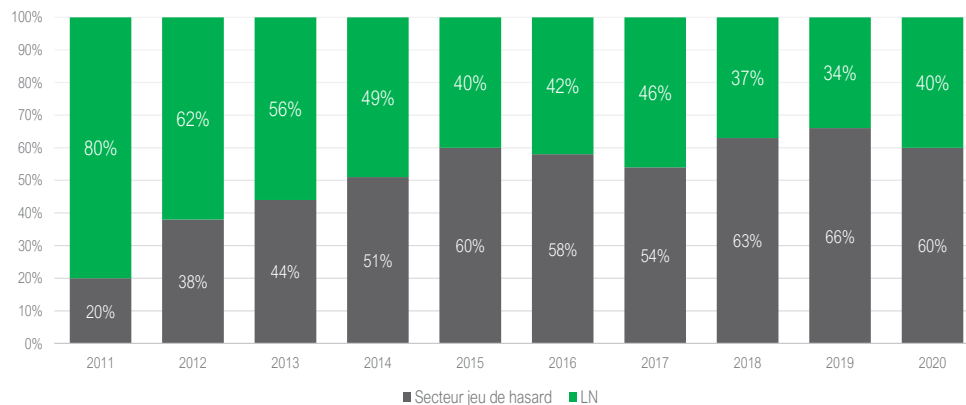
**HET IS DE INZET VAN DE SPELER DIE ZIJN
VERSLAVINGSRISICO VERHOOGT!**

NB: **NB: geen commissie verslag na de resultaten van 2018.** Omzetten 2018 voor de privésector gebaseerd op een extrapolatie van het verslag van de kansspelcommissie wereldbeker 2018

16

Explosieve groei van de publiciteit

Aandeel in de media-investeringen : LNL versus Kansspelsector

De media-investering-en van de privésector blijven groeien (en vertegenwoordigen meer dan 50% sinds 2014) !

17

Gevolgen op vlak van verslaving

De door België gemaakte keuzes op het vlak van opening van de markt (wet 1999 en 2010) hebben enorme gevolgen gehad op verslaving

⚠ NB: geen commissie verslag na de resultaten van 2018. Omzetten 2018 voor de privésector gebaseerd op een extrapolatie van het verslag van de kansspelcommissie wereldbeker 2018

18

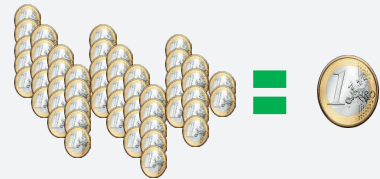
Afdrachten ten bate van de collectiviteit

NATIONALE
LOTERIJ
(2020)

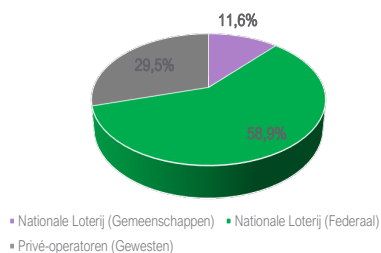
4 € INZET => 1 € AFDRACHT

PRIVE-
OPERATOREN
(2018) :

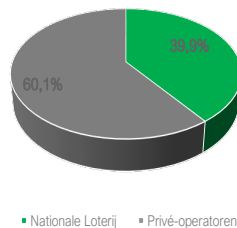
52 € INZET => 1 € AFDRACHT

AFDRACHTEN TEN BATE
VAN DE COLLECTIVITEIT

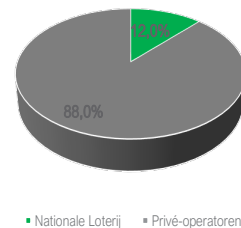
Hogere afdrachten betekenen voor een operator ...

GGR
(= INZETTEN-PAYOUT)

... een lagere payout en een lagere spelfrequentie, dus...

INZETTEN

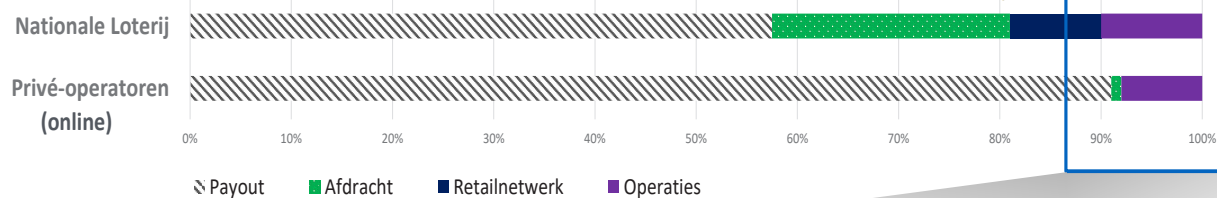

... minder inzetten en een lager verslavingsrisico.

19

Afdrachten (excl. Venn B en dividenden) ten bate van de collectiviteit

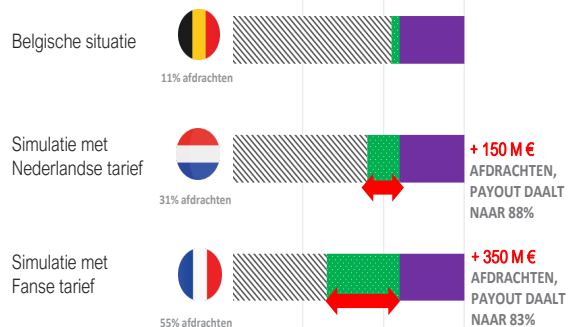
KOSTENSTRUCTUUR VAN EEN OPERATOR

De voordelen van het optimaliseren van afdrachten voor de collectiviteit zijn talrijk:

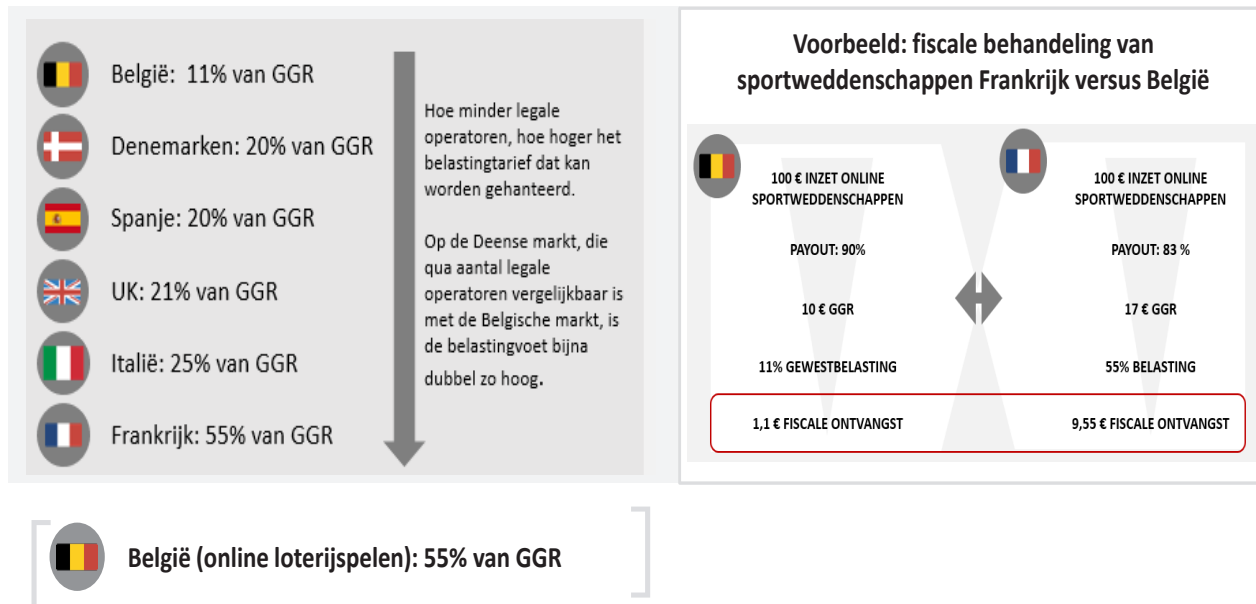
1. Inkomstenverhoging ten behoeve van de gemeenschap
2. Verlaagd risico op verslaving dankzij minder aantrekkelijke spelen (daling van payout = daling van inzet)
3. Verbetering van het Level Playing Field (gelijkheidsbeginsel)

VERGELEKEN MET DE BUURLANDEN, VERLIEST DE OVERHEID EEN AANZIENLIJK BEDRAG AAN INKOMSTEN :

20

Fiscale behandeling van sportweddenschappen

21

03

6

Nieuw
Beheerscontract voor
de Nationale Loterij -
2021

22

Beheers- overeen- komst 2021

VERANTWOORD SPEL

- Versterking van het « Verantwoord Spel » en herdefiniëring van de opdrachten.
- Financiering van het permanente wetenschappelijke onderzoek.
- Oprichting van een universitaire leerstoel « Verantwoord Spel ». [NEW](#)
- Preventiecampagnes over de risico's van spelverslaving.
- Transparantie over het gevolgde beleid.
- Sensibilisering van het verkoopnetwerk.

Art.7

SUBSIDIES

- Instemming met het Subsidiecharter van de Nationale Loterij.
- Elektronische invoering van de subsidie-aanvragen.
- 2020: aangepaste subsidiebedragen en bijzondere bepalingen. [NEW](#)
- Ieder jaar een bijkomend en structureel gewaarborgd bedrag van 5 miljoen euro. [NEW](#)

Art.2, Art. 30, Art 33, Art.34, Art.44, Art.45

RECLAME

- Het reclamebeleid van de Nationale Loterij dient in overeenstemming te zijn met de rechtspraak van het Europese Hof van Justitie.
- De Nationale Loterij dient haar « Code voor ethische en verantwoorde reclame » regelmatig te verfijnen, en er striktere bepalingen in op te nemen naargelang de risicograad van de gepromote spelen hoger ligt (verwijzing naar de « Resolutie van Antwerpen » die werd goedgekeurd in het kader van het congres van « European Lotteries » in mei 2019).
- De reclame van de Nationale Loterij wordt gecontroleerd door de Jury voor Ethische Reclame.

Art.8

TOMBOLA'S

- De Nationale Loterij krijgt de opdracht om de volgende taak van openbare dienstverlening te vervullen : het administratieve beheer van de vergunningen die de Regering toekent in toepassing van Artikel 7 van de Wet van 31 december 1851 op de loterijen. [NEW](#)
- De mogelijkheid om de organisatie van tombola's te vergemakkelijken door gebruik te maken van informatica-hulpmiddelen. [NEW](#)

Art.2 §3

DAGBLADHANDELS

- De Nationale Loterij verbindt zich ertoe om een bijzondere aandacht te schenken aan haar bevoorrechte en meest performante distributiekanaal : dit blijft haar historische netwerk van verkooppunten in de directe omgeving. Het is voor de Nationale Loterij van belang om deze band van nabijheid en vertrouwen in stand te houden, zowel met haar partners van het distributienetwerk als met haar spelers.
- Behoud van het optimum van één kwaliteitsvol verkooppunt per 1.200 meerderjarige inwoners. De diversificatie van het verkoopnetwerk, onder andere ter compensatie van het verlies van dagbladhandels, gebeurt onder de voorwaarde van « kwaliteit ». [NEW](#)

Art.20

« Goede Doelen » : een ruimere flexibiliteit

- De Nationale Loterij krijgt de opdracht om een stichting van openbaar nut op te richten die de naam « Stichting Nationale Loterij » zal dragen. Deze Stichting zal meer partnerschappen en een meerjarenaanpak mogelijk maken. Bijgevolg krijgt de Regering de mogelijkheid om voor deze Stichting een verplichte bijdrage te vragen. [NEW](#)
- Nieuwe bepalingen over de verhoging van de subsidiebedragen, op initiatief van de Raad van Bestuur van de Nationale Loterij. [NEW](#)

Art.48bis

23

BESCHERMING VAN MINDERJARIGEN

- De Nationale Loterij legt zichzelf het verbod op om spelen te ontwikkelen of te commercialiseren die rechtstreeks bestemd zijn voor een minderjarig publiek.
- De Nationale Loterij zorgt ervoor dat ze in haar reclame geen minderjarigen toont die in verband worden gebracht met de praktijk van geldspelen.
- De Nationale Loterij legt zichzelf het verbod op om haar spelen te promoten in media die specifiek gericht zijn op adolescenten en kinderen.
- De Nationale Loterij sensibiliseert haar verkoopnetwerk : controles via « Mystery Shopping », en controles van de leeftijdslimiet vóór aankoop van een spel.

Art. 8 en 9

DOCHTERONDERNEMINGEN

- De Nationale Loterij sluit een overeenkomst ter verdieping van de relatie met haar dochterondernemingen. [NEW](#)
- Aanpassing die de bedoeling heeft om er rekening mee te houden dat de dochtermaatschappijen taken van openbare dienstverlening moeten uitvoeren. [NEW](#)
- Artikel 68 : invoering van een juridische basis om een dochtermaatschappij de mogelijkheid te bieden om sportwedenschappen te exploiteren. [NEW](#)

Art.1, Art.41, Art 6x, Art 68

24

Beheers- overeen- komst 2021

Beheers- overeen- komst 2021

Hoge Raad voor de ethiek **NEW**

- Het « Comité Verantwoord Spel » wordt omgevormd tot de « Hoge Raad voor de ethiek inzake Loterijspelen en Kansspelen ».
- De opdracht van deze Hoge Raad voor de ethiek wordt geherdefinieerd : hij krijgt een centrale rol in het kansspelbeleid.
- De Hoge Raad voor de ethiek geeft op eigen initiatief een onafhankelijk advies over de kansspelen in ons land.
- De Hoge Raad voor de ethiek staat de Nationale Loterij bij in haar spelkanalisatie-opdracht.

Art.7

TRANSPARANTIE

- De Nationale Loterij dient een jaarverslag over de transparantie op te stellen en mee te delen aan de Voogdijminister.
- De « fysieke » trekkingen van de Nationale Loterij zijn openbaar. Vanuit de bekommernis van transparantie moeten deze trekkingen rechtstreeks kunnen worden bekeken door eenieder die dat wil, maar dan wel buiten de plaats waar de trekkingen worden verricht.
- « Corporate Governance » : de Nationale Loterij dient een transparante inventaris op te maken van alle bevoegdheidsdelegaties binnen de onderneming. Ook het beheer van de dochterondernemingen dient op een transparante wijze te gebeuren.

Art. 11, Art. 25, Art. 63

"BEST IN CLASS"

CONTROLE VAN DE SUBSIDIES

- Alle subsidiebegunstigden, met uitzondering van degenen die bij wet worden bepaald, worden onderworpen aan om het even welke vorm van controle met betrekking tot het gebruik van de subsidiegelden van de Nationale Loterij. Dit geldt met name voor de subsidiebegunstigden van de categorieën B en C.

Art. 37, Art. 38

25

APPENDIX

Reminder : 10
corrigerende
maatregelen
(cf hoorzitting commissie justitie
13/05/2020)

26

VOORSTEL: 10 CORRIGERENDE MAATREGELEN

1

De strijd tegen illegale aanbieders van kansspelen kan verhoogd worden door een betere handhaving van de wet, bijvoorbeeld door betalingstransacties van en naar illegale websites te blokkeren.

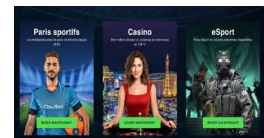
2

Fiscaliteit vormt een belangrijke hefboom voor een coherent en verantwoord kansspelbeleid. Buitenlandse voorbeelden tonen aan dat **fiscaliteit in belangrijke mate bijdraagt tot het inperken van het verslavend karakter** van kansspelen. Hoe hoger de fiscaliteit, hoe minder verslavend een kansspel is. Gelet op de bevoegdheid van de gewesten kan een samenwerkingsakkoord worden overwogen. Maar ook op internationaal vlak verdient het aanbeveling om diverse voorstellen inzake 'digital taxation' op niveau van OESO en EU van nabij op te volgen als onderdeel van een handhavingsbeleid dat illegale aanbieders van kansspelen viseert.

De bescherming van spelers en de coherentie van het kansspelbeleid kan verder versterkt worden door te voorzien in een **ondubbelzinnige splitsing van websites die tegelijkertijd weddenschappen en kansspelen aanbieden**. Ook een verbod op het gebruik van dezelfde merknaam voor kansspelen en weddenschappen die tot verschillende klassen behoren is bijzonder zinvol om spelers ervoor te behoeden dat ze ongewild voortdurend in contact komen met de meest risicovolle kansspelen.

3

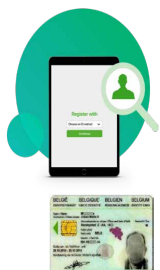
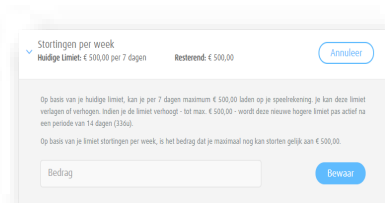

27

VOORSTEL: 10 CORRIGERENDE MAATREGELEN

4

Voor het online aanbod van kansspelen zijn **verplichte speellimieten die van toepassing zijn op alle spelersrekeningen**, en die niet op eenvoudig verzoek van een speler onbeperkt kunnen verhoogd worden, een zeer belangrijk instrument om problematische spelers op een efficiënte en effectieve wijze te beschermen. Vanuit de optiek om verslaving tegen te gaan is het vooral van belang om speellimieten op te leggen voor de inzetten van een speler en dit zowel qua bedrag als qua frequentie.

5

Evident moet de **spelersidentificatie** voor online spelen sluitend zijn.

6

Ook wat betreft de retail kan een belangrijke stap voorwaarts gezet worden door spelersidentificatie te verplichten in de krantenwinkels en de wedkantoren :

- voorafgaand aan het gebruik van alle 'selfgaming' machines, voor een controle van de leeftijdsgrens ;
- gedurende het gebruik van alle 'selfgaming' machines, voor een optimale controle van de speellimieten en voor een betere bescherming van de spelers.

28

VOORSTEL: 10 CORRIGERENDE MAATREGELEN

7

De beperking van het aantal kansspelautomaten in de drankgelegenheden klasse III en het sluiten van de juridische achterpoort voor een onbeperkt aantal 3.3 automaten is eveneens belangrijk ten aanzien van spelers die tot een zeer kwetsbare groep behoren.

8

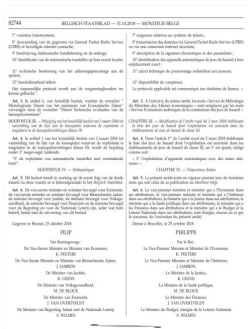

Er is nood aan meer transparantie m.b.t. de kansspelsector. De Nationale Loterij maakt systematisch haar cijfers bekend, stelt beleidsnota's op in functie van de laatste tendensen, financiert wetenschappelijk onderzoek inzake spelverslaving, communiceert met alle overheden, en is het voorwerp van parlementaire vragen. Maar om een coherent kansspelbeleid te kunnen voeren **is het noodzakelijk dat de Kansspelcommissie transparant en snel communiceert** over alle relevante evoluties van de kansspelsector.

29

VOORSTEL: 10 CORRIGERENDE MAATREGELEN

9

Het kansspelbeleid moet met inachtneming van de principes inzake proportionaliteit en evenredigheid gericht zijn op de bescherming van de speler, **waarbij meer risicovolle spelen aan strengere regels worden onderworpen**. Inzake reclame en minimumleeftijd bestaat er regulering en ligt de prioriteit misschien eerder op het niveau van de handhaving, al is het wel aangewezen omwille van de rechtszekerheid om de bepalingen van **het KB van 25 oktober 2018** te integreren in de wet, en deze ook mutatis mutandis van toepassing te maken **op alle vergunninghouders** en niet enkel de online vergunninghouders.

10

De Nationale Loterij mag niet langer worden uitgesloten van de vermindering van de loonkosten in het kader van de « Tax Shift ». Op die manier kan de concurrentiepositie van de Nationale Loterij op de arbeidsmarkt worden versterkt ten opzichte van de privé-kansspeloperators die wél gebruik kunnen maken van de « Tax Shift ».

TAX SHIFT

30